

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE
2024-2028-2033**

A COMUNEI LUNCA ILVEI, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Cuprins

Capitolul I - CADRUL STRATEGIC GENERAL	7
1.1. Introducere.....	7
1.2. Scopul strategiei.....	13
Capitolul II - PRINCIPII ȘI VALORI	14
2.1. Principii generale ale sistemului local de servicii sociale	14
2.2. Valorile care stau la baza acordării serviciilor sociale.....	16
Capitolul III - GRUPURILE ȚINTĂ ALE STRATEGIEI	18
Capitolul IV - OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE PENTRU PERIOADA 2024-2028-2033	21
4.1. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE COPILULUI/ FAMILIEI	21
4.1.1. Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de protecție socială	21
4.1.2. Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații de risc	21
4.1.3. Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz asupra copilului	21
4.2. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE PERSOANELOR ADULTE	22
4.2.1. Asigurarea accesului neîngrădit la resursele comunității pentru persoanele cu dizabilități, adaptat nevoilor lor specifice.....	22
4.3. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE ALTOR CATEGORII DE PERSOANE AFLATE ÎN DIFICULTATE	23
4.3.1. Tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului	23
4.3.2. Persoane vârstnice.....	23
4.3.3. Persoane victime ale violenței în familie.....	23
4.3.4. Persoane de etnie romă	23
Capitolul V - REZULTATE, FINANȚARE, EVALUARE ȘI PRECIZĂRI METODOLOGICE	25
5.1. Rezultatele așteptate	25
5.2. Finanțarea serviciilor sociale.....	25
5.3. Implementare, monitorizare și evaluare	26
5.4. Precizări metodologice.....	26
Capitolul VI - CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI	28
6.1. Contextul European	28
6.1.1. Agenda 2030- instrument orientativ	29
6.1.1.1. Obiective de dezvoltare durabilă	31

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

6.1.1.1.1.Eradicarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni	31
6.1.1.1.2.Eradicarea foametei.....	31
6.1.1.1.3.Asigurarea unei vieți sănătoase	32
6.1.1.1.4.Asigurarea unei educații echitabile.....	32
6.1.1.1.5.Realizarea egalității de gen	33
6.1.1.1.6.Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă, precum și a unor condiții de muncă decente pentru toți oamenii	34
6.2. Contextul național.....	34
6.2.1. Obiective naționale	35
6.2.1.1. Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	35
6.2.1.2. Foamete „Zero” - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile.....	36
6.2.1.3. Sănătate și bunăstare – asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă	37
6.2.1.3.1.Sănătatea populației	37
6.2.1.3.2.Speranța de viață	37
6.2.1.3.3.Mortalitatea maternă și infantilă.....	37
6.2.1.3.4.Bolile infecțioase	37
6.2.1.3.5.Bolile cronice.....	38
6.2.1.3.6.Consumul excesiv de substanțe nocive	38
6.2.1.3.7.Bolile psihice	39
6.2.1.4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.....	40
6.2.1.4.1.Educația formală	40
6.2.1.4.2.Infrastructura învățământului.....	41
6.2.1.4.3.Rata de părăsire timpurie și rata de abandon școlar	41
6.2.1.4.4.Educația pe tot parcursul vieții	41
6.2.1.4.5.Educația pentru dezvoltare durabilă	41
6.2.1.5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate.....	43
6.2.1.5.1.Disparitatea salarială.....	43
6.2.1.5.2.Violența împotriva femeilor	43
6.2.1.5.3.Femeile în funcții de conducere.....	43

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

6.2.1.6. Promovarea unei creșteri economice susținute, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți	44
6.2.1.6.1. Ocuparea forței de muncă	44
6.2.1.7. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive	44
6.2.1.7.1. Capitalul social, bazele unei societăți pașnice și incluzive	45
6.2.1.7.2. Protecția și eradicarea violenței împotriva copilului	45
6.2.1.8. Scăderea demografică	45
6.2.2. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei	46
6.2.2.1. Obiectivul general	47
6.2.2.2. Obiective strategice.....	47
6.2.2.2.1. Asigurarea unui trai decent pentru toți	47
6.2.2.3. Obiectivele și măsurile specifice	50
6.2.2.3.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie (AROP)/ sărăcie relativă	50
6.2.2.3.2. Persoanele aflate în deprivare materială severă (DMS)	51
6.2.2.3.3. Persoane care locuiesc în gospodării cu intensitate scăzută a muncii (ISM).....	51
6.2.2.3.4. Persoane care din cauza unor circumstanțe neprevăzute se confruntă cu situații de sărăcie monetară (generate în principal de lipsa veniturilor) sau excluziune socială	51
6.2.2.3.5. Persoane care locuiesc în zone urbane sau rurale marginalizate.....	51
6.2.2.3.6. Persoane care sunt considerate ca aparținând unor grupuri vulnerabile	51
6.2.2.4. Priorități.....	53
6.2.3. Evoluții privind sărăcia și excluziunea socială în România	55
6.3. Context regional.....	57
6.4. Context județean.....	60
6.5. Context local.....	61
6.6. Programe operaționale cu impact asupra mediului social	61
6.6.1. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027	61
6.6.2. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027	63
6.6.3. Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027	65
Capitolul VII - CADRUL LEGISLATIV	67
7.1. Legislația în vigoare.....	67
Capitolul VIII - PREZENTAREA COMUNEI LUNCA ILVEI, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD	74
8.1. Prezentare generală	74

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

8.3. Localizarea județeană	75
8.4. Așezarea geografică	77
8.5. Istoric.....	77
8.6. Cadrul natural.....	78
8.7. Relieful	79
8.8. Clima.....	79
8.9. Flora și fauna	80
8.10.Rețeaua hidrografică.....	81
8.11.Geologia	82
8.12.Economia.....	82
Capitolul IX - SITUAȚIA ACTUALĂ,	83
STATISTICI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE	83
9.1. Indicatori demografici	83
9.2. Mișcarea naturală și speranța de viață	89
9.3. Migrația populației.....	90
9.4. Contextul socio-economic.....	92
9.5. Sărăcie și grad de excluziune socială.....	92
9.6. Serviciul public de asistență socială (SPAS).....	94
9.7. Participarea socială	96
9.8. Educația.....	97
9.8.1. Factori și statistici	98
9.8.2. Participarea la educație a populației de etnie romă.....	98
9.8.3. Obiectivele Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei	99
9.8.4. Direcții de acțiune	100
9.8.5. Piloni strategici	100
9.8.6. Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE)	101
9.8.7. Educația în comuna Lunca Ilvei	102
9.9. Sănătatea.....	106
9.9.1. Statistici	106
9.9.2. Obiective	107
9.9.3. Sănătatea în comuna Lunca Ilvei.....	107
9.10. Sistemul de asistență comunitară	108

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

9.11. Ocuparea forței de muncă	110
9.11.1. Rata de activitate	110
9.11.2. Rata șomajului.....	110
9.11.3. Obiective	111
9.11.4. Ocuparea forței de muncă în comuna Lunca Ilvei	112
9.12. Locuirea socială	113
9.12.1. Situația actuală.....	113
9.12.2. Obiective și măsuri	114
9.12.3. Locuirea socială în comuna Lunca Ilvei	115
9.13. Servicii sociale	116
9.13.1. Scopul strategiei județene în domeniul asistenței sociale și protecției copilului	116
9.13.2. Furnizorii de servicii sociale	116
9.13.3. Informații despre personal.....	117
9.13.4. Grupuri vulnerabile	118
9.14. Beneficiarii de ajutor social	120
Capitolul X - TIPOLOGIA SITUAȚIILOR DE DIFICULTATE, VULNERABILITATE, DEPENDENȚĂ SAU RISC SOCIAL.....	121
10.1. Copii și familii în dificultate	121
10.1.1. Situația copiilor expuși riscurilor de sărăcie și excluziune socială	122
10.1.2. Grupul vulnerabil al copiilor lipsiți de îngrijire și sprijin parental	123
10.1.2.1. Minori aflați în sistemul de protecție specială a copilului.....	123
10.1.2.2. Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială	124
10.1.2.3. Copii cu dizabilități.....	125
10.1.2.4. Copii abuzați, neglijați sau exploatați.....	125
10.1.2.5. Copii delincvenți	125
10.1.3. Situația actuală în domenii strategice de intervenție pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale.....	126
10.1.3.1. Copii (0-17ani) și tineri (18-24 ani).....	126
10.1.3.2. Tinerii NEET (15-24 ani)	126
10.2. Persoanele cu dizabilități	127
10.3. Persoanele fără adăpost, persoanele vârstnice singure sau dependente, persoanele de etnie romă aflate în situații de sărăcie sau excluziune socială, persoanele care locuiesc în comunități marginalizate sau izolate	129

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

10.3.1. Persoane fără adăpost.....	129
10.3.2. Persoane vârstnice singure sau dependente	131
10.3.3. Persoanele de etnie romă	133
10.3.3.1. Persoane de etnie romă aflate în situații de sărăcie sau excluziune socială.....	134
10.3.4. Comunitățile marginalizate	135
10.3.4.1. Persoane care locuiesc în comunități marginalizate sau izolate	136
10.4. Mame minore.....	136
10.5. Victime ale violenței în familie	137
10.6. Victime ale traficului de persoane	141
10.7. Persoane cu probleme de sănătate mintală	144
10.8. Persoane care suferă de boli cronice, inclusiv infectate cu virusul HIV/ SIDA	144
10.9. Persoane cu adicții	146
10.9.1. Persoane dependente de consumul de alcool	146
10.9.2. Consumatorii de droguri	147
10.10. Persoane care au săvârșit fapte penale.....	149
10.11. Adulții privați de libertate sau aflați în supravegherea serviciilor de probațiune.....	150
10.12. Persoane cu măsură de ședere pe teritoriul României	151
Capitolul XI - Analiza SWOT a serviciilor sociale	153
Capitolul XII - NECESITĂȚI IDENTIFICATE	158
Capitolul XIII - SURSE, BIBLIOGRAFIE	164
Anexa 1 - Plan operațional pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei pentru perioada 2024-2028-2033	165

Capitolul I - CADRUL STRATEGIC GENERAL

1.1. Introducere

Prezenta strategie își găsește justificarea în nevoia de armonizare a practicilor în domeniul furnizării serviciilor de asistență socială cu legislația europeană și națională, cu prevederile strategiilor naționale privind incluziunea socială, reducerea sărăciei,

promovarea și respectarea drepturilor grupurilor vulnerabile, cu strategiile regionale, județene și municipale privind dezvoltarea serviciilor sociale la nivel local.

Deși legislația prevede furnizarea măsurilor de asistență socială ca un pachet unitar, ce cuprinde beneficii financiare și servicii sociale, pentru prevenirea și limitarea oricărei forme de dependență a beneficiarilor față de ajutorul acordat de stat sau de comunitate, ar fi nevoie ca serviciile sociale să primeze în fața beneficiilor sociale. În fapt, întâlnim o serie de factori care împiedică furnizarea serviciilor sociale la standardele de calitate ce se impun și cu o pondere mai mică decât cea necesară.

Se identifică totodată, nevoia de lucru în echipe interdisciplinare și interinstituționale, cu implicarea societății civile, pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Agenda 2030 a Uniunii Europene stă la baza tuturor politicilor de dezvoltare relevante la nivelul Uniunii Europene, iar România și-a asumat o serie de domenii de acțiune în concordanță cu obiectivele UE, printre care și cel al luptei împotriva sărăciei și a excluziunii sociale având la bază una dintre prioritățile tematice ale strategiei, aceea de creștere economică favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, în măsură să asigure coeziunea economică, socială și teritorială.

De aceea, este importantă asigurarea unui cadru necesar dezvoltării serviciilor sociale în raport cu acordarea unor beneficii financiare directe, dezvoltarea serviciilor sociale care să aibă la bază o analiză reală a situației sociale integrate și a nevoilor complexe ale grupurilor vulnerabile din Comuna Lunca Ilvei.

În acest scop, legislația prevede o diagnoză socială a comunității, dezvoltarea și consolidarea capacității de prevenire la nivel comunitar, atât pentru serviciile de protecție a copilului și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

identificare a potențialilor factori de risc la care pot fi expuși aceștia, dar în același timp pentru toate grupurile de persoane aflate în dependență socială precum persoanele vârstnice, persoanele cu nevoi speciale, etc.

Dezvoltarea echipelor comunitare de intervenție integrată pentru furnizarea serviciilor sociale de educație, ocupare, sănătate, programe de intermediere socială și facilitare la nivel comunitar, în special în zonele sărace și marginalizate ale comunei, ar crea premisele dezvoltării unor servicii sociale de zi, de tipul centre comunitare multi-funcționale furnizându-se astfel serviciile integrate, atât de necesare problematicii complexe a persoanelor marginalizate social, ce au nevoie să poată depăși starea de dependență socială.

Așadar, ne propunem o diagnoză a capacității instituționale de a furniza servicii sociale la standarde de calitate, în contextul socio-economic actual al comunei Lunca Ilvei, o analiză a gradului de îndeplinire și adaptare instituțională la cerințele prevăzute de H.G. 797/2017, dar și asupra serviciilor sociale furnizate de către departamentul de asistență socială, corelate cu multitudinea tipologiilor de beneficiari aflați în situații de dificultate, vulnerabilitate, dependență sau risc social, arătând importanța parteneriatului în furnizarea de servicii sociale și totodată capacitatea locală de furnizare a serviciilor sociale, de către furnizorii publici și privați de servicii sociale existenți la nivelul comunei Lunca Ilvei.

Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Lunca Ilvei își propune o abordare integrată, analizând domeniile dezvoltării sociale, respectiv asistența socială, educația, ocuparea forței de muncă, locuirea socială, sănătatea și capacitatea locală de dezvoltare socială a furnizorilor publici și privați de servicii sociale.

Strategia analizează situația finanțării serviciilor sociale și oportunitatea elaborării, implementării și dezvoltării de noi servicii sociale în comuna Lunca Ilvei, realizând recomandări privind direcțiile de dezvoltare ale acestora, în concordanță cu proiectele de interes social propuse în strategii similare la nivel local.

Monitorizarea și evaluarea aplicării prevederilor strategiei se vor regăsi în obiectivele unui plan general operațional de implementare a Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Lunca Ilvei, pentru perioada 2024-2028-2033.

Misiunea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Lunca Ilvei 2024-2028-2033 este aceea de a crea și implementa un sistem performant de proiectare și furnizare a serviciilor sociale, printr-o abordare integrată, participativă, multisectorială și interinstituțională, bazat pe problematica socială complexă a grupurilor vulnerabile din comună, în acord cu politica europeană și națională de incluziune socială și combatere a sărăciei, cu strategiile existente la

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

nivelul municipiului și al județului, punându-se accent pe standardele minime de calitate în furnizarea serviciilor sociale.

Dezvoltarea serviciilor sociale și furnizarea lor la standarde de calitate este un deziderat ce se poate realiza cu succes în comuna Lunca Ilvei, o comunitate modernă, incluzivă și responsabilă pentru fiecare ființă umană ce are nevoie de sprijin specializat și integrat, în vederea depășirii situațiilor de risc, de vulnerabilitate psiho-socială, pentru a ajunge la autonomie personală și a fi o persoană activă în societate.

Compartimentul de asistență socială al comunei Lunca Ilvei este structura specializată în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, înființată la nivel de compartiment funcțional în aparatul de specialitate al primarului, cu scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Compartimentul de Asistență Socială al comunei Lunca Ilvei are rolul de a aplica la nivel local politicile și strategiile de asistență socială în domeniul familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie și are responsabilitatea de a dezvolta și diversifica serviciile sociale specializate, în funcție de nevoile identificate, cu scopul prioritar de a menține funcționalitatea socială a persoanei.

Conform H.G. 797/2017 privind Regulamentul de organizare și funcționare al compartimentului de asistență socială organizat la nivelul comunelor, compartimentul de Asistență Socială îndeplinește, în principal, următoarele funcții:

- a) de realizare a diagnozei sociale la nivelul comunei, prin evaluarea nevoilor sociale ale comunității, realizarea de sondaje și anchete sociale, valorificarea potențialului comunității în vederea prevenirii și depistării precoce a situațiilor de neglijare, abuz, abandon, violență, a cazurilor de risc de excluziune socială, etc;
- b) de coordonare a măsurilor de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;
- c) de strategie, prin care asigură elaborarea strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale și a planului anual de acțiune;
- d) de comunicare și colaborare cu serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și instituțiilor care au responsabilități în domeniul asistenței sociale, cu serviciile publice locale de asistență socială, precum și cu reprezentanții societății civile care desfășoară activități în domeniu, cu reprezentanții furnizorilor privați de servicii sociale, precum și cu persoanele beneficiare;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

e) de promovare a drepturilor omului, a unei imagini pozitive a persoanelor, familiilor, grupurilor vulnerabile.

Atribuțiile compartimentului de asistență socială din comuna Lunca Ilvei sunt următoarele:

➤ **în domeniul beneficiilor de asistență socială:**

a) asigură și organizează activitatea de primire a solicitărilor privind beneficiile de asistență socială;

b) pentru beneficiile de asistență socială acordate din bugetul de stat realizează colectarea lunară a cererilor și transmiterea acestora către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială;

c) verifică îndeplinirea condițiilor legale de acordare a beneficiilor de asistență socială, conform procedurilor prevăzute de lege sau, după caz, stabilite prin hotărâre a consiliului local, și pregătește documentația necesară în vederea stabilirii dreptului la măsurile de asistență socială;

d) întocmește dispoziții de acordare/respingere sau, după caz, de modificare/ suspendare/ încetare a beneficiilor de asistență socială acordate din bugetul local și le prezintă primarului pentru aprobare;

e) comunică beneficiarilor dispozițiile cu privire la drepturile și facilitățile la care sunt îndreptățiți, potrivit legii;

f) urmărește și răspunde de îndeplinirea condițiilor legale de către titularii și persoanele îndreptățite la beneficiile de asistență socială;

g) efectuează sondaje și anchete sociale pentru depistarea precoce a cazurilor de risc de excluziune socială sau a altor situații de necesitate în care se pot afla membrii comunității și, în funcție de situațiile constatate, propune măsuri adecvate în vederea sprijinirii acestor persoane;

h) realizează activitatea financiar-contabilă privind beneficiile de asistență socială administrate;

i) participă la elaborarea și fundamentarea propunerii de buget pentru finanțarea beneficiilor de asistență socială;

j) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

➤ **în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale:**

a) elaborează, în concordanță cu strategiile naționale și județene, precum și cu nevoile locale identificate, strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale;

b) elaborează planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul consiliului local, care cuprind date detaliate privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înființate,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat și sursele de finanțare;

c) inițiază, coordonează și aplică măsurile de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități;

d) identifică familiile și persoanele aflate în dificultate, precum și cauzele care au generat situațiile de risc de excludere socială;

e) realizează atribuțiile prevăzute de lege în procesul de acordare a serviciilor sociale;

f) propune primarului, în condițiile legii, încheierea contractelor de parteneriat public-public și public-privat pentru susținerea dezvoltării serviciilor sociale;

g) propune înființarea serviciilor sociale de interes local;

h) colectează, prelucrează și administrează datele și informațiile privind beneficiarii, furnizorii publici și privați și serviciile administrate de aceștia și le comunică serviciilor publice de asistență socială de la nivelul județului, precum și Ministerului Muncii și Justiției Sociale, la solicitarea acestuia;

i) monitorizează și evaluează serviciile sociale;

j) elaborează și implementează proiecte cu finanțare națională și internațională în domeniul serviciilor sociale;

k) elaborează proiectul de buget anual pentru susținerea serviciilor sociale, în conformitate cu planul anual de acțiune, și asigură finanțarea/cofinanțarea acestora;

l) asigură informarea și consilierea beneficiarilor, precum și informarea populației privind drepturile sociale și serviciile sociale disponibile;

m) furnizează și administrează serviciile sociale adresate copilului, familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, precum și tuturor categoriilor de beneficiari prevăzute de lege, fiind responsabil de calitatea serviciilor prestate;

n) încheie contracte individuale de muncă și asigură formarea continuă de asistenți personali; evaluează și monitorizează activitatea acestora în condițiile legii;

o) sprijină compartimentul responsabil cu contractarea serviciilor sociale, înființat potrivit prevederilor art. 113 alin. (1) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, în elaborarea documentației de atribuire și în aplicarea procedurii de atribuire, potrivit legii;

p) planifică și realizează activitățile de informare, formare și îndrumare metodologică, în vederea creșterii performanței personalului care administrează și acordă servicii sociale;

q) colaborează permanent cu organizațiile societății civile care reprezintă interesele diferitelor categorii de beneficiari;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- r) sprijină dezvoltarea voluntariatului în serviciile sociale, cu respectarea prevederilor Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările ulterioare;
- s) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de reglementările legale în vigoare.

➤ **în domeniul protecției persoanei cu dizabilități:**

- a) monitorizează și analizează situația persoanelor cu dizabilități din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante;
- b) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- c) creează condiții de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzătoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;
- d) inițiază, susține și dezvoltă servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private;
- e) asigură ponderea personalului de specialitate angajat în raport cu tipurile de servicii sociale;
- f) elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor;
- g) asigură consilierea și informarea familiilor asupra drepturilor și obligațiilor acestora și asupra serviciilor disponibile pe plan local;
- h) implică în activitățile de îngrijire, reabilitare și integrare a persoanei cu handicap familia acesteia;
- i) asigură instruirea în problematica specifică persoanei cu handicap a personalului, inclusiv a asistenților personali;
- j) încurajează și susține activitățile de voluntariat;
- k) colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu.

➤ **în domeniul protecției persoanelor vârstnice:**

- a) servicii de îngrijire personală acordate cu prioritate la domiciliu sau în centre rezidențiale pentru persoanele vârstnice dependente, singure ori a căror familie nu poate să le asigure îngrijirea;
- b) servicii de consiliere, de acompaniere, precum și servicii destinate amenajării sau adaptării locuinței, în funcție de natura și gradul de afectare a autonomiei funcționale.

➤ **în domeniul protecției copilului**

- a) monitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

informațiilor relevante, în baza unei fișe de monitorizare aprobate prin ordin al ministrului muncii și justiției sociale;

b) realizează activitatea de prevenire a separării copilului de familia sa;

c) identifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau beneficii de asistență socială pentru prevenirea separării copilului de familia sa;

d) elaborează documentația necesară pentru acordarea serviciilor și/sau prestațiilor și acordă aceste servicii și/sau beneficii de asistență socială, în condițiile legii;

e) asigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local;

f) asigură și monitorizează aplicarea măsurilor de prevenire și combatere a consumului de alcool și droguri, de prevenire și combatere a violenței domestice, precum și a comportamentului delincvent;

g) vizitează periodic la domiciliu familiile și copiii care beneficiază de servicii și beneficii de asistență socială și urmărește modul de utilizare a prestațiilor, precum și familiile care au în îngrijire copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;

h) înaintează propuneri primarului, în cazul în care este necesară luarea unei măsuri de protecție specială, în condițiile legii;

i) urmărește evoluția dezvoltării copilului și modul în care părinții acestuia își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copilul care a beneficiat de o măsură de protecție specială și a fost reintegrat în familia sa;

j) colaborează cu direcția generală de asistență socială și protecția copilului în domeniul protecției copilului și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu;

k) urmărește punerea în aplicare a hotărârilor comisiei pentru protecția copilului/instanței de tutelă referitoare la prestarea de către părinții apți de muncă a acțiunilor sau lucrărilor de interes local, pe durata aplicării măsurii de protecție specială.

1.2. Scopul strategiei

Strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale are în vedere diversificarea și dezvoltarea serviciilor de asistență socială prin asigurarea aplicării politicilor sociale din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități, în vederea asigurării de servicii sociale de calitate care să aibă o abordare integrată a nevoilor, în relație cu situația economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al beneficiarilor.

Prezenta strategie se focalizează pe protejarea, apărarea și garantarea tuturor drepturilor omului și copilului așa cum sunt menționate în Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, în contextul ansamblului drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin implementarea ei se va asigura creșterea calității vieții copiilor și persoanelor aflate în situații de risc, urmărindu-se ca toate serviciile să respecte standardele minime naționale prevăzute prin reglementări legale, care pot fi verificate în mod periodic într-un sistem competent, coerent și unitar.

Strategia se axează pe rolul primordial al familiei și comunității locale în creșterea, îngrijirea și educarea copilului, în asistența persoanei cu handicap, a persoanei vârstnice sau a oricărei alte persoane aflată în situație de risc de excludere socială și pe faptul că, eforturile societății trebuie îndreptate în direcția întăririi și susținerii familiei în asumarea responsabilităților.

Capitolul II - PRINCIPII ȘI VALORI

2.1. Principii generale ale sistemului local de servicii sociale

- **Solidaritatea socială**, potrivit căreia întreaga comunitate participă la sprijinirea persoanelor vulnerabile care necesită suport și măsuri de protecție socială pentru depășirea sau limitarea unor situații de dificultate, în scopul asigurării incluziunii sociale a acestei categorii de populație;
- **Subsidiaritatea** - în conformitate cu Legea asistenței sociale nr. 292/2011, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul. În conformitate cu Codul Administrativ, principiul subsidiarității constă în exercitarea competențelor de către autoritatea administrației publice locale situată la nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean și care dispune de capacitatea administrativă necesară;
- **Universalitatea**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul la asistență socială, în condițiile prevăzute de lege;
- **Abordarea individuală**, potrivit căreia măsurile de asistență socială trebuie adaptate situației particulare de viață a fiecărui individ; acest principiu ia în considerare caracterul și cauza unor situații de urgență care pot afecta abilitățile individuale, condiția fizică și mentală, precum și nivelul de integrare socială a persoanei. Suportul adresat situației de dificultate individuală constă inclusiv în măsuri de susținere adresate membrilor familiei beneficiarului;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- **Parteneriatul**, potrivit căruia instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile;
- **Participarea beneficiarilor**, potrivit căreia beneficiarii participă la formularea și implementarea politicilor cu impact direct asupra lor, la realizarea programelor individualizate de suport social și se implică activ în viața comunității, prin intermediul formelor de asociere sau direct, prin activități voluntare desfășurate în folosul persoanelor vulnerabile;
- **Eficacitatea**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are în vedere îndeplinirea obiectivelor programate pentru fiecare dintre activități și obținerea celui mai bun rezultat în raport cu efectul proiectat;
- **Eficiența**, potrivit căreia utilizarea resurselor publice are la bază respectarea celui mai bun raport cost-beneficiu;
- **Proximitatea**, potrivit căreia serviciile sunt organizate cât mai aproape de beneficiar pentru facilitarea accesului și menținerea persoanei cât mai mult posibil în propriul mediu de viață;
- **Complementaritatea și abordarea integrată**, potrivit căreia, pentru asigurarea întregului potențial de funcționare socială a persoanei ca membru deplin al familiei, comunității și societății, serviciile sociale trebuie corelate cu toate nevoile beneficiarului și acordate integrat cu o gamă largă de măsuri și servicii din domeniul economic, educațional, de sănătate, cultural, etc;
- **Fundamentarea și intervenția bazate pe dovezi** – procesul decizional pentru fundamentarea politicilor publice și a planificării financiare și pentru implementarea măsurilor de politică asumate se bazează pe analiza de date factuale, pe cele mai bune rezultate științifice, pe valorile și preferințele persoanelor/comunităților și pe judecata și expertiza profesională a specialiștilor;
- **Orientarea către rezultate** – asumarea de către autoritățile și instituțiile implicate a unui set de rezultate și depunerea, în mod constant, a unui efort în cadrul unei alocări bugetare definite într-o perioadă de timp specificată pentru a atinge rezultatele propuse;
- **Predictibilitatea** – acțiunile și deciziile autorităților, privind politicile publice și alocările bugetare stabilite în cadrul bugetar pe termen mediu, contribuie la implementarea obiectivelor strategice și obținerea rezultatelor asumate;
- **Descentralizarea** - dezvoltarea măsurilor în domeniul *incluziunii și reducerii sărăciei* presupune acordarea unui sprijin logistic și financiar pentru autoritățile locale. În conformitate cu Codul Administrativ, principiul echității procesului de descentralizare implică asigurarea accesului tuturor cetățenilor la serviciile publice și de utilitate publică. Principiile și regulile

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

procesului de descentralizare sunt aplicabile și competențele transferate anterior reglementării acestor principii și reguli, respectiv, descentralizării serviciului public de asistență socială;

➤ **Activizarea**, potrivit căreia măsurile de asistență socială au ca obiectiv final încurajarea ocupării, în scopul integrării/reintegrării sociale și creșterii calității vieții persoanei, și întărirea nucleului familial;

➤ **Repartizarea sarcinilor** - asumarea angajamentului activ de către toate părțile interesate: autoritățile publice centrale și locale, instituțiile publice și private, organizațiile neguvernamentale, instituțiile de cult recunoscute de lege, precum și membrii comunității stabilesc obiective comune, conlucrează și mobilizează toate resursele necesare pentru asigurarea unor condiții de viață decente și demne pentru persoanele vulnerabile. Obiectivele, direcțiile de acțiune și măsurile pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale se asumă în cadrul strategiilor locale de dezvoltare și a programelor comunitare pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, aprobate prin hotărâre a consiliului local. În cadrul Mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România, se asigură continuitatea reprezentării instituțiilor atât la nivel central, cât și la nivel local, pe toată perioada elaborării, implementării și monitorizării documentelor strategiei, respectiv prezentei strategii, dar și strategiilor județene de incluziune socială;

➤ **Adiționalitatea fondurilor** - atingerea obiectivelor va fi asigurată printr-o alocare eficientă și suficientă de resurse prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat, de la bugetele locale, a instrumentelor financiare ale UE sau a altor surse de finanțare;

➤ **Continuitate în planificarea strategică și în alocarea fondurilor aferente** - pentru eficientizarea inițiativelor antisărăcie și pentru incluziune socială, administrația publică centrală și locală trebuie să imprime în procesul de planificare strategică și al alocării fondurilor aferente o dinamică favorabilă schimbării care să dureze. Reperetele de timp stabilite pentru atingerea obiectivelor sunt în acord cu obiectivele asumate pe termen lung;

➤ **Consultarea societății civile și demersul colaborativ** - pe tot parcursul ciclului politicii publice (elaborării, aprobării, implementării, monitorizării și evaluării Strategiei și Planului de acțiune), va fi consultată și implicată societatea civilă.

2.2. Valorile care stau la baza acordării serviciilor sociale

➤ **Respectarea demnității umane**, potrivit căreia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității, îi sunt respectate statutul individual și social și dreptul la intimitate și protecție împotriva oricărui abuz fizic, psihic, intelectual, politic sau economic;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- **Respectarea dreptului la autodeterminare**, potrivit căreia fiecare persoană are dreptul de a face propriile alegeri, indiferent de valorile sale sociale, asigurându-se că aceasta nu amenință drepturile sau interesele legitime ale celorlalți;
- **Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în implementarea măsurilor de prevenire și combatere a sărăciei și riscului de excludere socială**, potrivit căreia fiecare persoană are acces la serviciile de asistență socială în toate comunitățile marginalizate, respectiv în unitățile administrativ-teritoriale în care există zone/sectoare de recensământ în care valoarea indicatorilor referitori la capitalul uman, condiții de locuire și ocupare în sectorul formal depășește pragul național;
- **Transparența**, potrivit căreia se asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de luare a deciziilor; asigurarea accesului cetățenilor la informațiile relevante privind alocarea și cheltuirea resurselor publice pentru realizarea rezultatelor planificate;
- **Nediscriminarea**, potrivit căreia persoanele vulnerabile beneficiază de măsuri și acțiuni de protecție socială fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată;
- **Egalitatea de șanse**, potrivit căreia beneficiarii, fără niciun fel de discriminare, au acces în mod egal la oportunitățile de împlinire și dezvoltare personală, dar și la măsurile și acțiunile de protecție socială;
- **Confidențialitatea**, potrivit căreia, pentru respectarea vieții private, beneficiarii au dreptul la păstrarea confidențialității asupra datelor personale și a informațiilor referitoare la viața privată și situația de dificultate în care se află;
- **Dreptul la liberă alegere a furnizorului de servicii**, potrivit căreia beneficiarul sau reprezentantul legal al acestuia are dreptul de a alege liber dintre furnizorii acreditați;
- **Independența și individualitatea** - fiecare persoană are dreptul să fie parte integrantă a comunității, păstrându-și în același timp independența și individualitatea; persoanele au dreptul să-și aleagă serviciul social care să le asigure starea de normalitate, păstrându-și independența și individualitatea, evitând etichetarea lor ca beneficiari de asistență socială, ca fiind diferiți de ceilalți cetățeni.

Capitolul III - GRUPURILE ȚINTĂ ALE STRATEGIEI

Conform Legii nr. 292/2011 privind Legea asistenței sociale *"grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependența de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială"*.

Categoriile de beneficiari cărora departamentul de asistență socială se adresează, sunt:

➤ **Copilul și/sau familia** - în sensul Legii nr. 257/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului sunt definiți termenii:

- *Copil*: "persoana care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, potrivit legii";

- *Familia*: "părinții și copiii acestora";

- *Familia extinsă*: este alcătuită din "rudele copilului, până la gradul IV inclusiv";

- *Familia substitutivă*, este alcătuită din "persoanele, altele decât cele care aparțin familiei extinse, inclusiv afinii până la gradul IV și asistenții maternali care asigură creșterea și îngrijirea copilului, în condițiile legii";

➤ **Copiii aflați în risc de separare de părinți**. Din această categorie fac parte și copiii din familii aflate în situație de criză (de exemplu: calamități naturale, lipsa unei locuințe, pierderea veniturilor) pentru care modalitatea de intervenție trebuie să fie rapidă. Pentru acești copii, planul de servicii va trebui să cuprindă și măsuri imediate care să susțină familia până la punerea în drepturi și ieșirea din situația care a generat criza.

➤ **Copiii separați de părinți**. Pentru copiii aflați în plasament la o persoană sau familie, la asistent maternal sau într-un serviciu rezidențial, planul individualizat de protecție trebuie să aibă drept finalitate, în cel mai scurt timp posibil, o soluție cu caracter permanent: reintegrarea în familie, adopția națională sau integrarea socio – profesională.

➤ **Copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate**. Pentru unii dintre aceștia, situația separării de părinți este cu atât mai gravă cu cât sunt lăsați în grija unor membri ai familiei extinse sau a unor cunoștințe de familie, nenominalizate ca reprezentanți legali; acești copii nu beneficiază de un mediu familial adecvat pentru dezvoltarea lor psiho-emoțională normală, fapt ce conduce la scăderea încrederii în sine, scădere a rezultatelor școlare, absenteism și chiar abandon școlar.

➤ **Copiii părăsiți în unități sanitare**. Pentru copiii nou-născuți sănătoși sau cu diferite dizabilități, părăsiți în unitățile sanitare care au în structură secții de nou-născuți și/sau de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

pediatrie, trebuie să se întocmească procesul-verbal de constatare a părăsirii în termen de 5 zile de la primirea sesizării din partea unității sanitare; când starea de sănătate a copilului permite externarea în baza procesului-verbal se stabilește măsura plasamentului în regim de urgență.

➤ **Copiii abuzați, neglijați sau supuși exploatării.** Abuzul, neglijarea și exploatarea sunt forme de rele tratamente produse de către părinți sau orice altă persoană aflată într-o relație de răspundere, încredere sau autoritate față de copil, care produc vătămare acută sau potențială asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol viața, dezvoltarea și demnitatea. În această categorie sunt incluși și copiii traficați, exploatați prin muncă, exploatați sexual în scopuri comerciale, exploatați pentru comiterea de infracțiuni, copiii expuși migrației ilegale, copiii neacompaniați aflați pe teritoriul altor state, copiii repatriați, copiii refugiați.

➤ **Tinerii beneficiari ai unei măsuri de protecție.** Tânărul care a dobândit capacitate deplină de exercițiu și a beneficiat de o măsură de protecție specială dar care nu își continuă studiile și nu are posibilitatea revenirii în propria familie, fiind confruntat cu riscul excluderii sociale beneficiază, la cerere, pe o perioadă de până la 2 ani, de protecție specială, în scopul facilitării integrării sale sociale.

➤ **Copiii delincvenți.** Din această categorie fac parte atât copiii care au săvârșit o faptă penală, dar nu răspund penal, cât și cei care răspund penal. Astfel, copiii care nu răspund penal sunt cei care nu au împlinit vârsta de 14 ani, copiii care răspund penal sunt cei care au vârsta între 14 și 16 ani dacă se dovedește că au săvârșit fapta cu discernământ și cei care au împlinit vârsta de 16 ani, cu excepția cazului când se dovedește că nu a avut discernământ.

➤ **Copiii cu dizabilități, HIV/SIDA și boli cronice grave.** Din această categorie fac parte copiii încadrați într-un grad de handicap, copiii din învățământul special și cei integrați în învățământul de masă, copiii infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA, precum și cei cu boli cronice grave (de ex. cancer).

➤ **Copiii străzii.** Din această categorie fac parte copiii care trăiesc și/sau muncesc pe stradă, împreună sau nu cu familia lor, respectiv:

- *copiii străzii* sunt cei care trăiesc permanent în stradă și nu întrețin nici un fel de legături cu familia;

- *copii în stradă* sunt cei care se află circumstanțial în stradă și care păstrează legături ocazionale cu familia;

- *copii pe stradă* sunt cei care se află permanent pe stradă trimiși de familie pentru a câștiga bani prin diverse munci, cerșit sau mici furturi;

- *familii cu copii în stradă.*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- **Alte categorii de copii/ tineri vulnerabili:** copiii romi, copiii fără acte, copiii consumatori de droguri, copiii cu tulburări de comportament, mamele adolescente.
- **Tinerii care părăsesc sistemul de protecție** - tinerii ce au beneficiat de o măsură de protecție specială fie prin ocrotire din partea unui serviciu rezidențial, fie de o formă de ocrotire familială, dar nu au posibilitatea revenirii în propria familie și nu mai beneficiază de alte măsuri de protecție din partea statului, fiind confrunțați cu riscul excluderii sociale.
- **Persoanele cu dizabilități** - în sensul Legii nr. 448/2006 (republicată) privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, persoanele cu dizabilități *”sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale.”*
- **Persoanele vârstnice**, sunt acele persoane care au împlinit vârsta de 65 de ani și care, datorită veniturilor insuficiente, bolilor, a relațiilor sociale diminuate sau din alte motive, se află într-o situație de risc de marginalizare socială.
- **Victimele violenței în familie**, în sensul Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, victimele violenței în familie sunt membri de familie asupra cărora se răsfârâge *”orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare, ori de apărare, manifestată fizic sau verbal”*, savârșită de un alt membru de familie, *”care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate”*.
- **Persoanele fără adăpost sau care locuiesc în condiții improprii** – persoanele aflate la limita excluderii sociale, cărora li se oferă servicii în vederea îmbunătățirii calității vieții și reintegrării lor în societate.
- **Persoanele cu diferite adicții**, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc, etc.
- **Victimele traficului de persoane:** *”Victima traficului de persoane reprezintă persoana fizică, subiect pasiv al faptelor de amenințare, violență sau al altor forme de constrângere, răpire, fraudă, înșelăciune și abuz de autoritate, indiferent dacă participă sau nu în procesul penal în calitate de parte vătămată”*.

**Capitolul IV - OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE PENTRU
PERIOADA 2024-2028-2033**

**4.1. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE
COPILULUI/ FAMILIEI**

**4.1.1. Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de
protecție socială**

- ✓ Creșterea gradului de acoperire a serviciilor sociale pentru copil și familie prin dezvoltarea de servicii sociale eficiente, focusate pe nevoile sociale locale și dezvoltarea de facilități pentru petrecerea timpului liber;
- ✓ Creșterea calității serviciilor în vederea îmbunătățirii educației și performanțelor de învățare;
- ✓ Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ;
- ✓ Reducerea abandonului școlar și a ratei analfabetismului;
- ✓ Creșterea capacității beneficiarilor de a accesa și utiliza serviciile destinate copilului și familiei;
- ✓ Întărirea capacității de evaluare și monitorizare a drepturilor copilului și a situației sociale.

4.1.2. Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații de risc

- ✓ Asigurarea unui minim de resurse pentru toți copiii prin implementarea programelor naționale antisărăcie;
- ✓ Reducerea decalajului de șanse pentru copiii de etnii diferite (în mod special pentru cei din etnia romă sau alte etnii);
- ✓ Prevenirea fenomenului de “copii ai străzii” împreună cu alte organizații la nivel local;
- ✓ Integrarea socială a copiilor cu risc ridicat de delincvență juvenilă;
- ✓ Dezvoltarea de parteneriate în vederea prevenirii/protejării intereselor copiilor expuși consumului de droguri, exploatării sexuale și economice;
- ✓ Dezvoltarea de servicii specifice acordate copiilor ai căror părinți sunt plecați din țară;
- ✓ Dezvoltarea și implementarea atât în școli, cât și la nivel administrativ a acțiunilor cu scopul evitării sarcinilor nedorite, la vârste sub 18 ani;
- ✓ Amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru petrecerea timpului liber;

4.1.3. Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz asupra copilului

- ✓ Promovarea valorilor nonviolente și implementarea unor programe de comunicare în acest sens;
- ✓ Reducerea fenomenului de violență asupra copiilor;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Prevenirea abandonului copiilor în maternități și unități medicale de pediatrie.

4.2. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE PERSOANELOR ADULTE

4.2.1. Asigurarea accesului neîngrădit la resursele comunității pentru persoanele cu dizabilități, adaptat nevoilor lor specifice

- ✓ Informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor, cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, conform legii;
- ✓ Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități.

4.2.2. Asigurarea exercitării depline a drepturilor de către persoanele cu dizabilități, în vederea asigurării participării și incluziunii sociale

- ✓ Dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viața independentă și integrare în comunitate;
- ✓ Sprijinirea persoanelor cu dizabilități pentru a avea acces real la toate organizațiile, structurile și serviciile din comunitate;
- ✓ Promovarea/sprijinirea participării persoanelor cu dizabilități la activități sportive, cultural-educative și de recreere;
- ✓ Asigurarea tuturor beneficiilor de asistență socială pentru toate persoanele cu dizabilități;
- ✓ Conștientizarea și sensibilizarea comunității cu privire la dreptul persoanelor cu dizabilități la viața independentă și participativă în societate.

4.2.3. Asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la viața publică și politică

- ✓ Promovarea de măsuri privind prevenirea și combaterea discriminării și excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

4.2.4. Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilități pe piața liberă a muncii

- ✓ Conștientizarea și sensibilizarea opiniei publice, a angajatorilor cu privire la dreptul la muncă a persoanelor cu dizabilități, precum și a nevoilor specifice ale acestora.

4.2.5. Promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități

- ✓ Sprijinirea dezvoltării serviciilor de asistență personală la nivel comunitar;
- ✓ Sprijinirea personalului implicat în activitatea de asistare personală;
- ✓ Sprijinirea familiilor persoanelor cu dizabilități pentru a se implica în accesarea de către persoanele cu dizabilități a serviciilor specializate de sprijin, precum și a serviciilor de bază/primare ale comunității în toate domeniile vieții.

4.3. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE ALTOR CATEGORII DE PERSOANE AFLATE ÎN DIFICULTATE

4.3.1. Tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului

- **Integrarea socială și profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului**
- ✓ Reducerea riscului de excluziune și marginalizare socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție.

4.3.2. Persoane vârstnice

- **Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice**
- ✓ Promovarea unei vieți sănătoase, active, sigure, împlinite, decente și demne;
- ✓ Promovarea unui sistem coerent, coordonat și integrat de asistență socială;
- ✓ Înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu;
- ✓ Susținerea implicării active a persoanelor vârstnice în viața societății.

4.3.3. Persoane victime ale violenței în familie

- **Prevenirea violenței în familie în vederea diminuării fenomenului**
- ✓ Creșterea eficacității programelor de prevenire derulate împreună cu Poliția comunei Lunca Ilvei;
- **Protecția victimelor violenței în familie**
- ✓ Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale de gestionare a violenței în familie, corelate cu violența asupra copilului;
- ✓ Dezvoltarea de parteneriate și colaborarea interinstituțională, în vederea sprijinirii victimelor violenței domestice.

4.3.4. Persoane de etnie romă

- **Îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă (sau alte etnii)**
- ✓ Prevenirea și combaterea discriminării cu care se confruntă romii și copiii acestora;
- ✓ Asigurarea protecției sociale pentru persoanele de etnie romă aflate în dificultate;
- ✓ Implicarea activă a ONG-urilor în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea de romi prin inițierea, promovarea și implementarea proiectelor cu finanțare externă.

4.4. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE ORIENTĂRII PROFESIONALE ȘI REDUCEREA ȘOMAJULUI

4.4.1. Îmbunătățirea nivelului de competențe în vederea orientării profesionale a tinerilor

- ✓ Îmbunătățirea nivelului de competență a tinerilor și sprijinirea acestora spre orientare profesională;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

4.4.2. Îmbunătățirea serviciilor privind reducerea numărului de șomeri

- ✓ Promovarea reconversiei profesionale în vederea creșterii angajabilității pe piața muncii;
- ✓ Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale în vederea reducerii numărului de șomeri;

4.5. FURNIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE ÎMBUNĂTĂȚIRII SERVICIILOR MEDICALE ȘI A ALTOR SERVICII DESTINATE GRUPURILOR VULNERABILE

4.5.1. Îmbunătățirea serviciilor medicale în scopul reducerii problemelor sociale

- ✓ Înființarea unor servicii în regim de urgență;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor medicale și a serviciilor de îngrijire la domiciliu;
- ✓ Informarea și educarea sanitară a populației;
- ✓ Îmbunătățirea serviciilor destinate tinerelor mame.

4.5.2. Îmbunătățirea serviciilor destinate altor grupuri vulnerabile

- ✓ Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială;

4.5.3. Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor fără adăpost și reducerea acestui fenomen

- ✓ Îmbunătățirea modalităților de identificare a persoanelor fără adăpost și prevenirea acestor situații;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor de ajutorare și sprijin a persoanelor fără adăpost.

4.5.4. Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu adicții

- ✓ Îmbunătățirea activităților de informare a populației și identificarea timpurie a persoanelor cu adicții;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor de sprijin și consiliere a persoanelor cu adicții, precum și a familiilor acestora.

4.5.5. Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor care au săvârșit fapte penale

- ✓ Îmbunătățirea serviciilor de informare și consiliere a persoanelor care au săvârșit fapte penale.

4.6. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII SOCIALE

4.6.1. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale

- ✓ Creșterea calității tuturor serviciilor furnizate;
- ✓ Dezvoltarea serviciilor sociale care să corespundă nevoilor comunității;
- ✓ Implicarea comunității și a mediului de afaceri în dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale.

Capitolul V - REZULTATE, FINANȚARE, EVALUARE ȘI PRECIZĂRI METODOLOGICE

5.1. Rezultatele așteptate

Urmare a elaborării și implementării prezentei strategii, la nivelul comunei Lunca Ilvei sunt așteptate următoarele rezultate:

- ✓ Reducerea numărului de copii aflați în situație de sărăcie sau excluziune socială;
- ✓ Reducerea nivelului de abandon școlar;
- ✓ Reducerea numărului copiilor victime ale abuzurilor de orice tip;
- ✓ Acces mai bun la informații pentru copii și familii (contracepție, consum de droguri, etc);
- ✓ Implicarea Consiliilor Comunitare Consultative și a altor organizații existente la nivel local în soluționarea problemelor sociale, în timp util;
- ✓ Înființarea unui Grup de inițiativă la nivelul comunei pentru depistarea/ prevenirea/ combaterea situațiilor de dificultate socio-economică a persoanelor/familiilor;
- ✓ Parteneriate cu toate instituțiile publice și private din domeniul social, medical, educațional, societatea civilă, Biserică, Poliție, în vederea dezvoltării unui sistem coerent, menit să sprijine persoanele aflate într-o situație de nevoie socială;
- ✓ Crearea/ sprijinirea unei rețele de facilități destinate copiilor pentru activități recreative și petrecerea timpului liber;
- ✓ Dezvoltarea de servicii sociale specializate, care să acopere toate nevoile identificate;
- ✓ Acces echitabil, nediscriminatoriu și adaptat nevoilor persoanelor la toate serviciile sociale;
- ✓ Modelarea/ formarea unei societăți active, a unui mediu comunitar sigur, responsabil și solidar, capabil să dezvolte măsuri de protecție adecvate pentru persoanele dezavantajate;
- ✓ Asigurarea promovării și respectării drepturilor tuturor categoriilor de persoane aflate în nevoie.

5.2. Finanțarea serviciilor sociale

Pentru atingerea obiectivelor stabilite în strategie, se au în vedere mai multe surse de finanțare:

- ✓ Bugetul de stat;
- ✓ Bugetul Consiliului Județean Bistrița-Năsăud;
- ✓ Bugetul local;
- ✓ Fonduri externe, prin accesarea acestora în cadrul programelor cu finanțare nerambursabilă;

✓ Donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice ori juridice din țară și din străinătate, cu care furnizorii de servicii sociale pot derula proiecte în parteneriat.

5.3. Implementare, monitorizare și evaluare

Implementarea acțiunilor stabilite în cadrul prezentei strategii presupune un proces de planificare bazat pe obiectivele și nevoile locale, precum și pe resursele materiale, financiare și umane disponibile. De asemenea, implementarea strategiei se va realiza în concordanță cu strategiile existente la nivel național, cu modificările legislative ulterioare și în funcție de contextul social la nivelul comunității, de evoluția nevoilor persoanelor beneficiare și de numărul acestora.

Monitorizarea și evaluarea implementării Strategiei constau, în principal, în verificarea atingerii obiectivelor propuse.

Monitorizarea și evaluarea vor fi realizate anual, de către reprezentanții Compartimentului de Asistență Socială din cadrul Primăriei comunei Lunca Ilvei.

5.4. Precizări metodologice

Punctul de pornire în realizarea prezentei strategii îl constituie cunoașterea și evaluarea problematicii sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei, conform normelor metodologice de cercetare a comunităților locale. Abordarea problemelor identificate și a anvergurii acestora este fundamentată prin cunoașterea nevoilor specifice la nivel local și a direcțiilor prioritare de intervenție.

Analiza de birou - presupune pe de o parte prelucrări statistice bazate pe datele oficiale existente, raportate în scop explicativ la datele colectate prin intermediul cercetării cantitative. Datele statistice utilizate în cercetare reprezintă medii naționale ale unor indicatori, care au un caracter descriptiv. Prin cercetarea cantitativă a comunităților se asociază, prin inferențele statistice posibile, un caracter dinamic demersului cognitiv.

Paradigma care implică utilizarea metodelor calitative și cantitative în cadrul cercetării, este asociată în literatură cu cercetările mixte (mixed research) și este caracterizată de utilizarea metodelor multiple de colectare a datelor, cu privire la subiectul studiat. Ceea ce primează în procesul de selecție a acestor metode, este realitatea din teren și întrebările adresate grupurilor țintă, prin instrumentele de cercetare elaborate.

Prin natura sa, cercetarea realizată este una complexă și comprehensivă, acoperind aspecte socio-economice diverse privind comunitatea vizată.

Analiza de birou este activitatea în cadrul căreia au fost identificate, analizate și studiate documente de interes major și anume: legislația europeană și națională, strategii și studii în domeniu, documentele instituției furnizoare de servicii sociale, potențialul de dezvoltare a serviciilor sociale, precum și documentarea cu privire la cercetări anterioare destinate studierii

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

problematicii persoanelor marginalizate. Analiza de birou a implicat totodată studierea serviciilor furnizate de către alte instituții publice ori private, destinate diverselor categorii de beneficiari și tipuri de servicii sociale, pentru a realiza o imagine cât mai complexă a sistemului instituțional de asistență socială din comuna Lunca Ilvei.

Tinând cont de scopurile urmărite și de obiectivele propuse în cercetare, analiza pornește de la o serie de aspecte metodologice precum:

Abordarea participativă – analiza nevoilor socio-economice realizată în cadrul acestei cercetări nu se rezumă la demers analitic de birou, ci implică o consultare activă a reprezentanților și angajaților comunei Lunca Ilvei, a populației locale beneficiare de servicii ori beneficii sociale și o implicare dinamică a acestora, mai ales în demersul de explorare a necesarului de servicii sociale în comunitate, a abilităților deținute de intervievați, a nevoii de servicii necesare pentru a îmbunătăți calitatea vieții și a facilita incluziunea socială. Abordarea participativă a fost asumată ca demers, în scopul asigurării unui grad mare de relevanță a măsurilor de intervenție, identificate pentru nevoile reale ale beneficiarilor. Astfel, considerăm că rezultatele identificate vor avea un grad mare de relevanță, vor răspunde unor probleme reale resimțite presant de către comunitatea locală și presupunem că vor motiva într-o măsură adecvată implicarea actorilor locali în proiectele sociale viitoare.

Abordarea multidimensională – analiza realizată nu se limitează la aspecte singulare, ci explorează situațiile problematice în întreaga lor complexitate și anvergură. Abordarea noastră pornește de la recunoașterea faptului că la nivelul comunităților, o multitudine de probleme se potențează și se amplifică reciproc. Acest aspect face ca orice intervenție de dezvoltare socio-economică să aibă șanse de reușită doar printr-o abordare complexă ce vizează intervenții integrate.

Abordarea incluzivă – analiza presupune implicarea cât mai multor actori sociali dintre cei cu atribuții în domeniu, fără a se limita la factorii de răspundere (lideri sau instituții de bază), ci apelând la consultarea furnizorilor publici și privați de servicii sociale, existenți la nivelul comunei Lunca Ilvei. Astfel, prin acest demers se asigură obținerea unei imagini de ansamblu asupra fenomenelor vizate, o abordare complexă și pertinentă a problematicii în care recunoașterea și analiza factorilor implicați, dar și a celor cu putere de decizie, joacă un rol important.

Cercetarea realizată a fost de tip mixt, fiind structurată pe două secțiuni majore și anume:

a) colectarea și prezentarea datelor descriptive privind situația specifică a instituției publice furnizoare de beneficii și servicii sociale și a beneficiarilor săi, membri ai comunității aflați în diferite situații de dependență ori vulnerabili social;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud**

b) analiza strategică privind direcțiile de intervenție pentru dezvoltarea serviciilor sociale integrate necesare, combinând metodele cantitative cu cele calitative.

Interviuri cu specialiștii - Studiul calitativ a fost realizat prin intermediul interviurilor individuale și de grup realizate cu actori relevanți de la nivelul comunei – reprezentanți ai serviciilor locale și ai organizațiilor non-guvernamentale.

Analiza prin interviuri realizate cu reprezentanții constituie elementul calitativ al studiului, care are ca scop identificarea sistemului relațional existent, al competențelor și a gradului de îndeplinire a activității conform standardelor, a cauzelor care limitează furnizarea serviciilor sociale, aprecierea generală a activității de asistență socială a instituției, a atribuțiilor fiecărei direcții, serviciu sau birou, evaluarea nevoii de dezvoltare a serviciilor sociale și a resursei umane specializate în concordanță cu numărul de beneficiari sau de solicitanți de servicii, finanțarea existentă etc. Rezultatele obținute ca urmare a cercetării aprofundează și nuanțează rezultatele statistice, obținute în urma analizei pe bază de chestionar.

Recomandările și direcțiile de dezvoltare prezentate în această cercetare sunt rezultatul unei metodologii ce a îmbinat elementele de cercetare calitativă cu prelucrarea cantitativă a datelor și organizarea acestora pe baza unor criterii științifice.

Rezultatele cercetării cantitative aplicative au fost completate cu cele obținute prin studiul calitativ comprehensiv, care fundamentează din punct de vedere calitativ, recomandările privind Strategia de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Lunca Ilvei.

Capitolul VI - CONTEXTUL ELABORĂRII STRATEGIEI

6.1. Contextul European

În cadrul UE, începând cu anul 2006, conceptul de dezvoltare durabilă a fost integrat în Strategia pentru o Europă Extinsă, într-o viziune strategică unitară și coerentă, având ca obiectiv general îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, pentru crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

În 2010, ca o continuare a dezvoltării durabile a UE, a fost adoptată Strategia Europa 2020 de promovare a creșterii inteligente (bazată pe educație, cercetare, inovare), durabile și incluzive

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

(crearea de noi locuri de muncă, reducerea sărăciei, etc). Alături de statele membre și respectând principiul subsidiarității, UE s-a angajat să devină lider în punerea în aplicare a Agendei 2030, prin obiectivele sale de dezvoltare.

6.1.1. Agenda 2030- instrument orientativ

Ca instrument orientativ în elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei, s-a luat în considerare Agenda 2030, ce urmărește la nivel social următoarele aspecte:

- ✓ o viziune extrem de ambițioasă și transformatoare;
- ✓ o lume fără sărăcie, foamete, boli și lipsuri, unde toți oamenii pot să prospere;
- ✓ o lume fără teamă și violență;
- ✓ o lume în care toți au abilitatea de a citi și de a scrie;
- ✓ o lume cu acces echitabil și universal la o educație de calitate la toate nivelurile, la asistență medicală și protecție socială, în care este asigurată bunăstarea fizică, mentală și socială;
- ✓ o lume în care ne reafirmăm angajamentele privind dreptul omului la apă potabilă sigură și la salubritate, în care igiena este îmbunătățită și în care hrana este suficientă, sigură, nutritivă și la prețuri accesibile;
- ✓ o lume în care habitatele umane sunt sigure, reziliente și durabile și în care există acces universal la energie fiabilă, durabilă și la prețuri accesibile;
- ✓ o lume a respectului universal pentru drepturile omului și demnitatea umană, statul de drept, justiție, egalitate și nediscriminare;
- ✓ o lume a respectului față de rasă, etnie și diversitatea culturală, precum și pentru egalitatea de șanse, care să permită dezvoltarea deplină a potențialului uman și să contribuie la prosperitatea împărtășită;
- ✓ o lume care investește în copiii săi și în care fiecare dintre ei crește fără violență și exploatare;
- ✓ o lume în care fiecare femeie și fată se bucură de egalitate de gen deplină și în care toate barierele legale, sociale și economice din calea emancipării lor au fost eliminate;
- ✓ o lume justă, echitabilă, tolerantă, deschisă și favorabilă incluziunii sociale, în care sunt satisfăcute nevoile celor mai vulnerabili.

Declarația Universală a Drepturilor Omului precum și a altor instrumente internaționale referitoare la drepturile omului și dreptul internațional subliniază responsabilitățile care revin tuturor statelor de a respecta, proteja și promova drepturile omului și libertățile fundamentale pentru toți, fără niciun fel de distincție pe motive de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de alt tip, origine națională sau socială, avere, naștere, dizabilitate sau orice altă situație.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Realizarea egalității de gen și emanciparea femeilor și a fetelor vor avea o contribuție esențială în ceea ce privește progresul pe calea atingerii tuturor obiectivelor și țintelor. Femeile și fetele trebuie să beneficieze de acces egal la educație de calitate, resurse economice și participare politică, precum și de șanse egale cu bărbații și băieții în ceea ce privește ocuparea unui loc de muncă, a unor posturi de conducere și luarea deciziilor la toate nivelurile.

De asemenea, Agenda 2030 menționează faptul că statele membre vor depune eforturi în vederea reducerii și eliminării inegalităților între femei și bărbați și pentru a consolida sprijinul acordat instituțiilor în ceea ce privește egalitatea de gen și emanciparea femeilor la nivel global, regional și național. Toate formele de discriminare și violență împotriva femeilor și fetelor vor fi eliminate, inclusiv prin implicarea activă a bărbaților și băieților.

Persoanele vulnerabile trebuie să fie încurajate și susținute. Printre persoanele ale căror nevoi sunt reflectate în Agendă se numără:

- ✓ toți copiii, tinerii, persoanele cu dizabilități (dintre care peste 80% trăiesc în sărăcie),
- ✓ persoanele afectate de HIV/SIDA,
- ✓ persoanele vârstnice,
- ✓ populațiile indigene, refugiații și persoanele strămutate în interiorul țării și migranții.

Trebuie adoptate măsuri eficiente și trebuie întreprinse acțiuni eficiente, în conformitate cu dreptul internațional, pentru a elimina obstacolele și constrângerile, pentru a consolida sprijinul acordat și pentru a răspunde nevoilor speciale ale persoanelor care trăiesc în zone afectate de situații complexe de urgență umanitară și în zone afectate de terorism.

Statele membre își iau angajamentul să pună capăt tuturor formelor și dimensiunilor sărăciei, inclusiv prin eradicarea sărăciei extreme până în 2030. Toți oamenii trebuie să se bucure de un nivel de trai decent, inclusiv prin intermediul unor sisteme de protecție socială.

Statele membre trebuie să ia măsurile necesare pentru a asigura o educație de calitate, echitabilă și incluzivă, la toate nivelurile – învățământul preșcolar, primar, secundar, terțiar, profesional și tehnic. Toți oamenii, indiferent de sex, vârstă, rasă sau etnie, și persoanele cu dizabilități, migranții, populațiile indigene, copiii și tinerii, în special cei aflați în situații vulnerabile, ar trebui să aibă acces la oportunități de învățare continuă, care să le permită să dobândească acele cunoștințe și competențe necesare pentru a putea să valorifice oportunitățile oferite și să participe la viața societății. De asemenea, trebuie implementate toate măsurile necesare pentru a oferi copiilor și tinerilor un mediu favorabil exercitării depline a drepturilor și deplinei dezvoltări a capacităților lor, ajutând țările noastre să valorifice dividendul demografic, inclusiv prin asigurarea unui mediu școlar sigur și a coeziunii comunităților și familiilor.

6.1.1.1. Obiective de dezvoltare durabilă

Agenda 2030, în domeniul social, stabilește obiective de dezvoltare durabilă care urmăresc:

6.1.1.1.1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale, pretutindeni:

- Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți, pretutindeni, măsurată în prezent ca reprezentând persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi;
- Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a procentului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie, în toate dimensiunile sale, în conformitate cu definițiile naționale;
- Implementarea unor sisteme și măsuri de protecție socială adecvate la nivel național pentru toți, inclusiv bazele acestor sisteme astfel încât, până în 2030, persoanele sărace și vulnerabile să beneficieze în mare măsură de acestea;
- Până în 2030, garantarea faptului că toți bărbații și femeile, în special persoanele sărace și vulnerabile, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, drepturi de proprietate și control asupra terenurilor și altor forme de proprietate, la moștenire, la resurse naturale, tehnologii noi și servicii financiare adecvate, inclusiv microfinanțare;
- Până în 2030, consolidarea rezilienței persoanelor sărace și a celor aflate în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimentele extreme legate de climă și la alte șocuri și dezastre economice, sociale și ecologice;
- Asigurarea unei mobilizări semnificative a resurselor provenite dintr-o diversitate de surse, inclusiv prin consolidarea cooperării pentru dezvoltare, pentru a oferi țărilor în curs de dezvoltare mijloace adecvate și previzibile, în special țărilor cel mai puțin dezvoltate, pentru a implementa programe și politici de eradicare a sărăciei în toate dimensiunile sale;
- Crearea unor cadre de politică solide la nivel național, regional și internațional, bazate pe strategii de dezvoltare favorabile săracilor și sensibile la diferențele de gen, pentru a sprijini investițiile accelerate în acțiunile de eradicare a sărăciei.

6.1.1.1.2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare și îmbunătățirea nutriției:

- Până în 2030, eradicarea foametei și asigurarea accesului tuturor persoanelor, în special a celor sărace și a celor aflate în situații vulnerabile, inclusiv al sugarilor, la alimente sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului;
- Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv prin atingerea, până în 2025, a țintelor stabilite la nivel internațional privind retardul de creștere și cașexia la copiii sub 5 ani, precum și satisfacerea nevoilor nutritive ale adolescentelor, femeilor însărcinate și care alăptează și ale persoanelor vârstnice;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

6.1.1.1.3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

- Până în 2030, reducerea ratei mortalității materne globale la mai puțin de 70 la 100.000 de născuți-vii;
- Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite la nou-născuți și copiii sub 5 ani, toate țările vizând reducerea mortalității neonatale la cel puțin 12 la 1.000 de născuți-vii și a mortalității copiilor sub 5 ani la mai puțin de 25 la 1.000 de născuți-vii;
- Până în 2030, eradicarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate și combaterea hepatitei, bolilor transmise prin apă și a altor boli transmisibile;
- Până în 2030, prin prevenție și tratament, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile și promovarea sănătății și bunăstării mintale;
- Consolidarea prevenirii și tratării abuzului de substanțe, inclusiv a abuzului de substanțe stupefiante și a consumului nociv de alcool;
- Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familială, informare și educare, și integrarea sănătății reproductive în strategiile și programele naționale;
- Asigurarea unei acoperiri universale cu servicii de sănătate, inclusiv protejarea împotriva riscurilor financiare, a accesului la servicii medicale esențiale de calitate și a accesului la medicamente și vaccinuri esențiale sigure, eficiente, de calitate și la prețuri accesibile pentru toți;

6.1.1.1.4. Asigurarea unei educații echitabile, favorabile incluziunii și de calitate și promovarea posibilităților de învățare pe tot parcursul vieții, pentru toți oamenii:

- Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții urmează un ciclu primar și secundar de educație gratuită, echitabilă și de calitate, ceea ce va duce la rezultate ale învățării relevante și eficiente;
- Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și toți băieții au acces la servicii de dezvoltare și îngrijire și la educație preșcolară de calitate, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar;
- Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, profesională sau superioară, inclusiv universitară, la prețuri accesibile și de calitate;
- Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care au competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și profesionale, pentru ocuparea forței de muncă, locuri de muncă decente și antreprenariat;
- Până în 2030, eliminarea inegalităților de gen în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de educație și formare profesională pentru persoanele vulnerabile, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, populațiile indigene și copiii aflați în situații vulnerabile;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Până în 2030, asigurarea faptului că toți tinerii și o mare proporție a adulților, atât bărbați, cât și femei, sunt capabili să citească, să scrie și să numere;
- Până în 2030, asigurarea faptului că toți cursanții obțin cunoștințele și aptitudinile necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educație pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea sexelor, promovarea unei culturi a păcii și nonviolentei, cetățenie globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la o dezvoltare durabilă;
- Construirea și modernizarea unor centre educaționale adaptate pentru copii, pentru persoanele cu dizabilități, care iau în considerare dimensiunea de gen și care oferă tuturor medii de învățare sigure, nonviolente, favorabile incluziunii și eficiente;
- Până în 2030, sporirea substanțială a ofertei de cadre didactice calificate.

6.1.1.1.5. Realizarea egalității de gen și emanciparea tuturor femeilor și fetelor:

- Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și fetelor, pretutindeni;
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor în viața publică și privată, inclusiv a traficului și exploatarei sexuale, precum și a altor tipuri de exploatare;
- Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoria între copii, căsătoria timpurie sau forțată și mutilarea genitală a femeilor;
- Recunoașterea și valorizarea muncii în gospodărie și pentru creșterea copiilor, nerenumerată, prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială, precum și promovarea responsabilității comune în cadrul gospodăriei și familiei, în funcție de contextul național;
- Asigurarea participării depline și efective a femeilor și a oportunităților egale de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică;
- Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și la drepturile de reproducere;
- Inițierea de reforme prin care să se acorde femeilor drepturi egale la resurse economice, precum și accesul la proprietate și control asupra terenurilor și asupra altor forme de proprietate, la servicii financiare, patrimoniu și resurse naturale, în conformitate cu legislația națională;
- Îmbunătățirea utilizării tehnologiilor generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor, pentru a promova emanciparea femeilor;
- Adoptarea și consolidarea unor politici sănătoase și a unei legislații cu forță executorie pentru promovarea egalității de gen și a emancipării tuturor femeilor și fetelor, la toate nivelurile.

6.1.1.1.6. Promovarea unei creșteri economice susținute, favorabile incluziunii și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă, precum și a unor condiții de muncă decente pentru toți oamenii

- Menținerea creșterii economice pe cap de locuitor în funcție de contextul național și, în special, creșterea produsului intern brut de cel puțin 7% pe an în țările cel mai puțin dezvoltate;
- Obținerea unor niveluri mai ridicate de productivitate economică prin diversificare, modernizare tehnologică și inovare, inclusiv prin concentrarea pe sectoarele cu o valoare adăugată ridicată și pe cele cu utilizare intensivă a forței de muncă;
- Promovarea politicilor orientate pe dezvoltare care sprijină activitățile productive, crearea de locuri de muncă decente, spiritul antreprenorial, creativitatea și inovarea și care încurajează formalizarea și creșterea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin accesul la servicii financiare;
- Până în 2030, ocuparea deplină și productivă a forței de muncă și obținerea de locuri de muncă decente pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv pentru tineri și persoane cu dizabilități, precum și renumerare egală pentru muncă de valoare egală;
- reducerea substanțială a procentajului de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare;
- Adoptarea de măsuri imediate și eficiente pentru a eradica munca forțată, pentru a pune capăt sclaviei moderne și traficului de ființe umane și pentru a asigura interzicerea și eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor-soldați, și până în 2025, eliminarea muncii copiilor în toate formele sale;
- Protejarea drepturilor lucrătorilor și promovarea unor medii de lucru sigure și fără riscuri pentru toți lucrătorii, inclusiv pentru lucrătorii migranți, în special pentru femeile migrante, și pentru cei care lucrează în locuri de muncă precare;
- Până în 2030, elaborarea și implementarea de politici de promovare a turismului durabil, care să creeze locuri de muncă și care să promoveze cultura și produsele locale;

Aceste obiective sunt interdependente și se susțin reciproc. Fiecare stat membru adaptează Agenda 2030 la situația sa specifică, propunând ca aceste obiective ale UE să fie transpuse în obiective naționale, pentru ca fiecare stat membru să-și poată urmări evoluția.

6.2. Contextul național

Statele membre sunt încurajate să elaboreze cât mai curând posibil inițiative naționale ambițioase în ceea ce privește punerea în aplicare a prevederilor europene.

La nivel național țintele valorice ale României pentru obiectivele Agendei europene 2030 sunt stabilite prin Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, care menționează: *“Sub aspect social este nevoie de o societate coezivă, care să beneficieze de*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

îmbunătățirea sistemului de educație și sănătate, de reducerea inegalităților dintre bărbați și femei, dintre mediul urban și rural, care să conducă la promovarea unei societăți deschise, în care cetățenii se pot simți apreciați și sprijiniți. E nevoie de cultivarea rezilienței populației, în așa fel încât cetățeanul, într-un cadru instituțional echitabil, să își poată realiza visurile acasă. În același timp, statul trebuie să ajute la sporirea potențialului cetățeanului prin abordarea problemelor legate de sănătate, de educație și de limitele pieței libere, probleme la care se poate răspunde prin politici publice, rezultatul fiind un nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii. Sporirea capitalului social – crearea unui simț civic definit prin încredere între cetățeni - va conduce la deblocarea potențialului cetățenilor români pentru a se realiza prin forțe proprii, asigurând totodată și dezvoltarea durabilă a comunităților.”

6.2.1. Obiective naționale

În domeniul social, obiectivele urmărite prin strategia națională sunt:

6.2.1.1. Fără sărăcie - Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context

Strategia își propune reducerea numărului cetățenilor care trăiesc în sărăcie severă și relativă în toate dimensiunile acesteia, potrivit definițiilor naționale. Strategia are în vedere reducerea numărului de persoane care trăiesc sub pragul de sărăcie, stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă, dezvoltarea sistemului de protecție și asistență socială. România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care suferă de deprivare materială severă. Conform datelor INS din 2016, procentul de persoane care suferă de deprivare materială severă era de 23,8%. Conform Eurostat, 49,2% dintre copiii din România, cu vârste cuprinse între de 0 și 17 ani, prezentau risc de excluziune socială, înregistrând cel mai mare număr de astfel de cazuri din UE. Coeficientul GINI, care măsoară gradul inegalității în societate a fost, de asemenea, în creștere în România.

În domeniul serviciilor sociale, la nivel național au fost adoptate următoarele măsuri:

- ✓ Revizuirea cadrului legislativ al serviciilor sociale, al prevenirii marginalizării și excluziunii sociale, al incluziunii sociale prin ocupare;
- ✓ Elaborarea unor noi standarde minime de calitate pentru toate tipurile de servicii sociale;
- ✓ Aprobarea standardelor de cost pentru serviciile sociale;
- ✓ Crearea Nomenclatorului serviciilor sociale;
- ✓ Îmbunătățirea procedurii de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și a procedurii de licențiere a serviciilor;
- ✓ Îmbunătățirea regulamentelor de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială;
- ✓ Continuarea derulării de programe de finanțare a serviciilor sociale (programul de acordare a subvențiilor asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică care înființează și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

administrează unități de asistență socială, programe de interes național, proiecte cu fonduri europene).

✓ Crearea unui set de instrumente de planificare strategică (hărți interactive privind distribuția teritorială a serviciilor sociale și infrastructura acestora, nevoia de servicii sociale și de infrastructură, rata sărăciei relative și rata sărăciei în muncă).

Țintele României în vederea eradicării sărăciei **până în 2030** sunt:

- Stabilirea unor standarde durabile de calitate și de cost pentru toate serviciile sociale, vizând în mod special pe cele destinate grupurilor vulnerabile;
- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială prin integrarea tuturor bazelor de date din sfera asistenței sociale în regim digitalizat care să țină cont de mobilitatea socială; monitorizarea anuală efectivă a rezultatelor pe baza acestor indicatori;
- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune prin dezvoltarea măsurilor active de consiliere și asistență socială;
- Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii;
- Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă;
- Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme.

6.2.1.2. Foamete „Zero” - Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi sustenabile

Strategia națională vizează dezvoltarea unui sector agroalimentar durabil și competitiv pentru îmbunătățirea calității vieții și asigurării unor condiții de viață în mediul rural apropiate de cele din mediul urban, promovarea producției autohtone și ecologice și valorificarea produselor tradiționale și montane cu valoare adăugată.

România a depășit, în mare măsură, problemele legate de foamete, dar se dezvoltă noi provocări legate de nutriție. Pentru o societate mai sănătoasă, trebuie dezvoltată o agricultură durabilă și conștientizarea importanței nutriției sănătoase. România deține locul al șaselea în Europa din perspectiva suprafeței agricole utilizate, motiv pentru care eficiența agricolă, consolidarea exploatațiilor agricole și a întreprinderilor de procesare alimentară, sunt o prioritate.

Printre **țintele României** în vederea eradicării foamei **până în 2030** enumerăm:

- Dezvoltarea unor programe pentru promovarea consumului de alimente sănătoase;
- Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.

6.2.1.3. Sănătate și bunăstare – asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

Strategia are în vedere reducerea ratei mortalității materne și infantile, diminuarea incidenței îmbolnăvirilor de boli infecțioase și cronice, respectiv prevenirea și tratarea abuzului de substanțe nocive și a bolilor mintale.

6.2.1.3.1. Sănătatea populației

Din punct de vedere al sănătății populației, România prezintă unele particularități specifice în context european. Pe de o parte, la indicatorul privind incidența bolilor cardio-vasculare, cancerului sau diabetului, cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate, pe de altă parte, la indicatorul privind rata unor boli infecțioase, tuberculoză sau unele boli cu transmisie sexuală (așa-numitele boli ale sărăciei, specifice unor grupuri sociale defavorizate) cifrele constatate în România se apropie mai mult de cele înregistrate în țările în curs de dezvoltare. Presiunea asupra sistemului medical este accentuată și de fenomenul de îmbătrânire a populației, ca rezultat al unor tendințe demografice nefavorabile (scăderea natalității și emigrarea unei părți însemnate din populația activă, aflată la vârsta reproducerii).

6.2.1.3.2. Speranța de viață

Speranța medie de viață în România era printre cele mai scăzute în 2016, respectiv 75,3 ani față de media UE de 81 ani. Procesul accentuat de îmbătrânire a populației și problemele de sănătate asociate cu înaintarea în vârstă reprezintă o preocupare majoră. Datele Eurostat din 2016 au arătat faptul că „speranța de viață sănătoasă” în rândul femeilor de 65 de ani din România este de 5,6 ani, fiind semnificativ mai mică față de media europeană de 10,1 ani, în timp ce la bărbații de 65 de ani din România „speranța de viață sănătoasă” este de 6,2 ani față de media UE de 9,8 ani.

6.2.1.3.3. Mortalitatea maternă și infantilă

Mortalitatea maternă a fost în România anului 2017 de 12,7 decese materne la 100 mii născuți vii, față de 15,5 decese materne la 100 mii născuți vii în 2006. Conform Eurostat, mortalitatea infantilă a înregistrat o tendință de scădere de la 11 decese la 1.000 de născuți vii în 2008, la 7,2 decese la 1.000 născuți vii în 2017, dar se situează încă la o valoare înaltă față de media UE de 3,6 la 1.000 născuți vii.

6.2.1.3.4. Bolile infecțioase

Pentru depistarea bolilor infecțioase s-a perfecționat un sistem național de testare, tratament, monitorizare și consiliere a pacienților seropozitivi sau susceptibili de infecția HIV/SIDA. În perioada 2010-2015 s-au efectuat, în medie, peste 300 mii teste pe an dintre care cca 2.000 s-au dovedit pozitive. Din datele INS, în anul 2016 erau 6.672 pacienți luați în evidență cu HIV și 15.075 pacienți cu SIDA.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Incidența tuberculozei a scăzut între 2006 și 2016 cu 43,4%, de la 96,1 persoane la 100.000 locuitori, la 54,4 persoane la 100.000 locuitori. Totuși, România s-a clasat în 2016 pe primul loc din UE la numărul de cazuri confirmate de tuberculoză. În România 1.100 de persoane mor anual de tuberculoză și alte 16.000 sunt diagnosticate, majoritatea din rândul populației tinere și active. Apariția rezistenței la medicamentele anti-tuberculoase majore transformă tuberculoza dintr-o boală vindecabilă într-o boală greu curabilă sau chiar incurabilă.

Hepatita virală constituie una dintre amenințările majore la adresa sănătății publice la nivel european, estimându-se că 13,3 milioane de persoane trăiesc cu hepatită B cronică și aproximativ 15 milioane de persoane cu hepatita C; hepatita B provoacă circa 36.000 de decese și hepatita C provoacă circa 86.000 de decese pe an în statele membre europene.

6.2.1.3.5. Bolile cronice

În privința bolilor cronice s-a acționat în special pentru reducerea poverii cancerului, diabetului și afecțiunilor cardio-vasculare, precum și a mortalității specifice prin folosirea mai largă a mijloacelor terapeutice și medicației moderne, prin intervenții de screening organizat la nivel național pentru depistarea precoce și tratarea corespunzătoare a acestor afecțiuni și prin campanii de informare și conștientizare. La indicatorul privind incidența bolilor cardio-vasculare cifrele, deși în creștere, sunt comparabile cu cele din țările dezvoltate. Un studiu Eurostat privind ponderea deceselor cauzate de boli ale sistemului circulator la nivelul UE prezintă date alarmante pentru România, respectiv 954,8 persoane decedate la 100.000 locuitori în anul 2015, comparativ cu 381,4 persoane decedate la 100.000 locuitori cât era media europeană.

În fiecare an, peste 3,4 milioane de persoane sunt diagnosticate cu cancer în Europa și, dacă această tendință va continua, cancerul va deveni în curând cea mai importantă cauză de dizabilitate în Europa. Pe de altă parte, asistăm la un avans al tehnologiei, ce poate conduce la îmbunătățirea rezultatelor. Peste 66.000 de europeni diagnosticați cu cancer în 2012 vor trăi mai mult cu cel puțin cinci ani după diagnosticare, în comparație cu un deceniu în urmă.

6.2.1.3.6. Consumul excesiv de substanțe nocive

Raportul OMS din 2016 a evidențiat că în România 4.297.711 de cetățeni erau fumători. În raport s-a anticipat că circa o treime dintre aceștia sunt predispuși la o moarte prematură datorită fumatului. Conform Raportului CE privind starea de sănătate în 2017, consumul total de alcool în România se situa la același nivel cu media UE (9,6 litri pe cap de locuitor, comparativ cu 10 litri în 2014), iar consumul episodic excesiv de alcool reprezintă o problemă de sănătate publică serioasă.

6.2.1.3.7. Bolile psihice

Sănătatea mintală, un drept al omului, ocupă un loc aparte la nivelul UE. Ca instrument de facilitare și încurajare a punerii în aplicare a Pactului European de Sănătate Mintală în Europa, Comisia Europeană a lansat în anul 2015 un mecanism pe internet (on-line) „UE-Compass”, care urmărește colectarea, schimbul și analiza informațiilor privind politicile și activitățile statelor membre în domeniul sănătății mintale. Nivelul sănătății mintale și al bunăstării populației reprezintă o resursă esențială pentru reușita României ca economie și societate bazată pe cunoștințe, care trebuie să fie dezvoltată și protejată în mod activ.

Conform Raportului național al stării de sănătate a populației din 2016, publicat de Institutul Național de Sănătate Publică, „*datele înregistrate privind incidența și prevalența bolilor psihice sunt mult subevaluate în rapoartele periodice*”. Raportul evidențiază creșterea incidenței bolilor psihice. Conform datelor OMS, în România prevalența depresiei a fost de 931.842 de cazuri în anul 2015, reprezentând 5% din populația țării. De asemenea, OMS a subliniat corelația dintre sinucidere și bolile psihice. Astfel, în 2016, rata de sinucidere a fost în România de 10,4 la 100.000 locuitori, incidența la bărbați fiind de de 5 ori mai mare decât la femei.

Printre **țintele** României în vederea îmbunătățirii sănătății și bunăstării tuturor, **până în 2030**, enumerăm:

- Promovarea educației în sănătate, a prevenției și a unui mod de viață sănătos;
- Inițierea unui program național pentru susținerea serviciilor de îngrijire de lungă durată pentru persoanele vârstnice sau cu dizabilități;
- Modernizarea și reabilitarea infrastructurii sănătății publice la media standardelor UE, cu accent și pe zona rurală, inclusiv susținerea cercetării în medicină;
- Ameliorarea capacității de diagnostic și tratament prin implementarea serviciilor de E-sănătate; dezvoltarea operațiunilor de screening și diagnosticare precoce pentru boli netransmisibile cu impact asupra sănătății publice (diferite forme de cancer, diabet, afecțiuni cardiovasculare și respiratorii), screening pre-concepțional, prenatal și neonatal; screening pentru boli infecțioase, inclusiv cele cu transmisie sexuală (hepatită, HIV/SIDA, tuberculoză);
- Dezvoltarea legislației în domeniul sănătăți psihice (mentale);
- Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri;
- Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate;
- Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor;
- Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile;
- Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale;
- Reducerea mortalității cauzate de boli cronice;
- Reducerea consumului de substanțe nocive.

6.2.1.4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți

Strategia se adresează în principal următoarelor domenii: accesul tuturor copiilor la educație timpurie, învățământ primar și secundar echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, care să faciliteze angajarea la locuri de muncă decente și antreprenoriatul. Strategia națională asigură faptul că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile.

Accesul și participarea la educație de calitate sunt esențiale pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile. Educația nu este doar un proces premergător intrării pe piața forței de muncă. Educația trebuie tratată ca un proces care pregătește generațiile tinere pentru provocările viitorului și se derulează pe tot parcursul vieții, încurajând inovația, meritocrația, gândirea critică constructivă, curiozitatea, conduita și emanciparea.

6.2.1.4.1. Educația formală

Performanțele învățământului românesc se situează pe o poziție inferioară în raport cu media UE. Conform testului PISA, în România s-au obținut rezultate slabe la Citire, Matematică și Științe în proporție de 38,7%, aproape dublu față de media UE de 19,7%.

Printre cauzele identificate au fost:

- infrastructura necorespunzătoare;
- abandonul școlar;
- lipsa conștientizării importanței formării continue;
- subfinanțarea.

O altă variabilă importantă în procesul educațional este „bunăstarea elevului”. Pe lângă procesul educativ, școala prezintă pentru elevi prima interacțiune cu societatea și această experiență are o influență profundă în atitudinea și conduita lor. Elevii învață să fie rezilienți, să socializeze și să fie ambițioși în privința aspirațiilor lor în viață. Raportul PISA III subliniază corelația dintre anxietatea cauzată de școală, hărțuirea în școli și performanțele școlare

scăzute. În plus, relația dintre elev și profesor are un impact major în dezvoltarea elevului, sentimentul de apartenență la comunitate fiind o variabilă cheie în dezvoltarea academică.

6.2.1.4.2. Infrastructura învățământului

Din cauza nivelului scăzut al salarizării personalului didactic (parțial corectat abia în anii 2016-2017) și a condițiilor uneori grele de lucru, calitatea învățământului lasă încă mult de dorit. În mediul rural 38% dintre școli au toaletă exterioară, peste 25% nu au încălzire centrală, 20% nu au autorizație sanitară de funcționare, 17% nu dispun de sursă autorizată de alimentare cu apă și doar 60% dintre școli au bibliotecă proprie. Accesul persoanelor cu dizabilități sau cerințe educaționale speciale la învățământul de masă este redus și necesită o îmbunătățire, pe fondul unei conștientizări mai susținute a nevoilor speciale și prin alocări suplimentare de resurse materiale și umane, în special în medii defavorizate.

6.2.1.4.3. Rata de părăsire timpurie și rata de abandon școlar

Părăsirea timpurie a școlii în procent de 18,1% în anul 2017, față de 20% în 2006, este încă peste media UE de 10,6%. Rata de părăsire timpurie a școlii în funcție de mediul de rezidență arată un decalaj între rural (26,3%) și urban (9,3%). Diferența se poate observa și între orașele mici și mari, unde rata de abandon este în creștere, de la 14,4% în 2012 la 17,5% în 2017. Rata de părăsire timpurie a școlii pe regiuni arată, de asemenea, o diferențiere puternică între regiunile sărace și cele mai dezvoltate. În regiunile Nord-Est și Sud-Est rata de părăsire timpurie a școlii este cea mai ridicată. La nivel intraregional, cu riscul de abandon școlar se confruntă cu precădere tinerii din grupuri vulnerabile, cum ar fi familiile sărace sau cele de etnie romă.

6.2.1.4.4. Educația pe tot parcursul vieții

Situația din 2017 relevă faptul că doar 1,1% dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 64 de ani au urmat o formă de învățământ sau de formare profesională, în ultimele patru luni, în timp ce media europeană se situează la aproximativ 10,5%. O explicație posibilă este aceea că încă nu există tradiția de a oferi angajaților posibilitatea de formare și/sau dezvoltare a unor abilități, precum cele de operare pe computer. Aceeași sursă menționează că, dacă la nivel european 22% dintre firmele cu cel puțin 10 angajați le oferă acestora cursuri de dezvoltare a abilităților de operare pe computer și internet (TIC), în România acest fenomen se întâlnește în doar 5% dintre firme, procent care situează România pe ultimul loc în UE. În cazul întreprinderilor mari (cu peste 250 de angajați), la nivel european mai mult de două treimi dintre acestea oferă asemenea cursuri, în timp ce în România doar 28%.

6.2.1.4.5. Educația pentru dezvoltare durabilă

Conform UNESCO, educația pentru Dezvoltare Durabilă reprezintă „un instrument cheie” și este o paradigmă bazată pe etică și educație, având ca scop dezvoltarea competențelor care ajută indivizii să reflecteze la propriile lor acțiuni, ținând seama de impacturile lor actuale și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

viitoare, sociale, culturale, economice și de mediu. Această educație trebuie să devină parte integrantă a calității educației, inerentă conceptului învățării continue.

În domeniul educației, **țintele** României până în **2030** sunt următoarele:

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional;
- Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale;
- Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă;
- Accentuarea rolului, în procesul educational, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli;
- Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional;
- Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri;
- Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE;
- Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe;
- Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul;
- Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor;
- Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

6.2.1.5. Realizarea egalității de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate

Într-o societate dezvoltată, genul cu care se naște cineva nu trebuie să influențeze perspectivele, demnitatea și calitatea vieții persoanei. Populația României este alcătuită din peste 51% femei. Deși s-au înregistrat progrese în domeniul egalității de gen, persistă unele provocări legate de concepțiile populației în privința rolului femeii în societate și familie, participarea femeilor la luarea deciziilor, disparitatea salarială și violența împotriva femeilor. Strategia națională își propune prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și fetelor, în sfera publică și cea privată, asigurarea participării echilibrate și efective a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

6.2.1.5.1. Disparitatea salarială

Conform Eurostat, în 2016 România s-a poziționat bine comparativ cu media UE la diferențele de salarizare dintre femei și bărbați. Media UE era de 1 euro câștigat de un bărbat la 83,8 de cenți câștigați de o femeie, în timp ce în România raportul era de 1 euro la 94,8 cenți. România s-a situat în 2016 pe primul loc cu cel mai mic decart de 5,2%, față de media UE de 16%.

6.2.1.5.2. Violența împotriva femeilor

Conform Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii (FRA), în 2014, 30% dintre femeile din România, cu vârsta peste 15 ani, erau victime ale violenței fizice și/sau sexuale și numai 23% dintre acestea au raportat, iar 32% au fost hărțuite sexual. Media UE a indicat că 30% dintre femei au suferit din pricina violenței domestice. Potrivit datelor Inspectoratului General al Poliției Române, în 2014 s-au înregistrat 28.204 de cazuri de violență, 84,67% dintre victime fiind femei. În cazul violenței domestice, din 28.362 de cazuri, 83,56% au fost violențe domestice împotriva femeilor. Anual se înregistrează aproximativ 200 de cazuri de deces în urma violenței împotriva femeilor, infracțiuni comise de foști sau actuali parteneri ai acestora.

6.2.1.5.3. Femeile în funcții de conducere

În 2017, procentul de ocupare a posturilor de conducere de către femei a fost de 11%, comparativ cu media UE de 25,3%. Din acest punct de vedere, principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați este stabilit prin Legea nr. 202/2002, republicată în iunie 2013, care reglementează măsurile pentru promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, în toate sferile vieții publice din România. Din perspectiva Convenției ONU privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Împotriva Femeilor (CEDAW), România și-a asumat de aproape 35 de ani angajamentul și determinarea privind eliminarea discriminării față de femei și adoptarea măsurilor legislative și a altor măsuri necesare pentru eliminarea acestei discriminări în toate formele și manifestările ei. Guvernul României, prin

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, cu sprijinul societății civile, a elaborat un pachet legislativ pentru implementarea Convenției.

Pentru egalitatea de gen și întărirea rolului femeilor și al fetelor în societate, România își propune până în **2030** următoarele **ținte**:

- Organizarea de campanii de informare și sensibilizare privind partajarea echitabilă a responsabilităților în cadrul gospodăriei și familiei, îmbunătățirea serviciilor sociale relevante și concilierea obligațiilor profesionale cu viața personală și de familie având ca obiect creșterea implicării bărbaților în viața de familie și frecventarea cursurilor pentru tinerii părinți;
- Crearea unui sistem integrat de monitorizare și raportare privind cazurile de violență domestică;
- Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe;
- Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare;
- Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile, de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

6.2.1.6. Promovarea unei creșteri economice susținute, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

6.2.1.6.1. Ocuparea forței de muncă

În anul 2017, conform Institutului Național de Statistică și Eurostat, rata de ocupare pentru populația în vârstă de 20-64 de ani a fost de 68,8%, dintre care 77,3% la bărbați și 60,2% la femei. Vârșnicii între 55-64 de ani au înregistrat o rată de ocupare de 44,5%. Rata șomajului a fost de 4,9%.

În acest sens, printre *țintele* urmărite până în 2030 amintim:

- Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin start-up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare;
- Inițierea unor programe de formare profesională de bază cu finanțare UE în corelare cu cerințele pieței muncii, cu accent pe segmentele tinere sau social vulnerabile ale populației.

6.2.1.7. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive

Strategia are în vedere dezvoltarea capitalului social, promovarea toleranței, eradicarea violenței asupra copiilor și reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și protejarea libertăților fundamentale.

6.2.1.7.1. Capitalul social, bazele unei societăți pașnice și incluzive

Capitalul social reprezintă legăturile, valorile comune și înțelegerile din societate care permit indivizilor și grupurilor să acționeze pe bază de încredere reciprocă și astfel să poată colabora. O societate pașnică și incluzivă, definită printr-un capital social ridicat, presupune cetățeni care se simt integrați, apreciați, cu un grad ridicat de satisfacție în plan social, profesional și încredere în instituții. Un indicator care măsoară rata fericirii este simțul comunitar. Răspunsul la întrebarea „*dacă în caz de probleme, aveți rude sau prieteni la care puteți apela pentru ajutor?*” a fost afirmativ în 81% din cazuri în 2017, comparativ cu 74% în 2007. Un alt indicator relevant este percepția libertății de a lua decizii, la care 84% dintre respondenți au afirmat în 2017 că „*au libertatea de a lua decizii*”, față de 69% în 2007.

6.2.1.7.2. Protecția și eradicarea violenței împotriva copilului

O societate pașnică începe cu o copilărie pașnică. Deși lumea este conștientă de gravitatea violențelor, există însă o toleranță față de „*violențe ușoare*” cum ar fi umilință, țipete, jigniri și corecții fizice. Pe tema impactului și efectului pedepselor fizice asupra copiilor s-a observat, fără nicio excepție, o corelație puternică între pedepsele fizice și creșterea agresivității copilului care are un impact detrimental pe parcursul vieții și limitează dezvoltarea copilului. În niciun studiu nu a fost găsit vreun beneficiu pentru pedeapsa fizică. Ținând cont că violența duce la și mai multă violență, este imperativă limitarea acestui fenomen pentru a pune temelii unei societăți durabile.

6.2.1.8. Scăderea demografică

Scăderea demografică este o problemă majoră în crearea unei societăți durabile. Una din variabilele care contribuie la scăderea demografică este migrația populației în străinătate. Strategia Națională pentru Românii de Pretutindeni pentru perioada 2017-2020 pune în evidență faptul că, între 2005 și 2015 s-au stabilit în străinătate între 3,5 și 4,0 milioane de persoane, din care 2,8 milioane de persoane trăiesc într-o altă țară membră a Uniunii Europene. România s-a clasat pe locul 2 din lume în perioada 2005-2015 cu o creștere a diasporei de 7,3% pe an, după Siria.

Scăderea populației va avea un efect negativ asupra capacității României de a se dezvolta și prezintă deja o provocare. Conform Agenției Europene de Mediu, deși populația României în 2015 a fost estimată la 19,511 milioane, pentru 2030 se prognozează o scădere a numărului populației la 17,639 milioane; pentru 2050 la 15,205 milioane iar pentru 2100, dacă tendințele natalității nu se vor schimba, la 10,7 milioane. Deși o prognoză pentru anul 2100 ignoră multe variabile care nu pot fi luate în considerare, ea reprezintă un semnal de alarmă.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Țintele naționale pentru **2030** sunt următoarele:

- Aplicarea riguroasă a prevederilor legale existente privind combaterea și condamnarea oricăror acte de violență, abuz, exploatare, trafic de persoane sau discriminare de orice fel, îndeosebi în privința copiilor, femeilor sau persoanelor cu dizabilități, indiferent de rasă, religie, gen sau orientare sexuală;
- Reforma regimului de executare a pedepselor prin modernizarea instituțiilor de detenție, consolidarea sistemului de probațiune și aplicarea dispozițiilor legale privind reintegrarea socială a persoanelor față de care s-au dispus sancțiuni privative sau neprivative de libertate;
- Măsuri pentru identificarea unor posibilități de continuare a colaborării interinstituționale, în scopul facilitării reintegrării sociale a persoanelor care au fost sancționate penal;
- Redactarea și începerea implementării unei strategii naționale pentru încurajarea creșterii demografice;
- Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice;
- Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe;
- Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.

6.2.2. Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei

La nivel național există o serie de strategii sectoriale care se adresează grupurilor vulnerabile, persoanelor care au nevoie de protecție, de sprijin social și de respectarea drepturilor. În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale a comunei Lunca Ilvei, ne îndreptăm atenția cu prioritate către o strategie care se adresează prin obiectivele sale tuturor grupurilor vulnerabile, și anume: Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2021-2027. Aceasta reflectă progresele obținute prin implementarea strategiei anterioare în domeniu, *Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei pentru perioada 2015-2020*, contribuie la îmbunătățirea aspectelor deficitare încă persistente și marchează un moment de cotitură în gândirea strategică națională, promovând un nou model de guvernare bazat pe intensificarea *solidarității, a cooperării constructive și a responsabilității comune* a tuturor actorilor angajați în demersul de asigurare a coeziunii și progresului social; pentru care colaborarea public-privat reprezintă un element-cheie.

Strategia este adaptată cadrului de referință european și internațional. Aceasta este în acord cu obiectivele naționale asumate pentru implementarea Strategiei Europa 2020 (prin

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Programul Național de Reformă) și a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a ONU (transpusă în Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030), aliniindu-se deopotrivă principiilor și drepturilor înscrise în Pilonul european al drepturilor sociale care vizează egalitatea de șanse și accesul pe piața forței de muncă, condiții de muncă echitabile, protecție și incluziune socială.

6.2.2.1. Obiectivul general

Obiectivul general al strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei este *reducerea cu cel puțin 7%, față de anul 2020, a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială, până în anul 2027*. Strategia abordează măsurile de combatere a sărăciei, dreptul la asistență socială, accesul la servicii de interes public general, oportunitate de participare socială și economică a grupurilor vulnerabile, din perspectiva respectării drepturilor omului și prevede inclusiv măsuri de redresare și reziliență în sistemul de servicii sociale în contextul pandemiei Covid-19 sau a altor situații speciale.

6.2.2.2. Obiective strategice

6.2.2.2.1. Asigurarea unui trai decent pentru toți

Primul obiectiv strategic vizează asigurarea unui trai decent pentru toți și combaterea situațiilor tranzitorii de sărăcie a resurselor pentru ca acestea să nu se transforme în probleme structurale de sărăcie și excluziune socială:

➤ *Asigurarea unor cantumuri adecvate ale veniturilor minime pentru o viață demnă și un trai decent:*

- a) asigurarea dreptului la asistență socială minimă a locuitorilor din fiecare unitate administrativ-teritorială;
- b) garantarea unor cantumuri adecvate ale beneficiilor de asistență socială și de asigurări sociale;
- c) asigurarea unui sistem de pensii adecvat și sustenabil;
- d) asigurarea unor salarii adecvate din muncă prin implementarea agendei privind munca decentă;
- e) revizuirea definițiilor: deprivare materială severă, deprivare materială și a riscului de sărăcie și excluziune socială, față de schimbările economice și sociale impuse de pandemia Covid 19.

➤ *Dezvoltarea și concertarea unor măsuri economice, sociale și administrative care să contribuie la reducerea sărăciei și creșterea incluziunii sociale:*

- a) includerea prevederilor referitoare la prevenirea polarizării sociale, a segregării economice și etnice, a segregării spațiale, referitoare la responsabilitatea socială a întreprinderilor în strategia de dezvoltare economică a UAT, în programele de acțiune comunitară, în criterii de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

atribuire a contractelor publice, pentru darea în folosință gratuită a spațiilor sau în alte acțiuni ale administrației în limitele legale;

- b) accesibilizarea informației publice pentru toți cetățenii;
- c) dezvoltarea parteneriatelor public-public și public-privat în combaterea sărăciei și excluziunii sociale;
- d) participarea socială și economică a grupurilor vulnerabile;
- e) creșterea accesului persoanelor vulnerabile la servicii de interes public general;
- f) asigurarea continuității activității și a măsurilor de redresare și reziliență în sistemul de servicii sociale în contextul Covid-19 sau a altor situații speciale.

6.2.2.2. Investițiile sociale

Al doilea obiectiv strategic are în vedere investițiile sociale, intervenții directe asupra principalelor cauze de transmitere a sărăciei pe mai multe generații, în scopul asigurării:

➤ *Educației și formării eficiente, echitabile și incluzive:*

- a) consolidarea sistemului național de burse, extinderea măsurilor de ajutor social și a altor mecanisme financiare;
- b) creșterea capacității comunității educaționale de a furniza servicii educaționale adecvate la diversitatea nevoilor educaționale;
- c) stimularea participării la îngrijirea și educația timpurie a copiilor;
- d) asigurarea unei abordări unitare a programelor aferente învățământului obligatoriu și de calitate pentru evitarea insuccesului și abandonului școlar;
- e) asigurarea unui mediu educațional sigur, tolerant, incluziv și divers;
- f) creșterea relevanței ofertelor educaționale și de formare pe piața muncii în contextul îmbunătățirii participării la învățare pe tot parcursul vieții (ÎPV);
- g) dezvoltarea competențelor digitale la toate nivelurile de educație, în vederea reducerii decalajelor digitale și a creșterii incluziunii socio-economice.

➤ *Ocupării depline, echitabile și incluzive în contextul promovării creșterii economice competitive:*

- a) personalizarea programelor de formare și a serviciilor de sprijin pentru participarea pe piața muncii în funcție de caracteristicile grupurilor vulnerabile prin colaborarea între serviciile publice de interes general, în principal SPAS, AJOFM, CJRAE;
- b) sprijinirea inițiativelor de promovare a spiritului antreprenorial, a inițiativelor antreprenoriale și a economiei sociale;
- c) reducerea ocupării în sectorul informal, cu accent pe scăderea numărului de lucrători pe cont propriu și lucrători familiali nerenumerați din agricultură și a celor care emigrează cu scopul practicării de munci informale;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- d) susținerea și extinderea turismului, cu accent pe turismul sau activitățile de agrement în mediul rural;
- e) dezvoltarea și extinderea accesului la piața muncii pentru populația din mediul rural;
- f) creșterea eficacității dialogului social;
- g) îmbunătățirea condițiilor de muncă.

6.2.2.2.3. Protecția socială pe tot parcursul vieții

Al treilea obiectiv strategic are în vedere protecția socială pe tot parcursul vieții unei persoane, ceea ce presupune investiții și reforme pentru:

➤ *Un sistem de sănătate mai eficace, mai accesibil și mai rezilient:*

- a) consolidarea sistemului de sănătate;
- b) asigurarea accesului echitabil și nediscriminatoriu, la servicii de sănătate de calitate și cost eficace, precum și la medicație, în special pentru grupurile vulnerabile;
- c) îmbunătățirea sănătății publice și a performanței serviciilor preventive;
- d) îmbunătățirea colaborării intersectoriale pentru o stare de sănătate mai bună a populației, în special a grupurilor vulnerabile;

➤ *Locuințe și servicii de bază adecvate, sigure, într-un mediu sănătos și la prețuri accesibile:*

- a) creșterea accesului la locuințe adecvate pentru toate categoriile de persoane, în special pentru tineri și alte grupuri vulnerabile, precum și pentru persoanele care locuiesc în așezări informale;
- b) stabilirea de criterii la nivel național pentru acordarea de locuințe sociale;
- c) creșterea calității condițiilor de locuire pentru categoriile cu venituri reduse și vulnerabile;
- d) acțiuni integrate de reducere a inegalităților teritoriale și integrarea comunităților marginalizate din zonele rurale;
- e) reducerea fenomenului de segregare spațială rezidențială.

➤ *Servicii sociale integrate, orientate spre promovarea unui trai independent în comunitate prin:*

- a) dezvoltarea serviciilor sociale adresate grupurilor vulnerabile concomitent cu creșterea accesului acestora la alte servicii de interes public general;
- b) consolidarea dezvoltării rețelei de servicii sociale la nivel local;
- c) dezvoltarea și/sau consolidarea abordării integrate a intervenției și a modului de furnizare a serviciilor publice la nivel comunitar;
- d) eliminarea/ diminuarea discriminării grupurilor vulnerabile;
- e) promovarea incluziunii sociale în zonele rurale și urbane marginalizate.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

6.2.2.2.4. Îmbunătățirea capacității administrative

Al patrulea obiectiv strategic are în vedere îmbunătățirea capacității administrative pentru coordonarea acestor măsuri:

➤ *Consolidarea capacității instituționale a autorităților și instituțiilor din sectorul muncă și protecție socială:*

a) consolidarea capacității de planificare strategică cu integrarea deplină a tuturor inițiativelor de inovare socială și dezvoltarea unui sistem integrat de monitorizare și evaluare;

b) consolidarea mecanismelor de coordonare din sectorul muncă și protecție socială;

c) creșterea capacității instituționale a serviciilor de asistență socială prin racordarea la tehnologia digitală;

d) consolidarea și optimizarea sistemului electronic de acordare a asistenței sociale.

➤ *Eficientizarea coordonării politicilor naționale în acord cu exigențele UE în promovarea incluziunii sociale și a reducerii sărăciei și aplicarea principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale și a celorlalte reglementări europene;* Eficientizarea sincronizării cu agenda UE pentru promovarea incluziunii sociale și a reducerii sărăciei.

➤ *Promovarea implicării active a părților interesate în procesul elaborării politicilor publice naționale și locale:*

a) promovarea consultării cu beneficiarii și părțile interesate implicate în sectorul muncă și protecție socială și participării lor active;

b) încurajarea dialogului cu sectorul privat;

c) eficientizarea procesului de participare a copiilor, adolescenților și tinerilor în adoptarea deciziilor care îi privesc.

Obiectivele prevăzute în Strategie sunt în deplină concordanță cu Programul de Guvernare 2020-2024 care prevede combaterea sărăciei nu doar prin implementarea venitului minim de incluziune, dar în special prin creșterea accesului la serviciile sociale, de sănătate și de educație, transformarea sistemului de asistență socială astfel încât accentul să fie pus pe măsuri de prevenție, precum și pe furnizarea de servicii sociale, asigurarea de servicii competitive care abordează integrat nevoile familiilor în dificultate și ale categoriilor sociale vulnerabile.

6.2.2.3. Obiectivele și măsurile specifice

Au în vedere următoarele categorii:

6.2.2.3.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie (AROP)/ sărăcie relativă

Persoanele aflate în risc de sărăcie sunt cele cu venituri care se situează sub pragul de 60% din venitul median, exprimat per adult echivalent. *Astfel, obiectivul este ca până în anul 2027 să se obțină reducerea numărului acestor persoane cu minim 7% față de valoarea de referință*

afereantă anului 2020. Concomitent cu reducerea numărului de persoane aflate în sărăcie relativă, obiectivul Strategiei este de a reduce nivelul de inegalitate a veniturilor.

6.2.2.3.2. Persoanele aflate în deprivare materială severă (DMS)

În anul 2018, aproximativ 3.2 milioane de persoane se aflau în DMS; *obiectivul este ca până în anul 2027 să se obțină* reducerea numărului acestor persoane cu cel puțin 20% față de valoarea de referință.

6.2.2.3.3. Persoane care locuiesc în gospodării cu intensitate scăzută a muncii (ISM)

În anul 2018 aproximativ 1,1 milioane de persoane locuiau în gospodării ISM, obiectivul pentru 2027 fiind reducerea numărului acestor persoane cu cel puțin 20% față de valoarea de referință.

6.2.2.3.4. Persoane care din cauza unor circumstanțe neprevăzute se confruntă cu situații de sărăcie monetară (generate în principal de lipsa veniturilor) sau excluziune socială

6.2.2.3.5. Persoane care locuiesc în zone urbane sau rurale marginalizate

În această situație, grupul țintă este chiar comunitatea marginalizată/dezavantajată. Când într-o comunitate, numărul persoanele vulnerabile sau considerate vulnerabile, măsurat prin indicatorii referitori la capitalul uman, condiții de locuire și ocupare în sectorul formal, depășește un prag național, ea însăși devine vulnerabilă. Persoanele care locuiesc în aceste zone urbane sau rurale marginalizate, devin vulnerabile doar pentru că locuiesc în aceste zone și sunt deservite de servicii publice de interes local insuficient dezvoltate sau care nu dispun de resursele umane și financiare necesare.

6.2.2.3.6. Persoane care sunt considerate ca aparținând unor grupuri vulnerabile

a) Persoanele sărace

- Copii săraci, mai ales aceia care trăiesc în familii cu mulți copii sau în familii monoparentale;
- Persoane sărace angajate, mai ales muncitori subcalificați (în principal din mediul rural); lucrători pe cont propriu atât în agricultură, cât și în alte domenii;
- Tinerii șomeri și NEET (persoane care nu sunt angajate și nu sunt înscrise în sistemul de învățământ sau de formare profesională);
- Persoane cu vârste între 50 și 64 de ani care nu sunt încadrate profesional și care sunt excluse din programele de asistență socială;
- Persoane vârstnice sărace, mai ales cele care locuiesc cu membri ai familiei aflați în întreținere și persoane vârstnice singure.

b) Copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental

- Copii abandonați în unități medicale;
- Copii care trăiesc în centre de plasament mari sau de calitate slabă;
- Tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Copii și tineri care trăiesc pe stradă;
- Copii cu părinți care lucrează în străinătate, mai ales aceia cu ambii părinți în străinătate și cei care se confruntă cu separarea pe termen lung de părinții lor;
- Copii lipsiți de libertate;
- Mame adolescente;
- Copii și tineri aflați în perioada de pregătire a reintegrării în societate după o perioadă de protecție specială (inclusiv lipsiți de sprijin parental);

c) Persoanele vârstnice singure sau dependente

- Persoane vârstnice care locuiesc singure și/sau sunt dependente și/sau care au nevoi complexe de îngrijire;
- persoane cu un nivel scăzut de educație;
- persoane care locuiesc în zone urbane sau rurale marginalizate.

d) Romi

- Copii și adulți de etnie romă cu risc de a fi excluși din familii fără a avea un venit sustenabil

e) Persoanele cu dizabilități

- Copii și adulți cu dizabilități, inclusiv persoane invalide și cu o concentrare pe persoanele cu nevoi complexe

f) Persoanele care trăiesc în comunități marginalizate

- Persoane fără adăpost;
- Comunități rurale sărace;
- Comunități urbane marginalizate;
- Comunități rome sărace și marginalizate.

g) Alte grupuri vulnerabile

- Persoane care suferă de dependență de alcool, droguri și alte substanțe toxice;
- Persoane lipsite de libertate sau aflate sub control judiciar;
- Persoane aflate în evidențele serviciilor de probațiune, față de care au fost dispuse măsuri sau sancțiuni neprivative de libertate (persoanele față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere, eliberarea condiționată - în cazul în care restul rămas neexecutat din pedeapsă este de 2 ani sau mai mare și persoanele față de care s-a dispus executarea pedepsei amenzii prin prestarea de muncă în folosul comunității);
- Minori aflați în evidențele serviciilor de probațiune (minorii sancționați cu o măsură educativă neprivativă de libertate, față de care s-a dispus înlocuirea măsurii educative privative de libertate sau liberarea din detenție);

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Persoane eliberate aflate în perioada de reintegrare socială;
- Persoane fără domiciliu;
- Victime ale violenței domestice;
- Victime ale traficului de ființe umane;
- Refugiați și imigranți.

Categoriile menționate se pot suprapune. De exemplu, o parte dintre persoanele menționate mai sus se află și în sărăcie relativă și în deprivare materială severă și locuiesc într-o gospodărie cu o intensitate scăzută a muncii. De asemenea, pot să facă parte din grupurile vulnerabile enumerate.

Astfel, orientată spre investițiile în oameni (persoane vulnerabile și în nevoie, copii, tineri, adulți, persoane vârstnice, etc), educație și formare, protecție socială și totodată spre prevenție, Strategia propune un cadru care să asigure *oportunități și egalitatea de șanse* necesare pentru ca aceștia să-și poată maximiza *potențialul* de care dispun pentru o dezvoltare personală armonioasă, inserție stabilă pe piața muncii și îmbătrânire activă și nu în ultimul rând, incluziune socială.

Pentru combaterea fenomenului sărăciei și excluziunii în rândul *copiilor* (0-17 ani), care rămâne cel mai vulnerabil grup, actuala Strategie continuă, prin consolidare, abordarea simultană atât a sărăciei copiilor, cât și pe cea a adulților din aceeași gospodărie, punând însă accent pe promovarea transversală a acestei abordări, la nivelul tuturor obiectivelor sale strategice. În egală măsură, Strategia țintește, prin măsuri integrate, rezultate care să reflecte *reducerea decalajelor* mari manifestate între mediul rural și cel urban, precum și *progresul social* și la nivelul zonelor sărace și a comunităților marginalizate socio-economic, inclusiv la nivelul așezărilor informale reglementate de legislația românească.

6.2.2.4. Priorități

Prioritățile avute în vedere de *Strategia națională de incluziune și reducere a sărăciei* sunt generate de provocările specifice actualei stări de fapt privind sărăcia și excluziunea socială și care vizează, în principal, ocuparea, nivelul scăzut de educație și formare, nevoile persoanelor dependente, îmbătrânirea populației, dialogul social deficitar, necesitatea consolidării capacității administrative în sectorul muncă și protecție socială și care, totodată, sunt accentuate de criza economică ce se întrevide în contextul pandemiei de SARS-CoV-2.

Necesitatea abordării integrate și multidimensionale a acestor provocări reclamă, în acord cu prioritățile guvernamentale actuale în ceea ce privește incluziunea și combaterea sărăciei, susținerea următoarelor priorități-cheie:

✓ **Asigurarea dreptului la asistență socială** și a aplicării politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială, sau în risc de excluziune socială, la nivelul fiecărei localități, prin:

- a) funcționarea serviciului public de asistență socială (SPAS) în fiecare unitate administrativ-teritorială cu asistent social angajat/contractat;
- b) reglementarea prin lege a atribuțiilor de asistență socială care sunt partajate între stat și autoritățile administrației publice locale la nivel de comună, oraș, municipiu și județ, cu respectarea principiilor și regulilor de descentralizare prevăzute de Codul Administrativ;
- c) sprijinirea acordării de către SPAS a serviciilor de asistență comunitară pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale;
- d) program național de sprijinire a SPAS în implementarea atribuției de inițiere și coordonare a măsurilor pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale prevăzută de Legea asistenței sociale nr. 292/2011 cu modificările și completările ulterioare, de legile speciale și de prezenta strategie;
- e) asigurarea din bugetul județean sau după caz, prin bugetul de stat, a sumelor necesare cheltuielilor de personal pentru asistenții sociali din cadrul serviciilor publice de asistență socială care deserveșc localități defavorizate, pentru realizarea evaluărilor și elaborarea planurilor de intervenție, cu respectarea prevederilor art. 47 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011 cu modificările și completările ulterioare, și asigurarea managementului de caz în cadrul serviciilor de asistență comunitară pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale;
- f) instituirea unui mecanism de indexare care determină revizuirea beneficiilor de asistență socială într-o manieră previzibilă și acordarea acestora ca măsură de asistență socială în cadrul planului inițial de intervenție elaborat de asistentul social;
- g) funcționarea consecventă și eficientă a mecanismului județean de incluziune socială;
- h) elaborarea și implementarea de programe comunitare și intercomunitare pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale care să acopere domeniile cheie în combaterea sărăciei și excluziunii sociale: asistență socială, sănătate, educație, locuire, ocupare;
- i) sprijinirea dezvoltării de servicii sociale publice și private, creșterea accesului la servicii sociale, de ocupare și de sănătate, de calitate și sustenabile;
- j) reducerea disparităților între copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- k) asigurarea accesului egal la educație, favorabilă incluziunii, dar și la învățarea pe tot parcursul vieții, cu accent pe accesul la educația timpurie, pe prevenirea neșcolarizării, a abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, precum și pe îmbunătățirea accesului și a participării la educație a elevilor dezavantajați socio-economic, a elevilor de etnie romă și/sau a celor cu dizabilități și/sau CES;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

l) asigurarea accesului la locuire decentă, inclusiv prin îmbunătățirea accesului la locuințe sociale și tarife sociale pentru utilități;

m) combaterea efectelor excluziunii sociale asupra persoanelor vârstnice (mai ales dependente) aflate în risc de sărăcie sau în altă situație de vulnerabilitate;

n) reducerea sărăciei și integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate, inclusiv cele în care există populație de etnie romă;

✓ **reducerea disparităților sociale** și economice la nivelul comunităților locale, prin plasarea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității;

✓ **consolidarea și sprijinirea antreprenoriatului social** și a economiei sociale;

✓ **îmbunătățirea mecanismelor** de dialog social;

✓ **îmbunătățirea procesului de elaborare** a politicilor active de ocupare bazate pe dialog social real, printr-o mai bună integrare cu educația și serviciile sociale, cu accent pe valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii, precum și pe creșterea capacității de inserție profesională a persoanelor cu dizabilități și a lucrătorilor în vârstă;

✓ **îmbunătățirea protecției sociale** pentru cei care sunt încadrați în muncă precară și/sau informală, a muncitorilor expuși abuzurilor din partea angajatorilor sau intermediarilor care facilitează procesul de angajare, a șomerilor și a persoanelor cu venituri reduse.

6.2.3. Evoluții privind sărăcia și excluziunea socială în România

(în funcție de gen, grupe de vârstă, nivel de școlaritate și mediu de rezidență)

6.2.3.1. Pe categorii de vârstă

În România, categoria de vârstă cea mai afectată de sărăcie este cea a populației de minori (32% în anul 2018), urmată îndeaproape de cea a tinerilor cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 ani (26,6% în anul 2018). Pentru celelalte categorii de vârstă (25-49 ani, 50-64 ani, peste 65 de ani), rata sărăciei cunoaște valori situate sub media sărăciei relative, cea mai mică valoare fiind înregistrată pentru persoanele cu vârsta cuprinsă în intervalul 50-64 ani dar care, la rândul ei, cunoaște un trend ascendent începând cu anul 2015. O evoluție îngrijorătoare a acestui indicator se constată pentru persoanele cu vârste mai mari de 65 de ani, care cunoaște un trend ascendent.

La nivelul anului 2019, rata deprivării materiale severe pe grupe de vârstă era de 15,2% pentru persoanele sub 18 ani, de 11,8% pentru persoanele între 18 și 64 ani și de 12,9% pentru persoanele peste 65 ani.

6.2.3.2. În funcție de gen

Din punctul de vedere al distribuției în funcție de gen, în România femeile se află într-o mai mare măsură în risc de sărăcie sau excluziune socială decât bărbații (33,9 % valoarea pentru femei față de 31% valoarea pentru bărbați, în anul 2018).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Rata de deprivare materială severă măsurată în anul 2018, prezintă valoarea de 17,2% pentru femei față de 16,3% pentru bărbați. În ceea ce privește ponderea persoanelor care trăiesc în gospodării cu intensitate foarte redusă a muncii (0-59 ani) valorile măsurate pentru acest indicator sunt următoarele: 8,2% pentru femei și 6,6% pentru bărbați.

6.2.3.3. În funcție de tipul de gospodărie

Gospodăriile cu cele mai mari valori ale ratei sărăciei relative sunt în ordine: familiile formate din doi adulți și trei copii sau mai mulți (53,4%), urmate de persoanele singure cu copii dependenți (41,6%) și femeile singure (37,2%), ultimele în clasament situându-se gospodăriile cu doi adulți și un copil dependent (15,4%). Prin comparație, indicatorul măsurat pentru bărbații singuri indică valoarea de numai 23,5%.

În România, diferența între o familie formată din doi adulți și un copil dependent (15,4%) și o familie formată din doi adulți și doi copii dependenți este importantă (26,6%). Practic, pentru o familie formată din doi adulți și un copil dependent care dorește să aibă și alți copii este supusă unei creșteri a riscului de sărăcie cu aproximativ 73% pentru al doilea copil și ulterior, cu 100% pentru al treilea copil.

Diferențele semnificative ale riscului de sărăcie înregistrate în funcție de tipurile de gospodării se suprapun doar parțial cu diferențele pe grupe de vârstă, în general pentru populația minoră și familiile cu adulți tineri și copii. Valorile înregistrate pentru gospodăriile formate din doi adulți și minimum trei copii dependenți sunt net superioare și nu se suprapun peste nicio valoare a ratei sărăciei relative pe diferitele categorii de vârstă. Conform Eurostat la nivelul anului 2019, rata deprivării materiale severe pe tipuri de gospodării era de 15,6% pentru persoanele singure cu copii dependenți, de 16% pentru femei singure, de 18,6% pentru bărbații singuri, de 11,6% pentru doi adulți, din care unul cu vârsta peste 65 ani; de 10,3% de doi adulți cu un copil dependent; de 22,4% de doi adulți cu trei sau mai mulți copii dependenți. Doar 53,4% dintre gospodăriile din România au acces la internet.

6.2.3.4. În funcție de nivelul educațional atins

Nivelul de școlarizare este un factor important care influențează probabilitatea unei persoane de a se afla în risc de sărăcie sau excluziune socială. Legătura între educație și sărăcie este mult mai puternică, astfel că 55% dintre persoanele expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială au cel mult școală gimnazială, 25% au liceu sau post-liceală și numai aproximativ 6% sunt cu studii universitare. Așadar, comparativ cu media UE, România are un procent asemănător de populație cu studii medii și universitare în risc de sărăcie sau excluziune socială, diferența mai mare fiind în cazul populației care are un nivel de școlaritate scăzut.

6.2.3.5. În funcție de nivelul de urbanizare

Gradul de urbanizare (DEGURBA) reprezintă una din clasificările utilizate de statistica europeană (Eurostat) pentru observarea analitică și descriptivă a zonelor urbane și rurale și care se fundamentează pe grila de populație. În România, conform acestei clasificări au fost identificate trei categorii de unități administrative:

a) *orașe mari* (areale dens populate: peste 1500 locuitori/km²): municipiul București și cea mai mare parte a reședințelor de județ, cu excepția municipiilor Alexandria, Slobozia, Miercurea Ciuc, Zalău și Sfântu Gheorghe;

b) *alte orașe și suburbii* (areale cu densitate intermediară: 300-1500 locuitori/km²): 405 unități administrativ-teritoriale, dintre care 202 de municipii și orașe;

c) *zone rurale* (areale slab populate: sub 300 locuitori/km²): restul de 2741 de unități administrativ-teritoriale, dintre care 82 sunt orașe.

La nivelul mediei europene nu există disparități între cele trei categorii de unități administrative însă, în cazul României se păstrează o diferență importantă între mediul rural și cel urban.

6.3. Context regional

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei s-a avut în vedere și **Planul de dezvoltare al regiunii Nord-Vest (PDR) 2021-2027¹**, care reprezintă principalul instrument care orientează dezvoltarea pe termen mediu și lung a Regiunii Nord-Vest și baza strategică pentru fundamentarea programelor cu finanțare din fonduri europene sau externe, naționale sau locale.

6.3.1. Direcții de acțiune

În vederea dezvoltării domeniului social, prin obiectivele specifice *OP4 - O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale și OP5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale*, PDR Nord- Vest 2021-2027 vizează următoarele direcții de acțiune:

a) *Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței*, prin următoarele acțiuni orientative:

✓ Promovarea și dezvoltarea sistemului de învățământ profesional și tehnic, mai ales sub forma învățământului dual (inclusiv dezvoltarea unor campanii de informare și conștientizare a oportunităților oferite de învățământul dual, cu accent pe schimbarea percepției vis-à-vis de acesta);

✓ Dezvoltarea programelor de recalificare și reconversie profesională a forței de muncă;

¹ <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2021/02/PDR-NV-2021-2027-versiunea-feb-2021.pdf>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

✓ Dezvoltarea programelor pentru o mai bună integrare în piața forței de muncă (orientare profesională, dezvoltare de competențe și abilități, etc.)

✓ Elaborare de studii pentru corelarea sistemului de învățământ cu piața forței de muncă.

b) Stimularea participării la procesele de educație și formare continuă, bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare, prin următoarele acțiuni orientative:

✓ Dezvoltarea și susținerea programelor de formare continuă, mai ales pe domeniile care au legătură cu noile tehnologii, dezvoltare durabilă și industrie;

✓ Dezvoltarea infrastructurii de suport pentru învățare pe tot parcursul vieții (echipare unități de învățământ, centre comunitare și alte dotări în care să fie oferite aceste servicii);

✓ Digitalizarea sistemului de învățământ (formare cadre didactice, echipare cu infrastructură IT, etc);

✓ Dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu (învățământ ante-preșcolar, preșcolar, primar, secundar) - inclusiv în zonele de expansiune urbană;

✓ Dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul terțiar – inclusiv sprijinirea dezvoltării centrelor secundare ale universităților în municipii sau orașe mici;

✓ Accesibilizarea unităților de învățământ;

✓ Dezvoltarea centrelor de excelență în educație;

✓ Sprijinirea programelor de tip „after-school”;

✓ Sprijinirea parteneriatelor între mediul academic și angajatori în vederea dezvoltării de programe de formare continuă și ameliorarea inserției tinerilor pe piața forței de muncă;

✓ Dezvoltarea și echiparea centrelor comunitare în care sunt oferite și servicii de educație;

✓ Sprijinirea schimbului de experiență internațional la nivelul elevilor și studenților;

c) Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos, prin următoarele acțiuni orientative:

✓ Modernizarea/extinderea și dotarea unităților sanitare care furnizează servicii de medicale/de reabilitare/recuperare, de paliativ și îngrijiri medicale pe termen lung (inclusiv accesibilizare);

✓ Digitalizarea sistemului medical (partea de management);

✓ Dezvoltarea sistemelor de telemedicină;

✓ Sprijinirea serviciilor medicale dedicate prevenției;

✓ Dezvoltarea și ameliorarea calității serviciilor de medicină de familie;

✓ Revitalizarea/modernizarea rețelei de medicină școlară;

✓ Sprijinirea furnizorilor de asistență medicală primară și comunitară;

✓ Formarea continuă a personalului medical;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Realizarea de campanii de promovare a unui stil de viață sănătos;
- ✓ Construirea/amenajarea de locuințe pentru cadre medicale (mai ales în orașele mici);
- ✓ Dezvoltarea de programe de prevenire, screening, monitorizare de la distanță în mediul rural.

d) Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, prin următoarele acțiuni orientative:

- ✓ Dezvoltarea integrată a zonelor urbane marginalizate;
- ✓ Sprijin pentru educația adultului;
- ✓ Sprijin pentru integrarea/reintegrarea persoanelor dezavantajate pe piața forței de muncă prin măsuri ce facilitează accesul la ocupare, inclusiv a șomerilor de lungă durată și sprijin specific pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și integrarea socio-economică a tinerilor;
- ✓ Facilitarea accesului egal și în timp util al populației defavorizate la servicii publice de calitate, sustenabile și accesibile financiar;
- ✓ Îmbunătățirea serviciilor sociale, de îngrijire familială și a serviciilor de îngrijire în cadrul comunității;
- ✓ Promovarea egalității de șanse și a participării active în societate și a integrării sociale a persoanelor expuse riscului sărăciei sau de excluziune socială;
- ✓ Îmbunătățirea accesului unor grupuri marginalizate, cum ar fi romii, la educație și locuri de muncă și promovarea incluziunii sociale a acestora;
- ✓ Îmbunătățirea condițiilor de locuire și crearea de infrastructuri de locuit;
- ✓ Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în cadrul comunității;
- ✓ Măsuri de sprijinire privind asistența socială a vârstnicilor în acord legile în vigoare

e) Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală, prin următoarele acțiuni orientative:

1) Susținerea mecanismelor de implicare a comunității în dezvoltarea locală;

2) Susținerea procesului de formare a comunităților și a inițiativelor civice;

Dezvoltarea sistemelor și platformelor de comunicare între comunitate și administrația publică locală.

6.3.2. Programe de finanțare

Pentru îndeplinirea obiectivelor în dezvoltarea regională cu impact asupra domeniului social, sunt vizate următoarele programe de finanțare, și nu numai:

- ✓ Programul Operațional Regional (POR) Nord-Vest 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027;
- ✓ Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 201-2027;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ) 2021-2027;
- ✓ Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- ✓ Interreg Europa;
- ✓ Bugetele Locale.

6.4. Context județean

În elaborarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei s-a avut în vedere și **Strategia de Dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027²** ce vizează, în domeniul social, următoarele obiective:

- + **Creșterea gradului de acoperire a populației cu servicii sociale**, prin măsurile:
 - Construcția, reabilitarea și extinderea infrastructurii sociale;
 - Consolidarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități;
 - Dezvoltarea abilităților profesionale ale personalului din domeniul serviciilor sociale;
 - Dezvoltarea serviciilor în domeniul protecției copilului;
- + **Creșterea gradului de implicare a comunității în viața socială**, prin măsurile:
 - Campanii de conștientizare cu privire la problemele existente în domeniul social, inclusiv campanii împotriva discriminării;
- + **Dezvoltarea resursei umane în sistemul medical**, prin măsurile:
 - Dezvoltarea infrastructurii sociale, de exemplu înființarea de creșe, și oferirea consilierii de carieră pentru familiile și partenerii personalului medical și social;
 - Înființarea de case sigure pentru persoanele vulnerabile se confruntă cu un risc ridicat de nu apela (din diferite cauze) la ajutor în caz de urgență (medicală, de violență domestică).
- + **Construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii educaționale și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale**, prin măsurile:
 - Construcția, reabilitarea și extinderea unităților educaționale din sistemul public de învățământ-inclusiv săli și terenuri de sport;
 - Dotarea claselor din școli/licee cu echipamente IT pentru modernizarea procesului educațional și infrastructura rețelistică de internet;
 - Prevenirea și combaterea cazurilor de discriminare a elevilor care provin din medii defavorizate;

² <https://www.portalbn.ro/portal/bistrita-nasaud/portal.nsf/AAAF66B8A39DFA56C2258825004BE03E/%24FILE/STRATEGIA%20DE%20DEZVOLTARE%20A%20JUDETULUI%20BISTRITA-NASAUD%20pentru%20%20perioada%202021-%202027.pdf>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Programe de acces la tehnologia numerică a școlilor rurale și subvenționarea programelor de after-school din acestea pentru a reduce de cerințele de dotare tehnică și acces la suport educațional.

6.5. Context local

În elaborarea *Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale* la nivelul comunei Lunca Ilvei s-a avut în vedere și **Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027** care vizează, prin obiectivele și portofoliul său de proiecte, creșterea calității vieții cetățenilor și reducerea sărăciei în rândul locuitorilor din comuna Lunca Ilvei.

6.6. Programe operaționale cu impact asupra mediului social

6.6.1. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO) 2021-2027

Din perspectiva capitalului uman, viziunea națională la orizontul anului 2027 este de a crea „*O Românie mai socială cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii, stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții, o societate bazată pe solidaritate și condiții de viață mai bune pentru toți cetățenii*”.

Viziunea de dezvoltare a resurselor umane prin intermediul POEO este construită pe 2 obiective majore:

- „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă”
- „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”.

Astfel, Programul Operațional Educație și Ocupare urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Totodată, în domeniul Ocupării, obiectivul este ca piața muncii din România să devină sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială.

În contextul obiectivului de politică 4 - „*O Europa mai socială*”, obiectivul general al POEO este acela de a contribui la crearea unei României mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Obiectivele specifice ale acestui program sunt următoarele:

a. Educație

- Îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente;
- Prevenirea abandonului școlar timpuriu, prin introducerea unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „a doua șansă”, flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/ dezavantajate;
- Ameliorarea calității educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice;
- Sprijinirea dezvoltării unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficiente.

b. Ocupare

- Integrarea tinerilor pe piața muncii;
- Asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor;
- Dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale;
- Dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare;
- Dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora;
- Asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active;
- Creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operational sunt:

- ✓ Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- ✓ Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- ✓ Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- ✓ Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și etnic;
- ✓ Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Antreprenoriat și economie socială;
- ✓ Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;
- ✓ Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității pe piața muncii;
- ✓ Asistență tehnică pentru facilitarea și eficientizarea managementului Programului.

6.6.2. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) 2021-2027

România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc, departe de media UE. În același timp, se observă că accesul la servicii primare de sănătate, sociale și educație este limitat pentru persoanele din mediul rural față de urban, disparitățile existând și la nivel regional. În aceste condiții, persoanele din mediul rural sunt expuse în mai mare măsură la excluziune socială, în principal copiii și tinerii, precum și persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, familiile monoparentale și cele cu mulți copii. Totodată, în mediul urban, se mențin discrepanțele referitoare la grupurile vulnerabile astfel că, deși indicatorul ratei riscului de sărăcie este mai mic față de rural, categoriile vulnerabile cele mai expuse sunt aceleași ca în mediul urban. Furnizarea serviciilor sociale publice este în responsabilitatea exclusivă a autorităților locale (la nivel de județ, oraș și comună).

Strategiile naționale în domeniul social, aprobate și implementate de către autoritățile centrale, precum și evoluția macroeconomică au contribuit la scăderea ratei riscului de sărăcie și al excluziunii sociale, precum și al indicatorului privind gradul de deprivare materială, însă diferența între România și media UE este încă ridicată.

POIDS vine cu un ansamblu de măsuri integrate prin care sprijină la nivel național aplicarea strategiilor naționale și locale pentru a contribui în mod direct la susținerea procesului de reducere al fenomenului sărăciei și la susținerea grupurilor vulnerabile în vederea depășirii situației de excludere socială. Arhitectura intervențiilor a fost realizată astfel încât să fie asigurată implementarea acțiunilor în mod integrat, coerent și eficient și să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile țintite, fără a dispersa efortul financiar. La nivel de program, axele prioritare sprijină grupuri vulnerabile distincte, dar cuprind măsuri care sunt integrate și interconectate, astfel încât să se asigure o alocare financiară eficientă a intervențiilor. Totodată, măsurile prevăzute în POIDS urmăresc să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile din mediul rural, în principal, dar și din mediul urban, atât în ceea ce privește asigurarea accesului la servicii cât și prin implementarea unor măsuri care să sprijine în mod direct membrii grupurilor vulnerabile (vouchere, sprijin material, alimente, etc). Analiza datelor statistice a reliefat grupurile specifice aflate în situație de vulnerabilitate ridicată: copiii și tinerii, locuitorii din mediul rural, inclusiv romi, persoanele cu dizabilități, persoanele cu un

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

nivel scăzut de școlaritate, familiile monoparentale care au copil/copii în întreținere, familiile cu mai mulți copii și persoanele vârstnice.

Scopul POIDS este de a sprijini incluziunea socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, mai ales ale celor în risc ridicat, inclusiv prin reducerea decalajului rural-urban în ceea ce privește sărăcia și excluziunea socială și creșterea accesului la servicii de calitate pentru populația vulnerabilă, urmărind obiectivele generale:

- Creșterea accesului la servicii sociale pentru populația vulnerabilă, cu precădere din mediul rural prin înființarea și dezvoltarea de servicii sociale la nivel local;
- Creșterea calității serviciilor sociale destinate persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile prin asigurarea cu personal de specialitate bine pregătit la nivel local și infrastructură adecvată;
- Reducerea gradului de excluziune socială pentru grupurile vulnerabile prin oferirea de suport și servicii accesibile pentru depășirea situațiilor de dificultate în care se află;
- Creșterea capacității sistemului național de asistență socială de a răspunde la nevoile populației vulnerabile prin dezvoltarea capacității furnizorilor de servicii sociale publici și privați la nivel local;
- Creșterea capacității autorităților locale de a identifica și evalua nevoile sociale ale comunității într-un mod participativ și de a elabora planuri de acțiune adecvate.

Obiectivele specifice ale programului sunt:

- FSE (i) îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;
- FSE (iii) promovarea participării femeilor la piața muncii, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente;
- FSE (iii bis) Promovarea adaptării lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor la schimbare, precum și îmbătrânirea activă și sănătoasă și un mediu de lucru sănătos și bine adaptat care abordează riscurilor de sănătate;
- FSE (vii) favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;
- FSE (viii) promovarea integrării socio-economice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- FSE (v) promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți;

→ FSE (ix) creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;

→ FSE (x) promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;

→ FEDR (iii) îmbunătățirea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;

→ FEDR (i) promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional sunt:

- ✓ Prioritatea/ AXA 1 - Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității;
- ✓ Prioritatea/ AXA 2 – Protejarea dreptului la demnitate socială;
- ✓ Prioritatea/ AXA 3 - Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale;
- ✓ Prioritatea/ AXA 4 - Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- ✓ Prioritatea/ AXA 5 - Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- ✓ Prioritatea/ AXA 6 - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități;
- ✓ Prioritatea/ AXA 7 - Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile;
- ✓ Prioritatea/ AXA 8 – Ajutorarea persoanelor defavorizate.

6.6.3. Programul Operațional Sănătate (POS) 2021-2027

Obiectivul general al programului operațional constă în îmbunătățirea accesibilității, eficacității, eficienței și rezilienței sistemului de sănătate.

Obiectivele specifice sunt următoarele:

- Îmbunătățirea eficacității serviciilor medicale de urgență;
- Creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/ recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Îmbunătățirea eficacității și eficienței serviciilor medicale prin investiții în cercetare și în digitalizarea sistemului medical;
- Creșterea gradului de utilizare a metodelor moderne și inovative de investigație, intervenție și tratament.

Prioritățile de investiții care se vor finanța în cadrul programului operațional sunt:

- ✓ Infrastructura spitalelor cu impact teritorial major;
- ✓ Serviciile de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatorii: infrastructura cabinetelor medicilor de familie, infrastructura pentru servicii de asistență medicală școlară și comunitară, inclusiv servicii de asistență stomatologică, unitățile sanitare care furnizează asistență medicală ambulatorie, centre de screening;
- ✓ Serviciile de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung, incluzând și investițiile în măsuri sistemice și pentru dezvoltarea competențelor personalului, precum și servicii medicale destinate persoanelor vulnerabile;
- ✓ Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii, prin dezvoltarea: sistemului de transport, preluare, precum și a unităților dedicate îngrijirii pacienților critici, inclusiv copii, neurologie pediatrică - boli rare, sistemului național de transfuzii, rețelei de laboratoare regionale, spitalelor orășenești, rețelei de genetică medicală;
- ✓ Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- ✓ Digitalizarea sistemului medical;
- ✓ Promovarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament – dezvoltarea de centre de excelență în terapii celulare inovative în hematologie și transplant medular, boli digestive și transplant hepatic, urologie și transplant renal.

Capitolul VII - CADRUL LEGISLATIV

7.1. Legislația în vigoare

Prezenta Strategie este elaborată cu respectarea legislației în vigoare:

- ✓ Convenția Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor, adoptată prin rezoluția 34/180/ în anul 1979 și ratificată de România în 1981;
- ✓ Rezoluția Comisiei ONU pentru prevenirea crimei și justiția penală privind "Violența asupra femeilor și copiilor ", adoptată la Viena în anul 1994;
- ✓ Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- ✓ Convenția Europeană a Drepturilor Omului (1950);
- ✓ Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului (1989);
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1304/2013 al parlamentului european și al consiliului privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului european și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului european și al Consiliului privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006;
- ✓ Regulamentul (UE) nr. 1300/2013 al Parlamentului european și al Consiliului privind Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 4/1985 cu privire la violența în familie;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 11/1985 privind protecția victimei;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 21/1987 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării lor;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 2/1990 pentru adoptarea unor măsuri sociale privind violența în familie;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 11/1991 privind exploatarea sexuală, pornografia, prostituția și traficul cu copii și tineri;
- ✓ Declarația Națiunilor Unite cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor, adoptată în anul 1993, în definiția violenței în familie fiind inclusă și violența psihologică;
- ✓ Declarația celei de-a patra conferințe asupra problemelor femeii (Beijing 1995), ce consideră violența împotriva femeilor ca fiind unul dintre cele 12 obstacole împotriva respectării drepturilor femeii;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. 5/2002 privind protecția femeilor împotriva violenței;
- ✓ Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999;
- ✓ Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, ratificată prin Legea nr. 100/1992.
- ✓ Convenția europeană asupra recunoașterii și executării hotărârilor în materie de încredințare a copiilor și de restabilire a încredințării copiilor, adoptată la Luxembourg la 20 mai 1980, ratificată prin Legea nr. 216/2003;
- ✓ Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, adoptată la cea de-a 87-a sesiune a Conferinței Generale a Organizației Internaționale a Muncii la Geneva la 17 iunie 1999, ratificată prin Legea nr. 203/2000;
- ✓ Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, a Protocolului privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, precum și a Protocolului împotriva traficului ilegal de migrantți pe calea terestră, a aerului și pe mare, adoptate la New York la 15 noiembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 565/2002;
- ✓ Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat la New York la 6 septembrie 2000, ratificată prin Legea nr. 470/2001;
- ✓ Recomandarea nr. 19/2006 a consiliului de Miniștri ai Consiliului Europei către statele membre, referitoare la politicile care vizează susținerea parentalității pozitive;
- ✓ Rezoluția nr. 97/1996 a Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (1992);
- ✓ Convenția de la Haga privind protecția copiilor și cooperării în materia adopției internaționale;
- ✓ Carta Socială a Organizației Națiunilor Unite privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (art. 15-partea a doua);
- ✓ Rezoluția Consiliului Europei și a reprezentanților guvernelor țărilor membre în cadrul Consiliului privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap din 1996;
- ✓ Directiva Consiliului European nr. 76/207/EEC privind aplicarea principiului egalității de tratament egal între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrare în muncă, formare și promovare profesională și condițiile de muncă din 9 februarie 1976;
- ✓ Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă pentru egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, 1992;
- ✓ Agenda 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1, în cadrul Summit-ului ONU pentru Dezvoltare Durabilă din septembrie 2015;
- ✓ Concluziile Consiliului UE, adoptate în data de 20 iunie 2017, „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”;
- ✓ Pilonul European al Drepturilor Sociale, adoptat la data de 17 noiembrie 2017 de către Parlamentul European, Consiliul și Comisia Europeană;
- ✓ Strategia Consiliului Europei pentru Promovarea Drepturilor Copilului 2016-2021;
- ✓ Strategia europeană pentru persoanele cu dizabilități 2021 – 2030;
- ✓ Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată prin Legea 18/1990;
- ✓ Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la această convenție, ratificată prin Legea nr. 30/1994;
- ✓ Legea asistenței sociale nr. 292/2011;
- ✓ Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune;
- ✓ Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 174/2018 privind modificarea și completarea Legii nr. 2017/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Legea nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- ✓ Legea educației naționale nr. 1/2011, ce prevede și garantează „drepturi egale de acces al tuturor cetățenilor României la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nici o formă de discriminare”.
- ✓ Legea nr. 466/2004 privind Statutul asistentului social;
- ✓ Legea nr. 488/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 86/2004 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale;
- ✓ Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor;
- ✓ Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✓ Legea nr. 515/2003 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale;
- ✓ Legea nr. 7/2007 privind aprobarea OUG 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului;
- ✓ Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată;
- ✓ Legea nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii;
- ✓ Legea nr. 324/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- ✓ Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției;
- ✓ Legea nr. 174/2008 privind aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 97/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii;
- ✓ Legea 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 440/2022 privind Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 218/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență;
- ✓ Hotărârea nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Hotărârea nr. 560/2022 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 558/2021 privind Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2021-2027 și a Planului de acțiuni pe perioada 2021-2027 pentru implementarea Strategiei naționale pentru ocuparea forței de muncă 2021-2027;
- ✓ Hotărârea nr. 3/2007 privind indexarea cuantumului alocației lunare de plasament;
- ✓ Hotărârea nr. 679/2003 privind condițiile de obținere a atestatului, procedurile de atestare și statutul asistentului maternal profesionist;
- ✓ Hotărârea nr. 1.295/2004 privind aprobarea Planului Național de acțiune pentru prevenirea și combaterea traficului de copii;
- ✓ Hotărârea nr. 502/2017 privind organizarea și funcționarea comisiei pentru protecția copilului;
- ✓ Hotărârea nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale;
- ✓ Hotărârea nr. 1439/2004 privind serviciile specializate destinate copilului care a săvârșit o faptă penală și nu răspunde penal;
- ✓ Hotărârea nr. 559/2017 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011;
- ✓ Hotărârea nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor Metodologice de aplicare a Legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- ✓ Hotărârea nr. 430/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap;
- ✓ Hotărârea nr. 522/2006 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor;
- ✓ Hotărârea nr. 577/2008 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a Legii 61/1993 privind acordarea alocației de stat pentru copii;
- ✓ H.G. nr. 802/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Hotărârea nr. 491/2008 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale;
- ✓ Ordinul nr. 82/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități;
- ✓ Ordinul 424/2014 privind aprobarea criteriilor specifice care stau la baza acreditării furnizorilor de servicii sociale;
- ✓ OUG nr. 65/2014 privind modificarea și completarea unor acte normative;
- ✓ Legea nr. 143/2022 pentru modificarea și completarea art. 129 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și pentru stabilirea unor măsuri de asistență socială;
- ✓ Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
- ✓ Ordinul nr. 28/2019 privind aprobarea standardelor de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;
- ✓ Ordinul nr. 304/2004 privind aprobarea Instrucțiunilor de organizare și funcționare a unităților pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;
- ✓ Ordinul nr. 253/2008 pentru aprobarea Metodologiei privind trimiterea copiilor care beneficiază de o măsură de protecție specială la tratament medical în străinătate;
- ✓ Ordinul nr. 741/577/2019 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1.992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;
- ✓ Ordinul nr. 762/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap;
- ✓ Ordinul nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului;
- ✓ Ordinul nr. 286/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea Planului de servicii și a Normelor metodologice privind întocmirea Planului individualizat de protecție;
- ✓ Ordinul nr. 26/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip familial destinate copiilor din sistemul de protecție socială;
- ✓ Hotărârea nr. 417/2015 pentru aprobarea Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Ordinul nr. 6000/2021 privind aprobarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și a Metodologiei de implementare și utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii;
- ✓ Hotărârea nr. 889/2016 privind aprobarea Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului 2016-2020;
- ✓ Hotărârea nr. 430/2020 privind aprobarea Strategiei naționale de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024;
- ✓ Hotărârea nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030;
- ✓ Hotărârea nr. 754/2022 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 877/2018 privind adoptarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030.

Capitolul VIII - PREZENTAREA COMUNEI LUNCA ILVEI, JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

8.1. Prezentare generală³

Lunca Ilvei este o comună în județul Bistrița-Năsăud, Transilvania, România, formată numai din satul de reședință cu același nume.

Distanța de la Lunca Ilvei la localitățile mai importante sunt: 54 de km pe cale rutieră până la Năsăud, 78 km pe cale rutieră până la Bistrița, 18 km pe drum forestier până la Poiana Stampei care se află pe drumul european E58 Bistrița-Vatra Dornei, 11 km pe cale rutieră până la comuna Șanț (DJ 17D –acces spre Pasul Rotunda), 43 km pe cale ferată până la Vatra Dornei. Unitatea administrativ-teritorială Comuna Lunca Ilvei este persoană juridică de drept public, cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu.

Comuna are în componența sa un singur sat, satul de reședință Lunca Ilvei.

Potrivit Legii nr. 351/ 2001 privind Planul de amenajare a teritoriului național, cu modificările și completările ulterioare, Comuna Lunca Ilvei este unitate administrativ -teritorială "rangul IV.

³ https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Lunca_Ilvei,_Bistrița-Năsăud,
Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- sate reședință de comună”. Comuna Lunca Ilvei se întinde pe o suprafață de 9.121 ha, situându-se din această privință în rândul comunelor mijlocii din județ.

8.2. Localizarea regională⁴

Comuna Lunca Ilvei este așezată în regiunea de dezvoltare Nord - Vest a României, creată în anul 1998. Precum celelate regiuni de dezvoltare, nu are puteri administrative, funcțiile sale principale fiind coordonarea proiectelor de dezvoltare regională și absorbția fondurilor de la Uniunea Europeană. Regiunea de dezvoltare Nord - Vest cuprinde teritoriile a șase județe: Bihor, Bistrița - Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.159 kmp, reprezentând 14,32% din suprafața țării.

Regiunea cuprinde 421 unități administrativ - teritoriale: 6 județe, 42 de orașe din care 15 municipii, 398 comune și 1.823 de sate. Regiunea dispune de o poziție geografică strategică, având granițe atât cu Ungaria și Ucraina, cât și cu regiunile de dezvoltare Centru, Vest și Nord-Est din România.

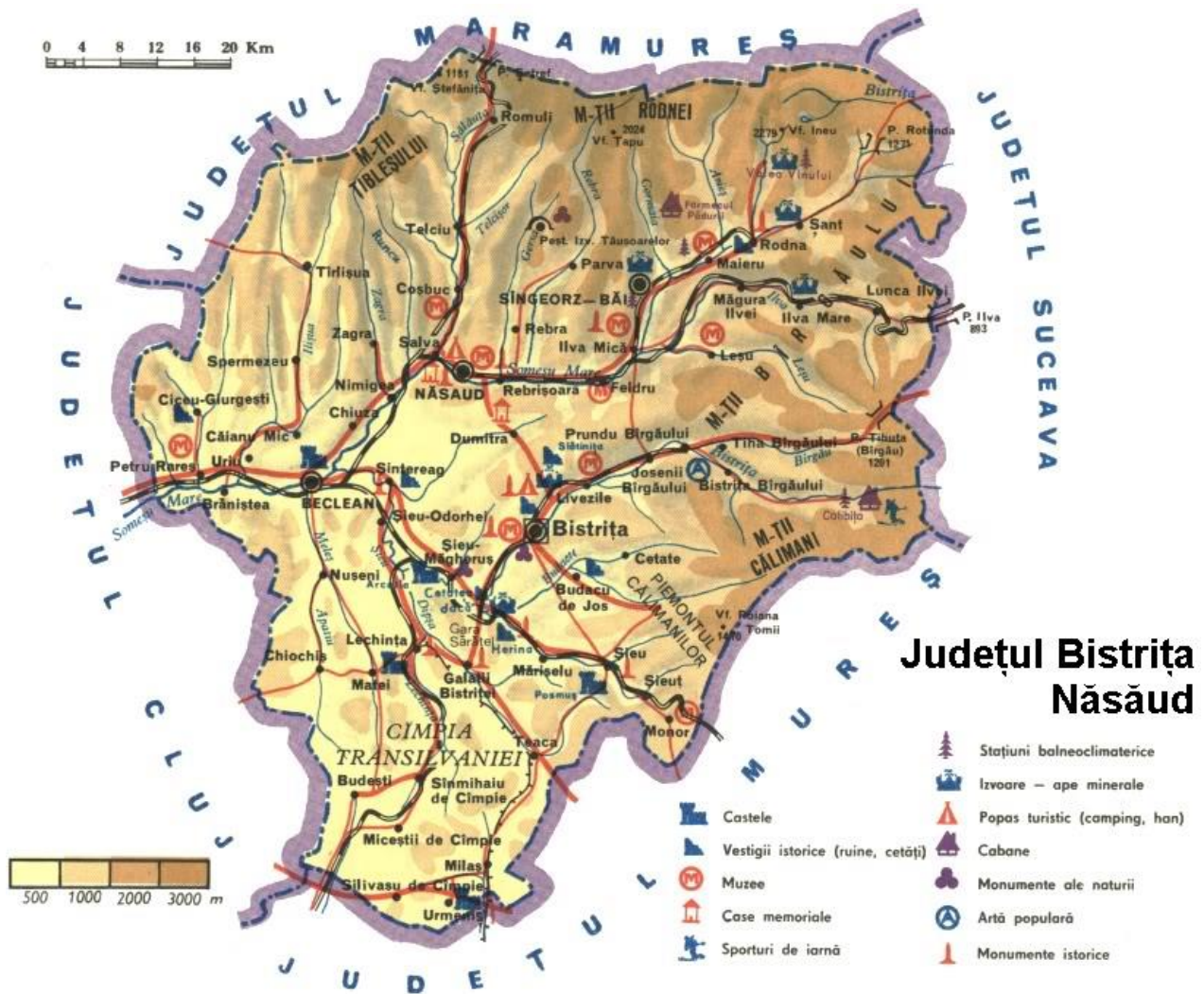
8.3. Localizarea județeană⁵

Bistrița-Năsăud (în maghiară *Beszterce-Naszód megye*, în germană *Kreis Bistritz-Nassod*) este un județ în Transilvania, România. A fost înființat în anul 1968 prin reorganizarea teritorială a Regiunii Cluj (cumulând raioanele Bistrița și Năsăud). Cea mai mare parte a teritoriului județului de azi a făcut parte mai devreme din Județul Năsăud (interbelic), respectiv din Comitatul Bistrița-Năsăud (antebeluc). Reședința și centrul cultural, educațional și economic a județului este municipiul Bistrița. Județul este împărțit, din punct de vedere administrativ, într-un municipiu (Bistrița), 3 orașe (Năsăud, Beclean, Sângeorz-Băi) și 59 de comune cu 232 de sate. Se învecinează cu județele Cluj, la vest, Maramureș, la nord, Suceava, la est și Mureș la sud.

⁴ https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunea_de_dezvoltare_Nord-Vest

⁵ https://ro.wikipedia.org/wiki/Județul_Bistrița-Năsăud, <https://pe-harta.ro/bistrița-năsăud/>,
Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

8.4. Așezarea geografică⁶

Comuna Lunca Ilvei este situată în partea de nord-est a județului Bistrița-Năsăud, la limita Transilvaniei cu Bucovina, la întretăierea paralelei 47 grade 21' 25" latitudine nordică, cu meridianul 24 grade 56' 20" longitudine estică.

Are ca vecini:

- la est: Poiana Ștampei din județul Suceava;
- la vest: Ilva Mare – având ca limite de hotar de la nord spre sud: Stâncă Hăștii, Piatra, Valea Leșului, Valea Feștilă, Caturi și Obcina;
- la nord: localitatea Șanț, despărțită prin muntele Cucureasa, Brașovanca, Băran și stâncă Hăștii;
- la sud: localitățile Tiha Bârgăului și Leșu, granița fiind Măgura Negră, Șeaua Măgurii, Dealul Frumos, Poieni, Ulm și Vârful Obcinii.

Localitatea se situează pe cursul superior al râului Ilva, de la care și-a primit și numele și care străbate aproximativ 50 de km din județul Bistrița.

Căile de acces rutiere și feroviare în comună sunt:

- ✓ Vest: prin depresiunea Lunca Ilvei – Ilva Mare, pe DJ 172D;
- ✓ Est: pe cursul Văii Sălhoasa și pârâul Roșu, urcând pe Tânoava Mare de la Grădinița, pe un drum rutier (construit spre sfârșitul primului război mondial de către armata austro-ungară) sau pe calea ferată Ilva Mică – Vatra Dornei (construită de autoritățile române în perioada 1934-1938);
- ✓ Nord: pe valea Cârlibavului, pe un drum modernizat de 14 km, ce leagă DJ 172D (Lunca Ilvei) cu DJ 17D (Șanț).

8.5. Istoric⁷

Locuirea umană în bazinul geografic superior al Someșului Mare, din care face parte și râul Ilva, este prezentă începând cu epoca bronzului, continuând cu epoca fierului, epoca romană, feudală, până în prezent.

⁶ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*,
https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Lunca_Ilvei,_Bistrița-Năsăud

⁷ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Lunca Ilvei a făcut parte până în 1956 din comuna Ilva Mare, astfel că prima atestare despre înființarea așezării se referă ca denumire la Ilva Mare și a fost menționată de Pavel Gălan în lucrarea „Istoria Parohiei Ilva Mare”.

El consemna: " Își trage numele de la apa Ilva și datează după tradiție numai pe la 1710, după date mai sigure de la 1730, când un oarecare Toma Miclăușu, care având o pricină cu părinții lui la 1730, a venit din Maieru și s-a așezat în Lunca Miclăușenilor, sub Piatra Leșului, într-o prelucă în mijlocul pădurilor, cu vreo două capre trăind din lapte, vânat și pescuit; nici n-avea drum până la el fără hăitași prin pădure." Constituirea comunității ilvene s-a realizat prin venirea unor familii sau a unor persoane singure de la Leșu, Sângeorz, Maieru, Rodna sau chiar din Banat.

Una dintre marile realizări pentru Lunca Ilvei a fost construirea și exploatarea căii ferate de importanță națională Ilva Mică-Vatra Dornei (fratele mai mare a căii ferate forestiere) care a rezolvat situația de izolare a zonei și a unit Transilvania de Nord cu Moldova.

La 15 aprilie 1948, Lunca Ilvei a obținut pentru prima dată statutul de comună, însă Legea pentru raionarea administrativ-economică a teritoriului Republicii Populare Române din 1950 a stabilit raionul Năsăud în componența căruia Lunca Ilvei era sat aparținător comunei Ilva Mare. Transformările de ordin social și economic datorat activităților de exploatare și prelucrare a lemnului a condus în anul 1956 la Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale prin care Lunca Ilvei devenea din nou comună de sine stătătoare. De atunci, comuna are conducere și viață economică și social-culturală proprie.

În prezent, comuna Lunca Ilvei continuă să se dezvolte constant, păstrându-și caracterul, originalitatea și tradiția.

8.6. Cadrul natural⁸

Comuna Lunca Ilvei este așezată în partea de nord-est a județului Bistrița Năsăud, la izvoarele râului Ilva, la întretăierea paralelei 47 grade 21' 25" latitudine nordică, cu meridianul 24 grade 56' 20" longitudine estică. Aceasta înseamnă că localitatea se găsește la jumătatea distanței între Ecuator și Polul Nord, în mijlocul zonei temperate, unde nu se resimt căldurile ținuturilor tropicale și nici gerurile prelungite din zona polară.

Amplasarea comunei în culoarul amintit în imediata apropiere a cumpenei carpatine a oferit posibilitatea ca în ambele sensuri să se deschidă spre bazinul Someșul Mare și cel al Bistriței Aurii, condiții naturale de circulație, înlesnite de văile urcânde și trecătorile relativ joase, în timp ce în lateral către nord-vest și sud-est, culmile înalte ale munților Rodnei și Călimanilor sunt obstacole serioase, iar în plină iarnă de netrecut.

⁸ Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Perimetrul geografic al comunei Lunca Ilvei face parte, împreună cu Ilva Mare, din a treia unitate montană, mai redusă ca suprafață, ce străjuiește județul Bistrița Năsăud spre est, prin munții Bârgăului, denumiți și „*Muncei*” datorită altitudinii mai reduse. Aceștia sunt limitați de Someșul Mare (între Ilva Mică și Șanț) și creasta Muncei în nord, pasul Strâmba la vest, valea Bistriței Ardelene la sud și valea Dorna în prelungire peste Buba și Dălbidan în est.

8.7. Relieful⁹

Teritoriul comunei Lunca Ilvei este alcătuit dintr-un relief extrem de variat, ce cuprinde: munți, muncei, măguri, terase, poderee și lunci. Forma depresionară a reliefului așezării, străjuit de culmi montane pe toate laturile, fac din aceasta o unitate geografică distinctă, de o mare frumusețe și originalitate.

Privită de sus, relieful hotarelor comunei se aseamănă cu cel al unei vechi cetăți dacice împrejmuțată de ziduri puternice și turnuri de pază (vârfurile muntoase) unite între ele prin culmile dealurilor. Poarta principală de intrare în „*Cetate*” sunt dealurile înalte ale Măguriil Ilvei, iar spatele cetății este fortificat de bazinul Dornelor.

Relieful comunei Lunca Ilvei cuprinde munți care reprezintă 10-15% din totalul zonei, dealuri care au o proporție de 60-65% și lunci și poderee care reprezintă 15%. Altitudinile variază între 580 m și 1467 m. De-a lungul râului Ilva se înșiră lunci (unele inundabile), poderee, zăvoaie și poieni. De asemenea, râul Ilva și-a creat cursul prin deosebite și frumoase defilee, lăsându-ne să ne bucurăm de frumusețea lor.

8.8. Clima¹⁰

Prin poziționarea ei geografică, Lunca Ilvei se încadrează în sectorul de climă continentală moderată supuse adeseori mișcării orizontale a aerului polar maritim, cu o activitate destul de frecventă. Iarna e dominată de aerul de natură arctică din nord - vest, iar vara de aerul cald temperat maritim.

Deoarece se află într-o zonă cu unități fizico-geografice montane și ca urmare a influenței predominant vestice, temperaturile sunt mai mici decât în estul țării, la aceeași altitudine.

Datorită aerului rece care vine din bazinul Dornelor, iernile în Lunca Ilvei sunt mai lungi, cantitatea de zăpadă și ploaie este cu puțin mai mică decât pe versanți, ceea ce favorizează dezvoltarea pădurilor de conifere, cu excepții legate de fragmentarea terenurilor, adâncimea văilor, expunerea versanților la radiația solară și de situația solară predominantă din vest. Verile sunt mai scurte, uneori ploioase și răcoroase ca și primăverile, iar toamnele au o durată mai lungă.

⁹ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

¹⁰ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Temperatura medie anuală în comună este de 5,7°C, mai coborâtă cu 0,1°C față de Rodna și Poiana Ilvei a căror altitudine la vatra așezărilor este de 530 și respectiv 510 m, pe când la Lunca Ilvei se ridică la 700 m la confluența Iliuței cu Sălhoasa și Vinoaasa. Această temperatură medie diferă pe teritoriul comunei: pe versantele însorite din partea dreaptă a văii Ilvei, media anuală este mai ridicată cu cca. 1°C, iar în partea stângă, la dosuri, pe dealurile mai înalte și pe muntele Cornii, Cucureasa și Muncei mai coborâtă tot cu aceeași temperatură.

Temperatura medie a iernii este de -5°C, iar cea a verii este de 16°C, mai scăzută în munți și dealuri și mai domoală în părțile însorite ale unor văi. Prima zi de brumă apare de regulă în prima săptămână a lunii septembrie, iar ultima zi cu brumă ajunge până la sfârșitul lunii mai, uneori chiar la începutul lui iunie. Prima zi de îngheț este în jur de 15 septembrie, ultima zi de îngheț între 5 și 10 mai. Durata medie a intervalului anual fără brumă este de aproximativ 120 zile, iar între înghețuri aproximativ 160 zile, ceea ce influențează mult culturile cerealiere și pășunatul.

8.9. Flora și fauna¹¹

Cadrul natural din Lunca Ilvei are în componență toate elementele unei naturi diverse: munți, dealuri, lunci și ape, păduri și arbuști, locuri de pășunat pentru animale.

Flora din Lunca Ilvei este legată nemijlocit de climă, relief și de acțiunea oamenilor care au adus modificări mai mari sau mai mici în zestrea vegetală cât și în faună.

Relieful predominant deluros – muntos, care își desfășoară formele pe o diferență de nivel de 800 m și 1467 m altitudine) este acoperit de o vegetație etajată și eterogenă în funcție de înălțime, sol și umiditate. Ponderea vegetației îl deține, desigur pădurea așezată în etaje:

a) *Etajul foioaselor*: se găsesc târși (fagi închirciți), frasini, mesteceni, carpeni, aluni și diferiți arbuști, tufărișuri și mărăcinișuri. Pe malurile râului Ilva cresc răchiți albe, arini și lozie.

b) *Etajul rășinoaselor*: este predominant și se întinde de la Iliuța, Sălhoasa, Vinoaasa, Cucureasa, partea de sus a Văii Ursoaii și Văii Calului, versanții superiori spre Muncei, Muntele Cornii și Pleșe. Ca specii predominante: molid - aproape în exclusivitate căutat pentru nevoile industriei forestiere, conifere bătrâne, fag, paltin și ulm.

În ceea ce privește **fauna** din Lunca Ilvei distingem 2 faze:

a) în vremurile de demult în Ilva Mare și Lunca Ilvei au trăit zimbrul, calul și măgarul sălbatic. Acest fapt este dovedit de numele dat de oamenii locului unor zone: Pârâul Zimbroacei de la fundul Vinoasei, Dealul și Valea Calului din Lunca Ilvei, Măgura și Iliuța Calului de la fundul văii Iliuța, Dealul Colun (măgarul sălbatic). Alături de acestea au trăit cerbul, căpriorii, mistrețul etc.

¹¹ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

b) în prezent, fauna este reprezentată de ursul carpatin, cerbul carpatin, mistrețul, lupi, vulpi, jder și râs în număr foarte mic, nevăstuici și dihori, iepuri, cocoșul de munte și găinușa de alun, cuci, gaițe, pupeze, sturzi, mierle, bufnițe, huhurezi. Pe vârfurile înalte întâlnim vulturi și corbi, ciori și țărți, ciocârlii, sticleți, pițigoii, presuri, turturele, rândunele. Reptilele sunt reprezentate de șopârle, năpârți și vipere. În ape găsim păstrăvi, lipeni, cleni, mrele, boace, grindele, pișcari, boieșteni. De asemenea, trăiește și vidra - ce se hrănește cu pește și care este foarte căutată pentru blană.

8.10. Rețeaua hidrografică¹²

Resursele de apă sunt formate din ape subterane și ape de suprafață (rețeaua hidrografică și lacurile). Dominanța rocilor cristaline compacte determină cantonarea apelor freactice, mai ales în scoarța de alterare, ceea ce nu permite asigurarea unor rezerve importante, fenomen compensat de cantitatea mare de precipitații.

Apele freactice efulează sub formă de izvoare la baza grohotișurilor, scoarțelor de alterare și a solurilor, având debite variabile, dependente de regimul precipitațiilor. Sunt slab mineralizate (50-150 mg/l) și aparțin clasei bicarbonatate, grupa alcalină. Depozitele calcaroase cantonează acumulările de ape în golurile și diaclazele acestor roci, generând izvoare cu variabilitate mare, cum sunt cele din bazinele superioare ale Izei, Rebrei, Telcisorului, Gersei, Strâmbei, dar și cu debit constant ca cele de la Fântâna și Izvorul Dragoș care alimentează cu apă potabilă orașul Borsa, respectiv comuna Moisei. Munții Rodnei, prin masivitatea lor, constituie un nod hidrografic, drenajul realizându-se spre patru colectori principali: Bistrița Aurie, Someșul Mare, Vișeu și Iza. Rețeaua de râuri este organizată în mai multe sectoare hidrografice.

Sistemul Someșul Mare drenează versanții de sud-est, sud și sud-vest ai Munților Rodnei prin numeroși afluenții: Cobasel (izvoare sub Inaut - Rosu), Baia (Valea Bailor, Valea Vinului), Aniesul Mare și Aniesul Mic (de sub Nedeia Straja, Galați), Cormaia (sub Vf. Cormaia și Nedeia Straja), Rebra (izvoare sub Vf. Obârsia Rebrii), Gersa (izvoare sub Piciorul Negru), Salauta (cu afluentul Strâmba).

Lacurile constituie unul dintre elementele peisagistice caracteristice Munților Rodnei, fiind situate la altitudinea de 1800 - 1950 m.

Apele din Lunca Ilvei contribuie la creșterea debitului Someșului Mare și a celorlalte ape curgătoare din județ și contribuie totodată la dezvoltarea vieții economice și sociale.

¹² *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

8.11. Geologia¹³

Din punct de vedere geologic, Munții Rodnei sunt alcătuiți în cea mai mare parte din roci cristaline, înălțate ca munți după marile încrețiri ale scoarței terestre, petrecute în era secundară. Frământările de mai târziu au adus prea puține modificări în înfățișarea pe care Munții Rodnei o căpătaseră din prima fază de orogeneză. În terțiar (miocen) s-au produs mișcările de straturi care, între altele, au dat naștere faliei Dragoș Vodă (în nord) și rupturii sudice de-a lungul căreia curge Someșul-Mare.

În afară de șisturile cristaline, mai vechi, Munții Rodnei sunt alcătuiți și din depozite sedimentare (caracteristice în vest, mai ales în regiunea Muncelului) cât și din roci eruptive, pe care le găsim spre periferia sudică și sud-estică a masivului.

O alcătuire geologică atât de variată a creat în Munții Rodnei un peisaj deosebit de atrăgător prin multiplele sale înfățișări. Impresia puternică pe care o dă severitatea formelor de teren, modelate în culmi și creste de granit, nu stă cu nimic mai prejos de emoția pe care o încerci în fața semeției pereților de stâncă, dăltuiți în roca moale a calcarelor, risipite pe întinsul ocean de piatră al Munților Rodnei. În epoca glaciației cuaternare, relieful munților Rodnei a fost destul de puternic modificat, mai ales pe versantul nordic al masivului. Urmele ghețarilor (de circ și de vale) care au alunecat peste rocile cutate ca munții înalți, cu milioane de ani în urmă, pot fi identificate cu ușurință, atât în zănoagele adânc scobite în piatră, cât și în bolovănișul risipit în căldări sau îngrămădit, de-a curmezișul văilor.

8.12. Economia¹⁴

Locuitorii comunei Lunca Ilvei, de când se știe, s-au îndeletnicit cu agricultura, creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea lemnului, precum și practicarea unor meșteșuguri casnice.

Serviciile la nivelul comunei acoperă domenii diverse. În Lunca Ilvei sunt înregistrate în prezent un total de 103 firme¹⁵. Domeniile de activitate cele mai populare sunt: exploatarea forestieră, construcții, prelucrarea laptelui și fabricarea brânzeturilor, comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun, servicii.

¹³ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

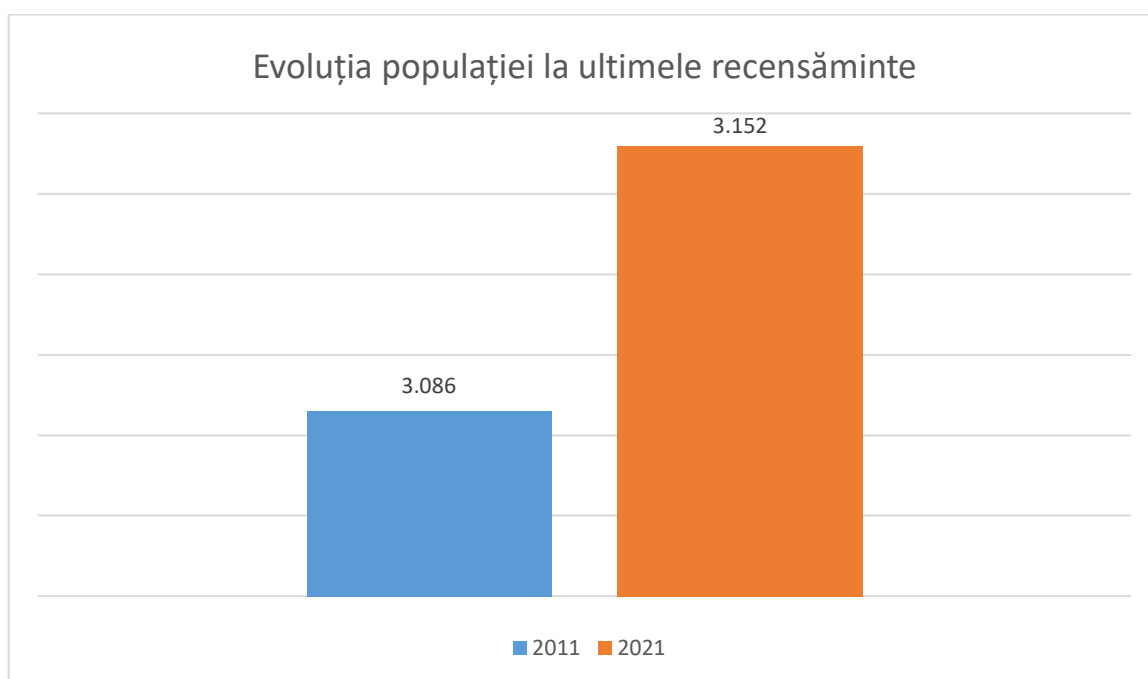
¹⁴ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*

¹⁵ <https://www.listafirme.ro/bistrita-nasaud/lunca-ilvei/o3.htm>

**Capitolul IX - SITUAȚIA ACTUALĂ,
STATISTICI ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE**

9.1. Indicatori demografici¹⁶

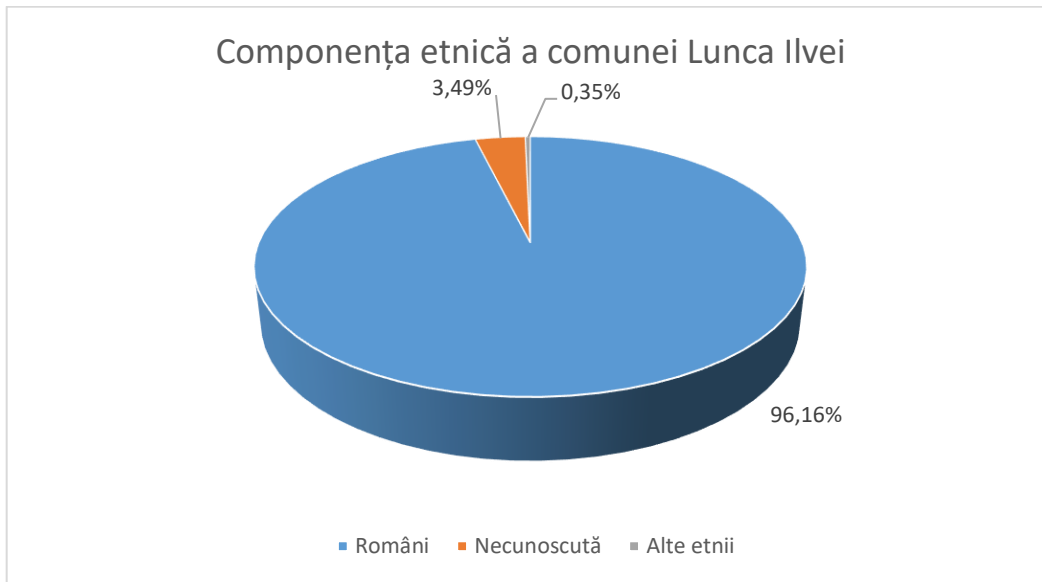
Conform recensământului efectuat în 2021, populația comunei Lunca Ilvei se ridică la 3.152 locuitori, în creștere față de recensământul anterior din 2011, când se înregistraseră 3.086 locuitori.

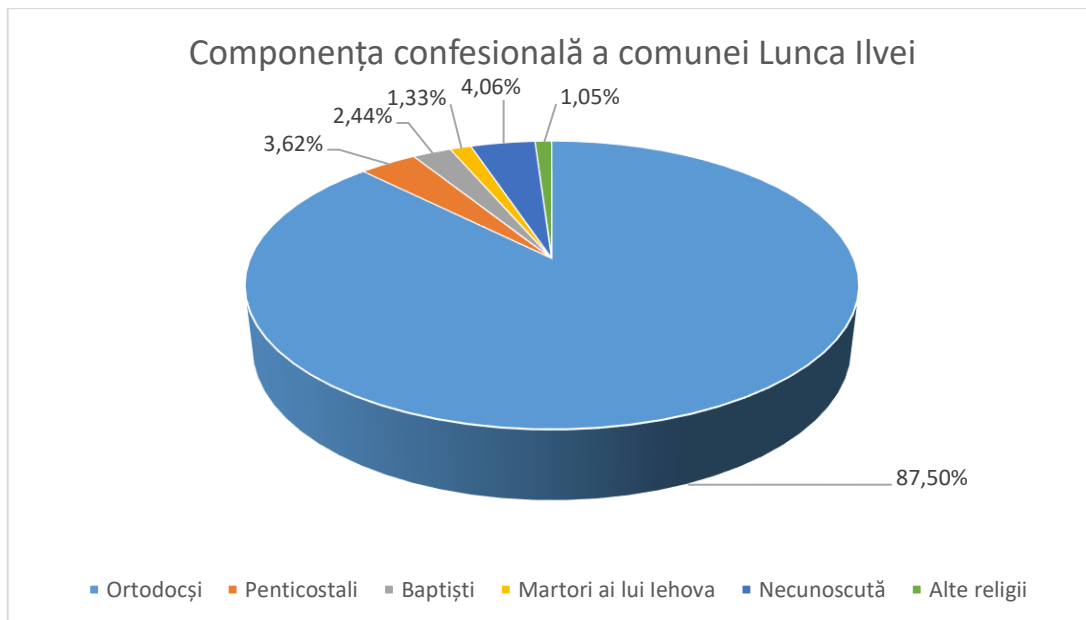
Majoritatea locuitorilor sunt români (96,16%). Pentru 3,49% din populație nu este cunoscută apartenența etnică iar 0,35% sunt de alte etnii.

¹⁶ https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Lunca_Ilvei,_Bistrița-Năsăud

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud**

Din punct de vedere confesional majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (87,5%), cu minorități de penticostali (3,62%), bapțiști (2,44%) și martori ai lui Iehova (1,33%). Pentru 4,06% din populație nu este cunoscută apartenența confesională iar 1,05% sunt de alte religii.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Conform INS, din ultimele date oficiale disponibile, populația comunei Lunca Ilvei la 1 ianuarie¹⁷ a fiecărui an, pe categorii de vârstă și sexe, se prezintă în felul următor:

Categoria	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	3329	3337	3325	3313	3307	3305	3282	3255	3225	3212
Masculin	1675	1668	1667	1658	1654	1650	1639	1612	1600	1605
Feminin	1654	1669	1658	1655	1653	1655	1643	1643	1625	1607
0-4 ani, total din care:	121	143	141	148	161	156	147	147	151	147
Masculin	60	75	78	77	89	89	85	77	80	81
Feminin	61	68	63	71	72	67	62	70	71	66
5-9 ani, total din care:	193	158	166	134	123	128	139	143	150	157
Masculin	91	66	78	64	58	63	74	82	78	86
Feminin	102	92	88	70	65	65	65	61	72	71
10-14 ani, total din care:	234	245	212	215	199	194	163	166	134	123
Masculin	126	133	108	108	97	95	73	80	66	61
Feminin	108	112	104	107	102	99	90	86	68	62
15-19 ani, total din care:	227	232	239	240	249	232	237	206	210	196
Masculin	123	120	120	123	128	118	126	104	105	98
Feminin	104	112	119	117	121	114	111	102	105	98
20-24 ani, total din care:	235	226	219	224	217	227	230	236	234	233
Masculin	113	115	125	124	121	119	113	114	117	124
Feminin	122	111	94	100	96	108	117	122	117	109
25-29 ani, total din care:	226	230	242	235	235	223	215	213	204	193
Masculin	125	123	121	119	117	113	114	120	112	106
Feminin	101	107	121	116	118	110	101	93	92	87

¹⁷ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, Populația cu domiciliul stabil în comuna Lunca Ilvei

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

30-34 ani, total din care:	238	229	222	211	210	217	216	227	220	233
Masculin	116	113	106	104	104	118	115	110	109	114
Feminin	122	116	116	107	106	99	101	117	111	119
35-39 ani, total din care:	292	275	253	258	239	233	219	217	213	214
Masculin	151	143	135	138	123	111	106	106	107	106
Feminin	141	132	118	120	116	122	113	111	106	108
40-44 ani, total din care:	278	295	298	294	300	293	276	246	247	233
Masculin	146	150	142	138	147	151	144	130	131	121
Feminin	132	145	156	156	153	142	132	116	116	112
45-49 ani, total din care:	259	278	293	282	272	277	295	298	289	296
Masculin	141	153	165	166	152	143	149	141	134	146
Feminin	118	125	128	116	120	134	146	157	155	150
50-54 ani, total din care:	158	155	174	203	227	251	268	281	272	264
Masculin	83	83	92	105	123	135	144	154	153	140
Feminin	75	72	82	98	104	116	124	127	119	124
55-59 ani, total din care:	181	182	169	166	152	156	154	171	198	218
Masculin	90	87	85	80	73	77	79	88	100	112
Feminin	91	95	84	86	79	79	75	83	98	106
60-64 ani, total din care:	177	177	174	186	195	180	177	157	156	141
Masculin	80	85	84	95	101	90	83	74	70	65
Feminin	97	92	90	91	94	90	94	83	86	76
65-69 ani, total din care:	169	164	165	149	157	162	166	165	172	175
Masculin	78	74	68	59	62	69	75	75	84	88
Feminin	91	90	97	90	95	93	91	90	88	87

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

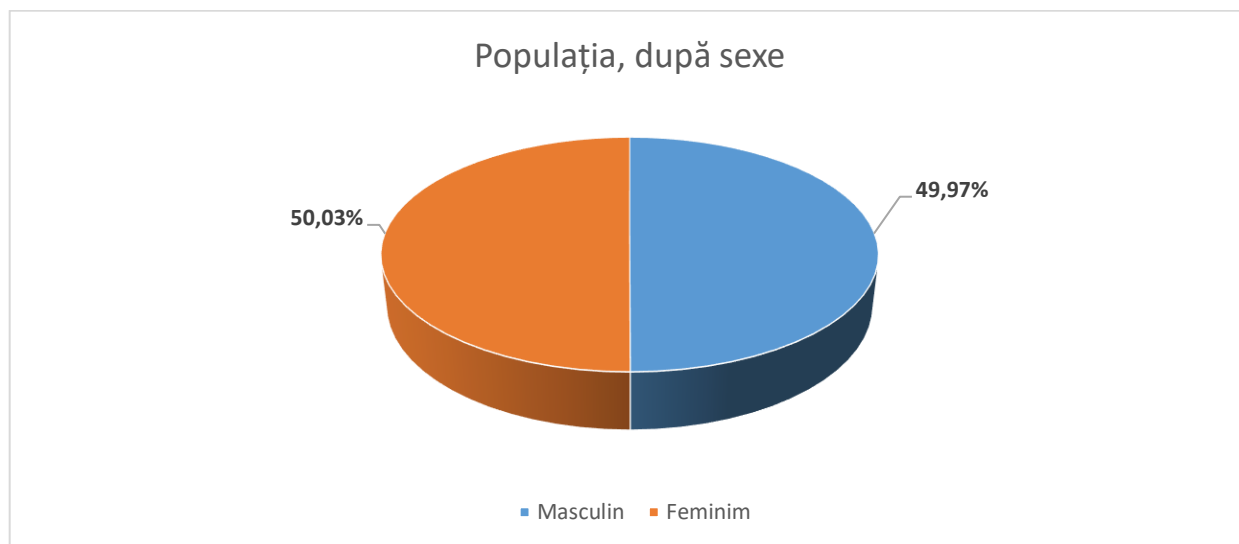
70-74 ani, total din care:	130	135	144	147	142	150	140	140	130	144
Masculin	63	61	73	68	62	66	62	54	49	52
Feminin	67	74	71	79	80	84	78	86	81	92
75-79 ani, total din care:	109	104	101	100	109	100	112	116	122	121
Masculin	54	52	47	49	54	45	50	59	56	54
Feminin	55	52	54	51	55	55	62	57	66	67
80-84 ani, total din care:	62	57	68	79	77	81	74	69	68	74
Masculin	25	26	28	32	31	36	31	26	30	32
Feminin	37	41	40	47	46	45	43	43	38	42
85 ani și peste, total din care:	40	42	45	42	43	45	54	57	55	50
Masculin	10	9	12	9	12	12	16	18	19	19
Feminin	30	33	33	33	31	33	38	39	36	31

Analizând datele statistice definitive disponibile, observăm o ușoară creștere a populației comunei Lunca Ilvei, de la ultimul recensământ din 2021 și până la 01 ianuarie 2024, cu cca. 60 locuitori, adică 1,90%.

Totodată, analizând datele disponibile la 01 ianuarie 2024, comuna Lunca Ilvei are o populație de 3.212¹⁸ locuitori, dintre care 1605 sunt de sex masculin și 1607 sunt de sex feminin.

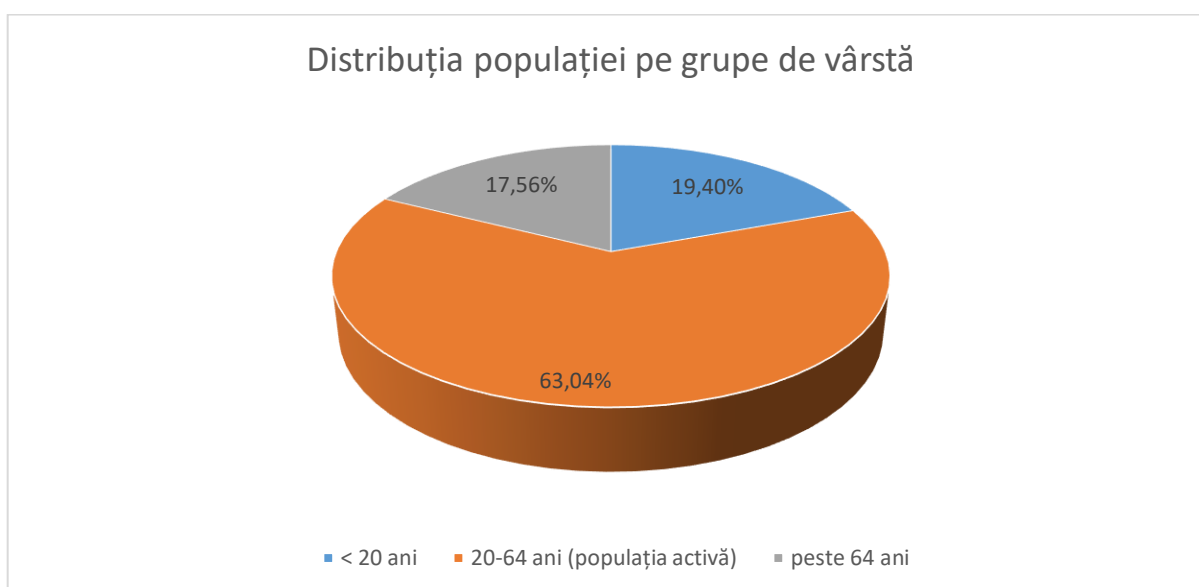
¹⁸ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>, la 01.2024, date definitive

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

În ceea ce privește distribuția locuitorilor¹⁹ pe grupe de vârstă, situația se prezintă în felul următor:

Vârstă	<20 ani	20-64 ani (populația activă)	>64 ani	Total
Nr. total	623	2.025	564	3.212

¹⁹ Conform INS, populația cu domiciliul stabil la 01 ianuarie 2024

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Din situația prezentată, se poate observa că majoritatea este reprezentată de segmentul populației apte de muncă, cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani.

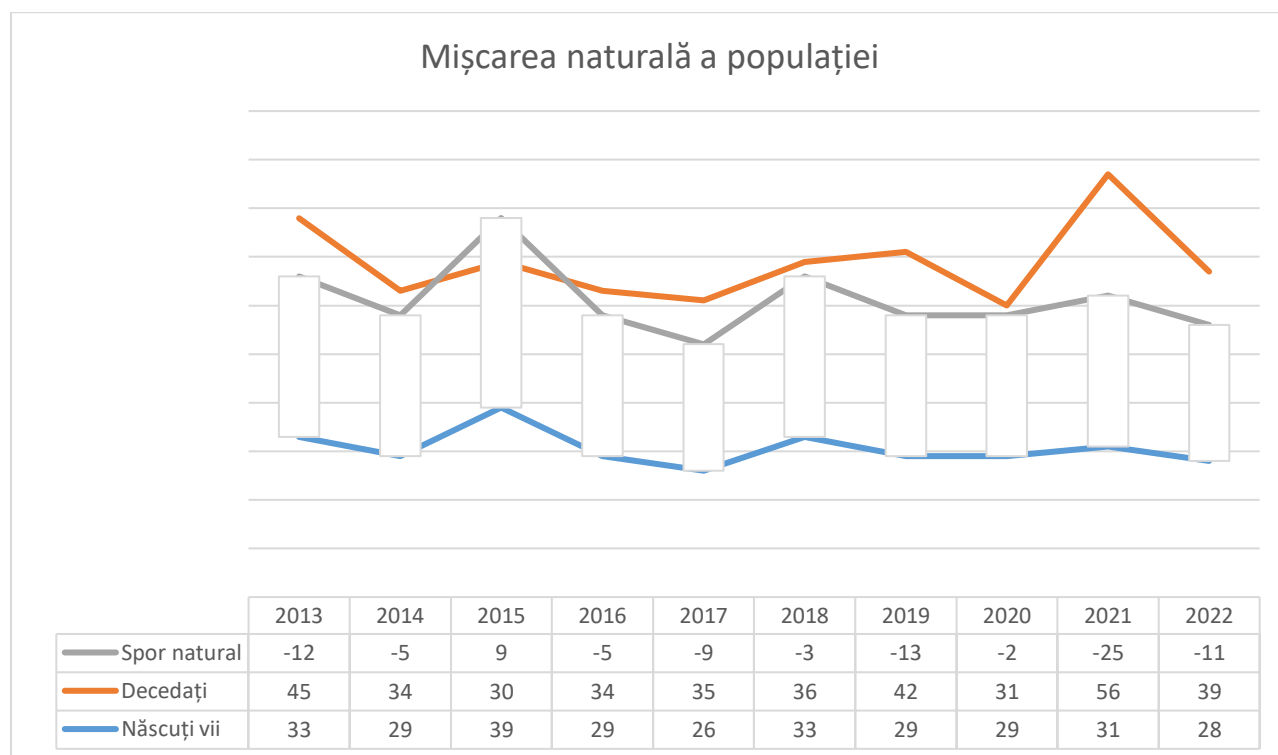
9.2. Mișcarea naturală și speranța de viață

Mișcarea naturală a populației reprezintă una din componentele care determină evoluția unei populații. Cele două fenomene surprinse de aceasta sunt natalitatea și mortalitatea.

Natalitatea este măsurată prin rata natalității care reprezintă numărul de copii născuți vii la 1000 locuitori într-o perioadă determinată (1 an calendaristic, de regulă). În comuna Lunca Ilvei natalitatea este în creștere, în ultimii ani.

Mortalitatea, ca fenomen demografic, este și un indicator al calității vieții, fiind influențat de factori economici și sociali cum ar fi accesul la serviciile de sănătate și nivelul de educație, dar și de factori ecologici. Un indicator al mortalității este rata brută a mortalității, numărul de decedați la 1000 de locuitori. Creșterea mortalității reprezintă un semnal de alarmă în ceea ce privește starea de sănătate a populației.

În ceea ce privește populația comunei Lunca Ilvei, natalitatea, mortalitatea și sporul natural sunt redată după cum urmează²⁰:

²⁰ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

După cum se observă din situația sus-prezentată, rata mortalității depășește rata natalității, înregistrându-se astfel un spor natural negativ²¹ pentru majoritatea anilor analizați.

9.3. Migrația populației

Migrația este un proces complex, cu un caracter multinațional și multidimensional ce poate fi gestionat doar prin intermediul unui management eficient, care să aibă în vedere beneficiul tuturor celor implicați și caracteristicile în schimbare ale procesului migraționist. Deplasarea masivă a populației dintr-o zonă geografică în alta, în căutarea unui loc de muncă satisfăcător și implicit a unui trai mai bun este o caracteristică a lumii moderne, fenomenul globalizării presupunând asimilare, integrare și incluziune a grupurilor care migrează. Fenomenul migrației/imigrației își face simțit efectul în spațiul european, dar și în România, criza persoanelor care pleacă din statele de origine și sunt lipsite (cel puțin temporar de protecție), fiind o problemă stringentă a comunității internaționale, în ultimii ani.

Migrația se manifestă în două direcții principale, după cum urmează: mișcarea internă, care se desfășoară între principalele regiuni ale țării și mișcarea externă, care presupune emigrarea cetățenilor români către alte state, în special în cele membre ale Uniunii Europene. Procesul de integrare socială în context migraționist presupune o transformare observabilă și verificabilă într-o anumită perioadă de timp, desfășurându-se într-o anumită arie geografică și fiind: dinamic și dual, un proces de durată, multidimensional.

O problemă socială prioritară o constituie fenomenul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate. Deși autoritățile administrației publice locale și centrale depun eforturi în vederea determinării numărului acestor copii, cu toate acestea dimensiunea reală a acestui fenomen rămâne necunoscută. Chiar dacă legislația prevede măsuri de prevenție, de evaluare și intervenție specifice pentru copiii deprivăți parental prin plecarea părinților la muncă în străinătate, personalul cu atribuții în acest domeniu fiind insuficient numeric, intervențiile nu acoperă complexitatea fenomenului și nu reușesc să combată efectele în plan psiho-comportamental ale deprivării, asupra copiilor.

În evidențele primăriei comunei Lunca Ilvei nu se cunoaște cu exactitate numărul persoanelor plecate la muncă în străinătate. De multe ori, cetățenii nu respectă obligația de a transmite/depune la Compartimentul de Asistență Socială din cadrul Primăriei o notificare scrisă privind intenția de a pleca la muncă în străinătate, cu cel puțin 40 de zile înainte de plecare, în special părinții sau părintele care exercită singur autoritatea părintească sau la care locuiește copilul. Această notificare este obligatorie, *indiferent dacă munca în străinătate implică sau nu și*

²¹ utilizând datele oficiale disponibile ale INS (2013-2022)

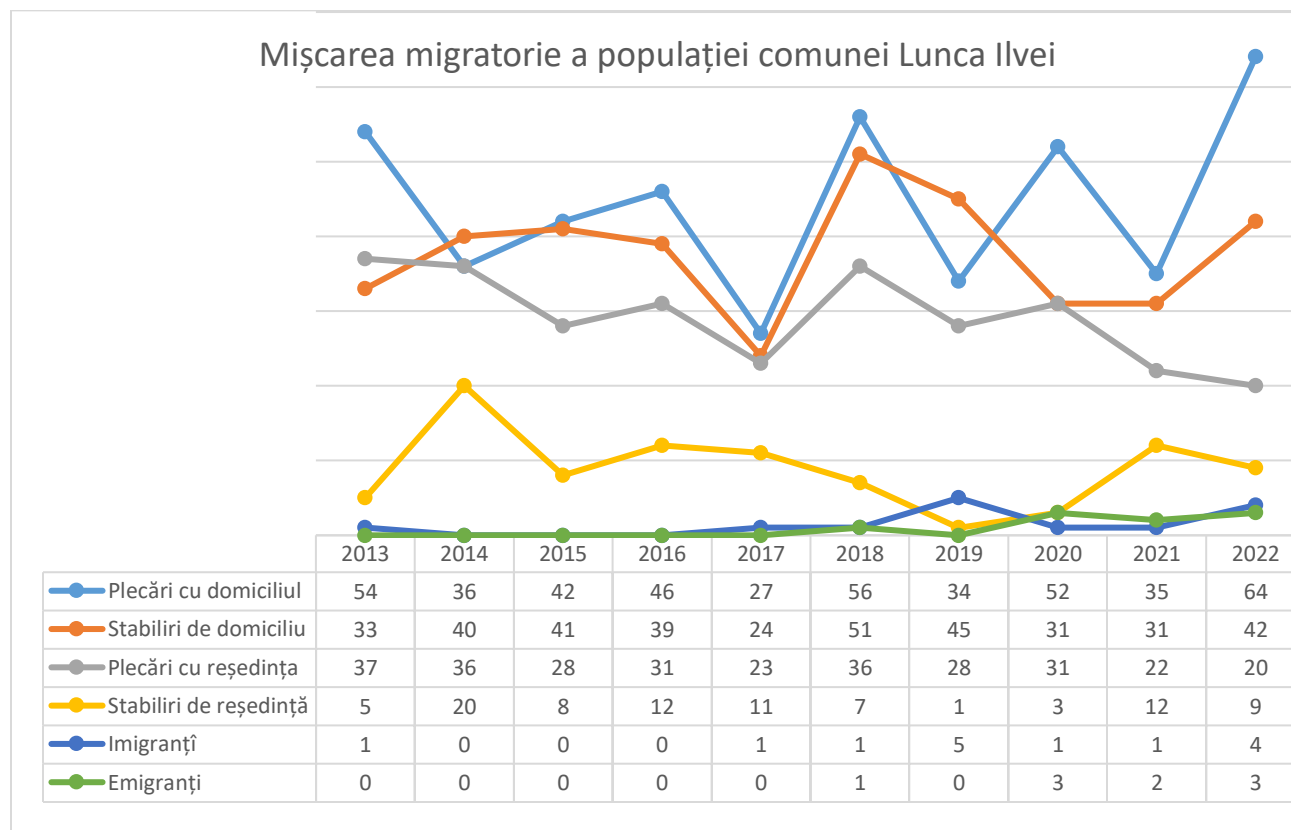
**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud**

existența unui contract de muncă. În acest sens, primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere identificarea și monitorizarea acestor persoane, în vederea prevenirii separării copilului de familia sa.

În concluzie, aspectele specifice în ceea ce privește migrația de orice tip a populației, care impun dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale integrate, sunt:

- sporul natural negativ și declinul demografic, care au dus la îmbătrânirea populației;
- tendința migraționistă către Europa Occidentală a tinerilor, crescând astfel numărul vârstnicilor rămași fără sprijin;
- subdimensionarea forței de muncă tinere și calificate pentru activitățile economice ce încorporează valoare adăugată mare.

În ceea ce privește migrația populației, situația²² pe ultimii ani statistici în comuna Lunca Ilvei este următoarea:

²² Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Analizând datele prezentate mai sus, observăm că numărul plecărilor cu reședința și domiciliul depășește numărul stabilirilor, în majoritatea anilor analizați, rezultând un spor al migrației negativ.

Prin prezenta strategie, primăria comunei Lunca Ilvei își propune să identifice programe de sprijin, ajutor și consiliere pentru familiile ai căror membri sunt plecați la muncă în străinătate, în special a copiilor rămași în țară, și identificarea de soluții ce vin în sprijinul populației fără loc de muncă și cu posibilități financiare reduse pentru a-i ajuta să rămână în țară alături de familie și pentru a reduce fluxul migrator.

9.4. Contextul socio-economic

Din punct de vedere socio-economic, structura populației pe sexe și vârste condiționează semnificativ mărimea potențială a forței de muncă, structura ocupațională a populației și structura cererii de bunuri și servicii. Cunoașterea structurii populației pe vârste permite anticiparea tendinței de dezvoltare a unor fenomene demografice deja instalate.

În capitolul de mai sus, *9.1 - Indicatori demografici*, care detaliază distribuția populației pe sexe și grupe mici de vârstă, se poate observa distribuția relativ echilibrată a populației pe cele două sexe.

Totodată, domeniul asistenței și protecției sociale este un domeniu cu implicații în viața economico-socială având drept obiectiv protejarea persoanelor care, din motive de natură economică, fizică, psihică și socială, nu au posibilitatea să își asigure nevoile sociale, să își dezvolte propriile capacități și competențe pentru a se integra social.

Asigurarea accesului la participarea la activități culturale pentru toți este o dimensiune esențială pentru promovarea unei societăți incluzive. Participarea la diverse activități culturale poate avea un rol important în a ajuta oamenii și comunitățile pentru a depăși sărăcia și excluziunea socială.

Comuna Lunca Ilvei acordă o atenție deosebită în ceea ce privește protejarea și ajutorarea persoanelor ce necesită ajutor în integrarea socială și sprijină cetățenii aflați în nevoi, pentru a duce un trai decent.

9.5. Sărăcie și grad de excluziune socială

*“Sărăcia nu este doar o problemă a lipsei de oportunități economice: aceasta implică o deprivare care derivă din nerespectarea de către state a obligațiilor ce le incumbă din perspectiva respectării drepturilor omului. În acest sens, **sărăcia poate fi definită ca o încălcare a drepturilor omului**”.*

Sărăcia presupune o viață lipsită de șansa de a trăi în cadrul unui anumit standard minim de nivel de trai, raportat la țara sau regiunea în care-și desfășoară existența individul, familia ori

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

comunitatea din care face parte. Alți indicatori ai sărăciei sunt: insuficiența venitului, lipsa resurselor pentru asigurarea hranei zilnice, sau a necesarului pentru îmbrăcăminte, pentru plata utilităților și a altor necesități indispensabile traiului.

Efectele sărăciei determină printre altele, deficiențe educaționale prin creșterea eșecului și a abandonului școlar la nivelul populației afectate și implicit, lipsa calificărilor profesionale adecvate și dificultățile de acces pe piața muncii.

Categoriile de populație care s-au dovedit a fi expuse în mod special riscului sărăciei sunt: *copii, tineri, părinți singuri, vârstnici lipsiți de sprijin, gospodării cu persoane dependente, persoane în context migrațional, anumite minorități etnice (precum romii), persoanele cu handicap etc.* Este necesar ca intervențiile de protecție socială de tip inovator, să se combine cu un set extins de politici sociale, cum ar fi: educația direcționată, asistență socială, asigurarea de locuințe, accesul la sănătate, reconcilierea vieții de familie cu cea activă și politici orientate către susținerea familiilor aflate în dificultate.

România continuă să se numere printre țările cu ponderi mari ale populației aflate în situație de risc și cu grupuri specifice aflate în situație de vulnerabilitate ridicată precum: *copiii și tinerii; locuitorii din mediul rural; persoanele cu dizabilități; persoanele cu un nivel scăzut de școlaritate (maximum gimnaziu), familiile monoparentale care au copil/copii în întreținere, familiile cu copii – în special cele cu trei copii sau mai mult; persoanele vârstnice singure sau dependente, cu nevoi de îngrijire de lungă durată.*

Conform art. 6, alin c) din Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale „*procesul de incluziune socială reprezintă ansamblul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării - comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale și asigurării participării active a persoanelor, la toate aspectele economice, sociale, culturale și politice ale societății*”.

Incluziunea socială este definită ca fiind „*procesul care conferă persoanelor confruntate cu riscul sărăciei și excluziunii sociale, oportunitățile și resursele necesare pentru a participa pe deplin la viața economică, socială și culturală, pentru a se bucura de un standard de viață și bunăstare considerat normal, în societatea în care trăiesc. Incluziunea socială asigură participarea sporită a acestor persoane la luarea deciziilor care le afectează viața, precum și accesul la drepturile fundamentale*”.

Scopul demersurilor de evaluare a problematicii sociale existente în comuna Lunca Ilvei este acela al incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile prin servicii de calitate.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

În ceea ce privește populația comunei Lunca Ilvei, primăria își propune îmbunătățirea și extinderea serviciilor sociale, în scopul sprijinirii persoanelor vulnerabile pentru ca acestea să depășească situațiile de risc și să poată duce un trai decent.

9.6. Serviciul public de asistență socială (SPAS)

Una dintre cauzele care au condus la aceste situații de excluziune socială este faptul că instrumentele de implementare pe de o parte, a principiului subsidiarității, iar pe de altă parte, a principiului descentralizării și regulilor procesului de descentralizare, nu s-au dezvoltat într-o cronologie care să permită cea mai eficientă implementare.

Indiferent de dimensiunea/ rangul/ categoria unității administrativ-teritoriale, drepturile cetățenilor la servicii de interes public sunt aceleași. Atât cetățenii din comune cât și cei din municipii ar trebui să aibă acces la aceleași servicii publice de interes local, în principalele domenii enumerate la art.129 alin. (7) din Codul Administrativ, aprobat prin OUG nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare. Acestea includ:

- educația;
- serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială;
- sănătatea;
- locuințele sociale;
- dezvoltarea urbană;
- cultura;
- tineretul;
- sportul, etc.

Serviciul public de asistență socială are scopul de a asigura aplicarea politicilor sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială și de a acorda cel puțin serviciile de asistență comunitară.

Serviciul public de asistență socială (SPAS) realizează acele activități/servicii care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială și pe care, în clasificarea serviciilor sociale reglementată în anul 2003, prin OG nr. 68/2003 privind serviciile sociale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 515/2003, se regăseau, la acea dată, sub denumirea de servicii sociale cu caracter primar, respectiv:

- a) activități de identificare a nevoii sociale individuale, familiale și de grup;
- b) activități de informare despre drepturi și obligații;
- c) măsuri și acțiuni de conștientizare și sensibilizare socială;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- d) măsuri și acțiuni de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză;
- e) măsuri și acțiuni de sprijin în vederea menținerii în comunitate a persoanelor în dificultate;
- f) activități și servicii de consiliere;
- g) măsuri și activități de organizare și dezvoltare comunitară în plan social pentru încurajarea participării și solidarității sociale;
- h) orice alte măsuri și acțiuni care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excluziune socială.

În România, serviciul public de asistență socială nu este accesibil tuturor cetățenilor din fiecare unitate administrativ-teritorială.

Deși asistența socială este parte din pachetul minim de servicii publice, necesar și obligatoriu a fi prestate la fiecare nivel administrativ-teritorial, obligația înființării SPAS în fiecare UAT fiind prevăzută de Legea asistenței sociale nr. 292/2011, totuși dintr-un număr de 3.181 de unități administrativ-teritoriale, datele de evidență din registrul electronic unic al serviciilor sociale identifică doar un număr de 873 de servicii publice de asistență socială care au obținut certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, în baza prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, ceea ce reprezintă numai 29% din comunități.

Dintre cele 873 de SPAS, numai 29 au înființat serviciul de asistență comunitară. Cu ocazia controlului de fond al Serviciilor publice de asistență socială, realizat în anul 2018 de MMPS prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială s-a constatat numărul mic al UAT care au înființat și acreditat SPAS, numărul mic de servicii sociale înființate de acestea, precum și faptul că, deși asistentul social este veriga cheie în implementarea politicilor de asistență socială, numai 17% din SPAS respectă raportul de 1 asistent social la 300 de persoane beneficiare; de asemenea, personalul care îndeplinește atribuții de asistență socială fie nu are studii de specialitate, fie nu este informat, îndeplinind sarcini care nu au legătură cu domeniul. Sistemul de asistență socială are o componentă dominantă (dar nu și generoasă și acoperitoare) de beneficii și ajutoare de diferite tipuri, în condițiile în care sistemele contemporane ale țărilor europene dezvoltate se îndreaptă spre o paradigmă a serviciilor sociale centrate pe prevenție, consiliere, educație - informare cu scop profilactic.

La nivelul comunei Lunca Ilvei, în cadrul aparatului de specialitate al primarului, există un Serviciu Public de Asistență Socială acreditat prin certificatul cu seria AF, nr. 002121²³ din 25.05.2015.

²³ https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10042024_Furnizori_acreditati_1.pdf

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

În perioada 2024-2033, Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere înființarea și licențierea de servicii sociale care să vină în sprijinul cetățenilor, precum și îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu aceștia, mai ales din perspectiva modului în care Pandemia SARS-CoV2 a afectat accesul cetățenilor la serviciile de interes public general – asistență socială, educație și formare.

9.7. Participarea socială

Participarea locală sau comunitară se referă la procesul angajării membrilor unei comunități locale, în acțiuni care urmăresc satisfacerea unor cerințe cu caracter local (preponderent local și public sau grupal). Participarea socială aduce împreună oameni, instituții, organizații cu aceeași viziune, cu aceleași dorințe și nevoi de schimbare. În cadrul procesului participativ este important să fie angrenate atât instituțiile publice, cât și societatea civilă, dar și beneficiarii direcți ai demersurilor sociale, întreprinse la nivel comunitar.

În documentele strategice naționale se evidențiază în ultimii ani o creștere semnificativă a nivelului de toleranță a populației față de grupurile vulnerabile sau minoritare, însă există încă manifestări ale fenomenului discriminării, care accentuează excluderea și marginalizarea acestor grupuri. Pentru participarea la viața socială și pentru o bună integrare, oamenii au nevoie de educație, dar și de înțelegere, de acceptare și suport și de asemenea, de oportunități de dezvoltare personală, ori de a fi cooptați în echipe și grupuri cu interese și cu obiective comune.

Participarea socială contribuie la creșterea bunăstării grupurilor vulnerabile și diminuarea inechității sociale, la creșterea gradului de coeziune și la o mai bună relaționare interumană. De asemenea, prin lobby și advocacy, prin campanii de conștientizare și sensibilizare a membrilor comunității cu privire la diversele probleme sociale, vizibilitatea acestora crește iar vocile persoanelor cu risc de marginalizare se pot face auzite.

Numeroase proiecte de dezvoltare comunitară au drept scop împuternicirea și creșterea participării sociale a grupurilor vulnerabile. Participarea socială pentru și împreună cu grupurile vulnerabile, poate fi sprijinită doar prin crearea unui climat social proactiv și pozitiv, prin stabilirea unor legături adecvate între oameni și resursele societății, prin dezvoltarea unor rețele de cooperare între sistemul instituțional și societatea civilă, ceea ce ar putea determina creșterea încrederii populației în instituțiile publice.

Principala dimensiune a participării sociale este voluntariatul prin care, pe de o parte se propun măsuri și sunt sprijinite persoanele excluse social, iar pe de altă parte, persoanele implicate direct, care aduc schimbări pozitive în viața lor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 **a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud**

Creșterea participării la activități de voluntariat cu și pentru grupurile vulnerabile, este o prioritate a strategiei naționale pentru incluziunea socială și reducerea sărăciei. Cadru legislativ actual din România, deși reglementează voluntariatul și-i conferă noi valențe educaționale și un nou cadru de manifestare, nu este suficient pentru încurajarea participării sociale.

În domeniul social, se constată o nevoie mai mare de implicare și organizare a acestor activități care să faciliteze mobilizarea tuturor categoriilor sau tipurilor de resurse identificate, în scopul acoperirii necesarului de servicii sociale și de sănătate.

În acest sens, Primăria comunei Lunca Ilvei stabilește o serie de obiective clar asumate, de implicare a comunității în procesul decizional local și de promovare a unui nivel crescut al responsabilității atât la nivel societal, cât și în rândul beneficiarilor de servicii și beneficii, în scopul consolidării solidarității cetățenilor prin:

- măsuri de dezvoltare a parteneriatelor locale între organizațiile societății civile (centrele de voluntari, grupurile de întraajutorare și suport, comitetele parohiale, asociațiile de elevi și de părinți constituite la nivelul unităților școlare din structura Inspectoratul Școlar Județean etc);
- implicarea mediului de afaceri în susținerea activităților de asistență socială și dezvoltarea economiei de tip social;
- implicarea și întărirea rolului consiliilor consultative ale departamentului de Asistență Socială în asistența socială comunitară;
- crearea unor centre comunitare multifuncționale, care să includă componenta de participare socială și solidaritatea civică etc.

9.8. Educația

Ca orice alt sistem construit de și pentru om, cel educațional trebuie să țină pasul cu evoluția umană, cu nevoile și cerințele copiilor și tinerilor care își petrec timpul în sălile de clasă, în zilele noastre. Drept urmare, vom defini educația ca fiind ansamblul de acțiuni sociale de transmitere a culturii, de generare, organizare și conducere a învățaturii individuale sau colective.

Punerea în valoare și dezvoltarea potențialului cultural, științific și uman constituie o componentă și o resursă esențială a securității naționale și a modernizării societății românești. În democrațiile liberale *educația este considerată una dintre principalele modalități de ascensiune socială*, participarea la educație fiind unul dintre instrumentele prin care copiii și tinerii pot întrerupe cercul vicios al sărăciei.

Educația este în general corelată cu tipurile de ocupație și veniturile obținute; astfel, cu cât nivelul de educație este mai ridicat, cu atât indivizii pot avea acces la poziții ocupaționale considerate prestigioase și la venituri mai ridicate. Pe de altă parte, trebuie înțeles și faptul că sărăcia și excluziunea influențează accesul, participarea și rezultatele școlare, fiind necesar ca statul să se asigure că fiecare elev participă obligatoriu la educație până la un anumit nivel și i se furnizează educație de calitate.

9.8.1. Factori și statistici

Nivelul de școlarizare este un factor important care influențează probabilitatea unei persoane de a se afla în risc de sărăcie sau excluziune socială. Procentul ridicat de tineri aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială este corelat cu părăsirea timpurie a școlii (PTȘ), care a rămas crescută în ultimii ani, predominant în mediul rural. Aproximativ 4 din 10 elevi de 15 ani care sunt în învățământ sunt analfabeți funcțional. Copiii proveniți din familii dezavantajate au șanse mai mari să nu aibă competențe de bază, întărind ideea că învățământul este inechitabil din perspectiva asigurării de oportunități educaționale egale tuturor elevilor.

Un indicator important din perspectiva finalizării învățământului obligatoriu și dobândirii competențelor de bază este **participarea la educație timpurie**. Aceasta este esențială întrucât influențează major traiectoria școlară ulterioară. Există o legătură importantă între participarea la educație preșcolară (mai ales dacă e una de calitate) și obținerea unor rezultate școlare bune în sistemul educațional, scăzând probabilitatea de abandon școlar și probabilitatea de a fi sub pragul sărăciei la ieșirea din sistem. Un alt indicator esențial care se află în strânsă legătură cu procentul ridicat de tineri aflați în risc de sărăcie sau excluziune socială este **părăsirea timpurie a școlii (PTȘ)**.

9.8.2. Participarea la educație a populației de etnie romă

În ceea ce privește procentul tinerilor NEET reiese existența unor diferențe foarte mari între persoanele de etnie romă și media națională. *Aproape două treimi dintre tinerii romi nu sunt în sistemul educațional, altă formă de învățământ și nici pe piața muncii, iar procentul fetelor romi este semnificativ mai mare decât al bărbaților. Așadar, se poate afirma că tinerii romi și în special tinerele romi se află în risc ridicat de excluziune socială, nefiind pe piața formală a muncii și nici în sistemul de educație.*

Principalele cauze pentru care tinerii romi părăsesc timpuriu școala într-o proporție covârșitoare sunt legate de un cumul de factori care se află în strânsă legătură cu acest fenomen:

- ✓ rate mari de sărăcie și excluziune socială;
- ✓ pondere scăzută a ocupării formale;
- ✓ condiții de locuire precară;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ discriminare;
- ✓ rasism instituțional.

De asemenea, la nivelul sistemului de învățământ, sunt identificate cazuri de segregare a etnicilor romi în școli sau clase separate, precum și nivelul scăzut al așteptărilor cadrelor didactice cauzate de prejudecățile față de persoanele de etnie romă. La nivel național se urmărește prevenirea și/sau combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar, în vederea asigurării creșterii calității educației. Monitorizarea segregării școlare reprezintă o prioritate, fiind important ca acest proces să se deruleze în bune condiții și să se culeagă date, în baza cărora să se poată obține o diagnoză exactă a fenomenelor de segregare școlară și a dinamicii lor.

Participarea la educație este unul dintre factorii esențiali pentru care romii se află în risc de excluziune socială. Încă de la grădiniță se poate vorbi despre un procent extrem de mare de copii romi care nu participă, ceea ce influențează în mod negativ participarea ulterioară în sistemul de învățământ. Conform datelor oficiale, *numai 38% dintre romi erau înscriși la grădiniță, mult sub media națională de 88%*.

Cauzele neparticipării la învățământul preșcolar sunt similare cauzelor pentru părăsirea timpurie a școlii. La aceste cauze se adaugă faptul că participarea la învățământul preșcolar presupune costuri ridicate, dar trebuie să avem în vedere că învățământul secundar superior și grupa mare din învățământul preșcolar au devenit obligatorii până cel mai târziu în anul 2020, grupa mijlocie până cel mai târziu în anul 2023, iar grupa mică până în anul 2030.

Poate cea mai alarmantă statistică este însă rata de părăsire timpurie a școlii. Practic *aproximativ 8 din 10 copii romi părăsesc timpuriu școala*, lucru care este echivalent cu posibilități reduse de a obține locuri de muncă calificate. Această statistică pune semne de întrebare și cu privire la capacitatea sistemului de învățământ de a asigura egalitate de șanse copiilor romi în condițiile în care învățământul obligatoriu este de zece clase.

9.8.3. Obiectivele Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei

Obiectivele Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei în ceea ce privește educația sunt următoarele:

- ✓ Îmbunătățirea sistemului de educație și îngrijire pentru copiii preșcolari;
- ✓ Creșterea ratei participării și îmbunătățirea rezultatelor obținute de toți copiii cuprinși în învățământul primar și gimnazial;
- ✓ Promovarea unui acces mai larg la învățământ terțiar (nonuniversitar) a grupurilor sub-reprezentate;
- ✓ Creșterea accesului la programul de învățare și formare pe tot parcursul vieții pentru tinerii dezavantajați și populația de vârstă activă;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Îmbunătățirea eficienței programelor de protecție socială în educație;
- ✓ Creșterea accesului copiilor din grupuri vulnerabile la educație de calitate;
- ✓ Creșterea accesului copiilor cu nevoi educaționale speciale;
- ✓ Creșterea accesului copiilor romi;
- ✓ Creșterea accesului copiilor din rural și din zonele urbane marginalizate.

9.8.4. Direcții de acțiune

Principalele direcții de acțiune ale strategiei în domeniul educației sunt esențiale a fi analizate și corelate cu nevoile educaționale identificate la nivelul comunei, după cum urmează:

- ✓ Extinderea rețelei de creșe și grădinițe, pentru a permite accesul tuturor copiilor;
- ✓ Dezvoltarea și implementarea unui program național centrat pe copiii cu risc de abandon școlar, destinat celor care nu sunt înscriși în învățământul primar și gimnazial, prin:
 - a) constituirea unui sistem de referire coerent către sistemul de educație, cu intrări din toate sistemele care au în vedere copiii din familii vulnerabile;
 - b) implementarea unui sistem de monitorizare pentru copiii cu cel mai mare risc de abandon școlar sau pentru cei neînscriși la școală;
 - c) consolidarea mecanismelor de monitorizare în școli prin urmărirea acestor cazuri;
 - d) dezvoltarea unui program care să furnizeze asistență, educație parentală, sprijin și monitorizare pentru gospodăriile care au copii de vârstă școlară, care nu frecventează școala.
- ✓ Îmbunătățirea disponibilității programelor de tip „a doua șansă” în zona rurală (după absolvirea învățământul secundar inferior) și alocarea resurselor pentru sprijinirea grupurilor dezavantajate care frecventează aceste programe, ca o compensație la costurile educaționale și pentru asigurarea altor costuri indirecte;
- ✓ Asigurarea oportunităților egale de acces pentru toți copiii;
- ✓ Îmbunătățirea accesului la educație de calitate a copiilor cu cerințe educaționale speciale (SEN), prin:
 - a. revizuirea procedurilor instituționale, financiare și legale pentru educația copiilor cu cerințe educaționale speciale;
 - b. includerea tematicii toleranței față de persoanele cu dizabilități și diversității în curricula educațională, pentru a reduce stigmatizarea și respingerea asociate dizabilității și cerințelor educaționale speciale;
 - c. îmbunătățirea bazei de cunoaștere pentru copiii cu cerințe educaționale speciale și a accesului lor la educație.

9.8.5. Piloni strategici

Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România, aprobată prin HG 417/2015, cuprinde 4 piloni strategici:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- *Pilonul 1*: Asigurarea accesului la educație și la o educație de calitate pentru toți copiii;
- *Pilonul 2*: Asigurarea finalizării învățământului obligatoriu de către toți copiii;
- *Pilonul 3*: Reintegrarea în sistemul de educație a persoanelor care au părăsit timpuriu școala;
- *Pilonul 4*: Dezvoltarea sprijinului instituțional adecvat.

De asemenea, strategia se adresează principalelor patru grupuri țintă indentificate și anume:

- *Grupul țintă 1*: Copiii și tinerii care se vor încadra în grupa de vârstă 18 –24 de ani în 2020;
- *Grupul țintă 2*: Copiii și tinerii din familiile cu statut socio-economic scăzut;
- *Grupul țintă 3*: Copiii și tinerii din zonele rurale;
- *Grupul țintă 4*: Populația de etnie romă și alte grupuri marginalizate și sub-reprezentate.

Creșterea nivelului de educație al populației reprezintă o direcție-cheie a dezvoltării naționale deoarece aceasta determină în mare măsură eficiența activității economice și productivitatea, precum și calitatea forței de muncă, creând premisele pe termen lung, pentru atingerea unui nivel de trai mai ridicat și sporirea calității vieții.

Infrastructura educațională este esențială pentru dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru educația acestora, în vederea construirii și dezvoltării de abilități sociale și a capacității de integrare socială.

De multe ori școala nu reușește să identifice și să contracareze factorii de risc care duc la abandonul școlar al copiilor, la performanțele slabe în școală sau la retragerea acestora de la școală. Principalelor cauze reprezentate de veniturile mici, nivelul scăzut de educație al părinților, lipsa sprijinului familiei, li se adaugă și o serie de cauze individuale, cum ar fi anumite probleme de sănătate și dificultăți de învățare.

9.8.6. Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE)

Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE), aprobat prin Ordinul 600/2021, impune ca toate unitățile de învățământ de stat care au nivel de învățământ gimnazial să utilizeze modulul informatic MATE în scopul colectării datelor privind identificarea riscurilor de părăsire timpurie a școlii.

Conform acestui Ordin, *“Părăsirea Timpurie a Școlii (PTȘ) este un fenomen complex declanșat de un ansamblu de cauze asociate cu diverși factori de risc, de la contexte individuale și familiale și medii socio-economice până la factori culturali și sociali. Ministerul Educației (ME) a selectat reducerea PTȘ drept cea mai importantă prioritate la nivel de politici, care necesită aprofundare la nivelul programelor și completare cu politici adecvate pentru a combate PTȘ prin măsuri preventive mai eficiente și mecanisme care să vizeze elevii în situație de risc. Instituirea unui Mecanism de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) pentru reducerea PTȘ a reprezentat una dintre principalele măsuri stipulate în Strategia Națională de reducere a PTȘ.”*

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Componentele MATE sunt:

Prevenire:

- ✓ Promovarea unui mediu de învățare pozitiv și incluziv atât în clase, cât și în școli;
- ✓ Creșterea calității educației (profesori calificați și instruiți, mediu educațional ce sprijină învățarea, program *Școala după Școală*);

Intervenție:

- ✓ Identificarea și înregistrarea elevilor în risc la nivel de clasă și școală în baza de date a Ministerului Educației (în Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România – SIIR);
- ✓ Implementarea unor planuri personalizate de servicii educaționale, împreună cu directorii școlilor, diriginții și profesorii, pe baza nevoilor identificate;

Compensare:

- ✓ Identificarea și înregistrarea copiilor și a tinerilor din afara școlii;
- ✓ Reintegrarea școlară a acestora, fie în învățământul de masă, în programul *A Doua Șansă* și în programe de calificare profesională desfășurate de furnizori de formare la nivel local, dar și în programe de învățare accelerată.

9.8.7. Educația în comuna Lunca Ilvei

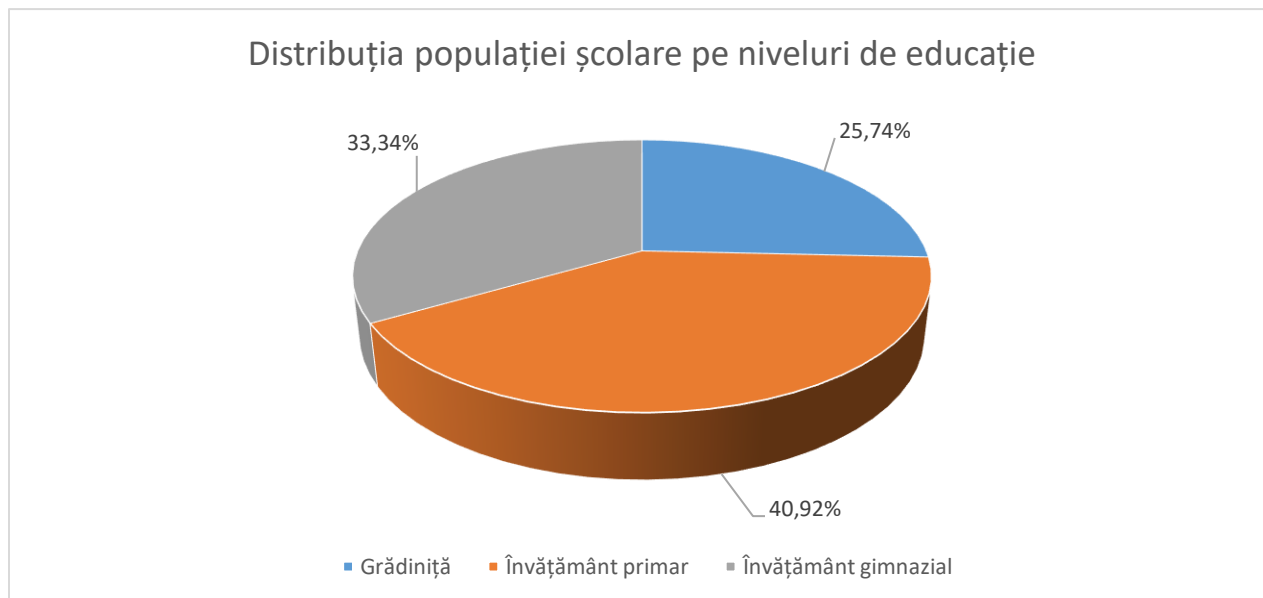
Conform datelor oficiale disponibile²⁴, populația școlară pe niveluri de educație în comuna Lunca Ilvei prezintă următoarea evoluție:

Nivel de educație	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Copii înscriși în grădinițe	81	70	53	63	66	70	79	88	79	78
Elevi înscriși în învățământul primar	162	160	155	124	143	122	105	94	112	124
Elevi înscriși în învățământul gimnazial	163	167	163	165	121	124	128	106	119	101
Total	406	397	371	352	330	316	312	288	310	303

²⁴ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Analizând datele ultimului an de referință, distribuția procentuală a populației școlare din comuna Lunca Ilvei este redată după cum urmează:

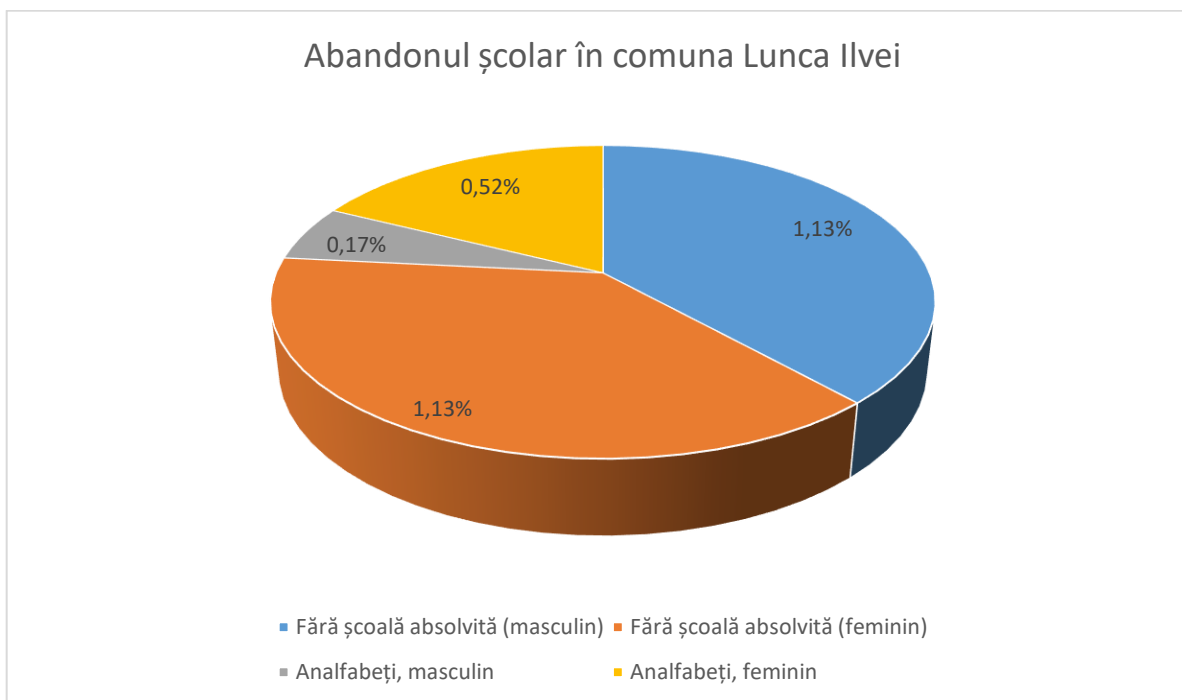
Tendința arătată de datele statistice este una de scădere constantă, fapt ce va afecta pe viitor piața forței de muncă.

În ceea ce privește populația stabilă de 10 ani și peste această vârstă (N=2.908), pe sexe și nivel de educație, din datele oficiale disponibile, abandonul școlar²⁵ în comuna Lunca Ilvei este:

Nivel de educație	Total	Masculin	Feminin
		nr	nr
Fără școală absolvită, <i>din care:</i>	66	33	33
Fără școală/ analfabeți	20	5	15

²⁵ <https://www.recensamantromania.ro/rpl-2021/rezultate-2021/>
INS, [http://statistici.insse.ro:8077 /tempoonline/#/pages /tables/insse-table](http://statistici.insse.ro:8077/tempoonline/#/pages/tables/insse-table)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Din situațiile sus-prezentate, prin raportarea populației școlare la numărul populației peste 10 ani (N=2.908) reiese faptul că 2,27% nu au o școală absolvită, iar 0,69% sunt analfabeți. Cele mai mare valori se înregistrează în rândul populației feminine. De asemenea, din analizele statistice rezultă un risc de scădere a populației școlare până în 2060²⁶, preconizându-se pentru județul Bistrița-Năsăud un procent de -51,6%, în paralel cu îmbătrânirea populației. Totodată, pandemia COVID-19 a dus la creșterea îngrijorătoare a ratei abandonului școlar în România, în special în rândul copiilor cu posibilități reduse.

Pentru a reduce riscul abandonului școlar și scăderea populației școlare, primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere un plan de măsuri, printre care amintim:

- ✓ Campanii de informare a populației și programe de sprijinire a participării copiilor din comuna Lunca Ilvei la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii învățământului, prin: înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu grupe cu program prelungit la nivelul unităților de învățământ preșcolar; dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ gimnazial;

https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/proiectarea_populatiei_scolare_din_romania_la_orizontul_anului_2060_0.pdf

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea și organizarea, cu regularitate, a unor programe speciale de învățământ pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”;
- ✓ Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Lunca Ilvei, pentru dobândirea unor experiențe profesionale;
- ✓ Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copii și tineri, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber;
- ✓ Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Lunca Ilvei.

Sistemul de educație²⁷:

În comuna Lunca Ilvei, rețeaua școlară 2023-2024 se prezintă în felul următor:

Nr. crt.	Nivel de educație	statut
1	Școala gimnazială Lunca Ilvei	PJ
2	Grădinița cu program normal Lunca Ilvei	AR
3	Creșa Lunca Ilvei	PJ

Școala este încadrată cu personal didactic (format din 14 profesori, 6 învățători, 4 educatoare), personal didactic auxiliar (format din 2 persoane) și personal nedidactic (3 persoane).

Infrastructură și dotări

Școala gimnazială a cunoscut o îmbunătățire considerabilă și cuprinde 5 laboratoare (de informatică, fizică, chimie și biologie), 4 cabinete (de matematică, limba și literatura română, limbi moderne, istorie-geografie), 4 săli de grupă, 12 săli de clasă, un atelier, o sală de sport, un centru de documentare și informare, o bibliotecă, având aproape 10 mii de volume, teren de sport sintetic, două microbuze școlare pentru transportul elevilor.

Având în vedere populația comunei Lunca Ilvei, precum și nr. de elevi, Primăria își propune, prin prezenta strategie, urmărirea obiectivelor europene și naționale și are în vedere

²⁷Primăria Lunca Ilvei, *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*, Inspectoratul Școlar Bistrița-Năsăud, https://www.isjbn.ro/sites/default/files/documente/2022-01/Retea%20școlara%202021-2022_site.pdf

implementarea unor programe și servicii pentru îmbunătățirea infrastructurii învățământului și educației. La prioritățile menționate anterior, adăugăm și:

- ✓ Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii de învățământ și echiparea unităților cu dotări și resurse materiale noi și performante;
- ✓ Înființarea de grădinițe cu program prelungit;
- ✓ Investiții în biblioteca comunală, precum și programe pentru creșterea numărului de cititori activi.

9.9. Sănătatea

Sănătatea și sărăcia sunt puternic interdependente. Sărăcia poate afecta semnificativ starea de sănătate a populației, în timp ce precaritatea acesteia și lipsa prevenției și a educației în domeniul sănătății la rândul său pot deveni cauze majore ale sărăciei, prin reducerea capacității de muncă a persoanelor afectate și prin costurile sociale ridicate ale tratamentelor și îngrijirilor de care acestea au nevoie. Persoanele sărace sau vulnerabile se îmbolnăvesc mult mai frecvent și au o speranță de viață mai redusă, în comparație cu populația generală.

Lipsa mijloacelor de subsistență, a unui venit decent și sustenabil în cazul populației care trăiește sub pragul sărăciei, imposibilitatea asigurării hranei zilnice sau a condițiilor de locuire corespunzătoare (accesul la utilități, la minime dotări și la o igienă elementară), afectează grav calitatea vieții indivizilor și a familiilor, acest fapt reflectându-se în starea lor precară de sănătate.

Accesul la servicii de sănătate reprezintă o condiție necesară pentru reducerea excluziunii sociale, dreptul la servicii de sănătate la un preț accesibil fiind considerat o nevoie de bază în țările europene.

9.9.1. Statistici

România are printre cele mai scăzute speranțe de viață la naștere și speranțe de viață sănătoasă din Uniunea Europeană; în ceea ce privește nevoile neîndeplinite pentru sănătate în România cele mai importante motive sunt de natură financiară, în special pentru persoanele care au un nivel de școlaritate scăzut.

Una dintre cele mai întâlnite probleme cu care se întâlnesc persoanele vârstnice sunt cele de sănătate. Atât deprivarea materială pe termen lung, condițiile de muncă din ultimele decenii, hrana, poluarea, lipsa sau insuficiența activității fizice (sport) cât și tipologiile de muncă au condus la creșterea numărului persoanelor care suferă de boli cronice. În ceea ce privește persoanele vârstnice, acestea sunt cele mai expuse bolilor cronice. În România, persoanele vârstnice (65+ ani) declară într-o mai mare măsură că au o problemă de sănătate de lungă durată.

În ceea ce privește impactul sărăciei asupra stării de sănătate a copiilor și a tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani, cei care trăiesc în sărăcie prezintă o pondere mai ridică a cazurilor de obezitate decât cei care nu sunt săraci.

9.9.2. Obiective

Principalele obiective ale Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei în domeniul sănătății populației sunt, după cum urmează:

- Promovarea echității în materie de sănătate și protecție financiară;
 - Crearea unei sistem de finanțare care răspunde necesităților specifice ale grupurilor vulnerabile;
 - Asigurarea protecției financiare a grupurilor sărace sau vulnerabile;
- Îmbunătățirea furnizării de servicii de sănătate în arii de intervenție relevante pentru grupurile sărace sau vulnerabile;
 - Sănătatea reproducerii;
 - Alimentația mamei și a copilului;
 - *Bolile infecțioase*, în special tuberculoza (TB) și HIV/SIDA ce sunt deosebit de răspândite în rândul grupurilor vulnerabile, inclusiv al romilor;
 - *Bolile cronice*.
- Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate
 - Consolidarea și creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară;
 - *Dezvoltarea rețelei emergente de personal care să lucreze în domeniul asistenței medicale*.

Accesul la servicii de sănătate adecvate este încă limitat pentru anumite părți ale populației, în special pentru gospodăriile sărace sau vulnerabile, cu un acces redus la asigurările de sănătate și un nivel scăzut de educație și informare. O mare parte a populației de etnie romă este expusă acestor riscuri similare, situația acesteia fiind agravată de atitudinea discriminatorie a personalului medical, în contextul solicitării accesului la serviciile de specialitate.

9.9.3. Sănătatea în comuna Lunca Ilvei²⁸

Starea de sănătate a locuitorilor este monitorizată preponderent în cadrul cabinetului medical din comună, asigurate de către un medic de familie, un medic stomatolog și doi farmaciști (în cadrul punctului farmaceutic).

²⁸ *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027*
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Urmărind obiectivele europene și naționale, primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere următoarele măsuri pentru îmbunătățirea sistemului sanitar din comună, precum și pentru îmbunătățirea calității vieții cetățenilor:

- ✓ Înființarea unui serviciu/post de ambulanță în comuna Lunca Ilvei;
- ✓ Înființarea unui punct de urgență pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, pentru acordarea primului ajutor;
- ✓ Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unui program de informare a populației comunei Lunca Ilvei cu privire la educația sanitară, precum și de monitorizare și control a factorilor de risc pentru sănătatea acesteia;
- ✓ Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii în care are loc furnizarea serviciilor sociale de pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, amenajarea unităților și achiziția de dotări și resurse performante în cadrul acestora;
- ✓ Înființarea unui call-center pentru urgențele în domeniul socio-medical (violență domestică; abuz de alcool, stupefiante, narcotice; agresiune sexuală; episoade demență persoane vârstnice, etc);
- ✓ Crearea unui protocol de colaborare cu unitățile sanitare și cu personalul medical din municipiile învecinate, pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor comunei Lunca Ilvei la serviciile medicale de specialitate, de urgență și de imagistică medicală;
- ✓ Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu pentru locuitorii comunei Lunca Ilvei;
- ✓ Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști și pentru subvenționarea unor servicii integrate educaționale, medicale și sociale, adresate persoanelor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc, în vederea creșterii calității vieții și incluziunii sociale a acestora.

9.10. Sistemul de asistență comunitară

Sistemul de asistență comunitară reprezintă cel mai puternic element egalizator din cadrul sistemului național de sănătate. În cadrul strategiei naționale se au în vedere următoarele:

- ✓ investiția în dezvoltarea profesională (prin revizuirea fișelor postului și furnizarea de formare periodică pentru lucrătorii comunitari din domeniul sănătății);
- ✓ investiția în echipamentul de bază necesar;
- ✓ îmbunătățirea rolului jucat de Direcțiile de Sănătate Publică (DSP) și creșterea capacității acestora;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ adoptarea unei abordări integrate în furnizarea serviciilor sociale, prin înființarea echipelor comunitare de intervenție integrate;
- ✓ acordarea finanțării adecvate și clarificarea prevederilor privind cheltuielile operaționale și costurile auxiliare ale furnizării de servicii de sănătate comunitare.

Având în vedere faptul că serviciile de îngrijiri medicale la domiciliu constituie o alternativă mult mai ieftină pentru sistemul de sănătate și în același timp, una care poate determina creșterea calității vieții pacienților, se urmărește ca asigurații cu afecțiuni acute și/sau cronice, care prezintă un anumit nivel de dependență și o capacitate limitată de a se deplasa la o unitate sanitară, să beneficieze în continuare de anumite tratamente de durată, la domiciliu. Măsurile de prevenire a îmbolnăvirilor contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate a populației. Acestea se pot aplica prin programe de prevenție primară și depistare precoce a bolilor cronice. Asistența medicală comunitară este considerată a fi un domeniu de importanță majoră, pentru asigurarea serviciilor destinate creșterii accesului echitabil al tuturor cetățenilor la servicii de sănătate centrate pe prevenție și în special, al celor aparținând grupurilor vulnerabile.

Furnizarea asistenței medico-sanitare integrate la nivel comunitar și promovarea educației pentru sănătate pot contribui semnificativ la îmbunătățirea stării generale de sănătate a populației, prin reducerea numărului de boli transmisibile și identificarea principalilor factori de risc, prevenția fiind un aspect extrem de important în acest sens. Spre exemplu, un demers important ar putea fi educația pentru o nutriție adecvată a gravidei și copilului, promovarea importanței alimentației naturale a nou-născuților și a unei diete echilibrate din punct de vedere caloric în primii ani de viață pot preveni apariția obezității, a diabetului și a bolilor cardiovasculare, boli în expansiune în rândul copiilor, în societatea modernă.

Având în vedere existența unor persoane adulte cu risc de excluziune socială, persoane care nu au un loc de muncă stabil, nu înregistrează venituri stabile și nu beneficiază de asigurare medicală se impune așadar, cu prioritate, intervenția integrată a instituțiilor furnizoare de servicii sociale și medicale, pentru evaluarea acestor persoane, pentru furnizarea unor servicii adaptate nevoilor identificate, în vederea creșterii gradului de incluziunea socială a grupurilor marginalizate social.

De asemenea, pentru perioada 2024-2033, primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere și desfășurarea de:

- ✓ campanii de informare a populației privind educația sanitară și serviciile de care pot beneficia;
- ✓ programe de educație sexuală în școli, pentru reducerea numărului de mame minore, a îmbolnăvirilor și a violenței domestice;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033

a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

✓ programe de consiliere și nutriție pentru proaspetele mămici, în special a celor aflate la prima naștere.

9.11. Ocuparea forței de muncă

9.11.1. Rata de activitate

Ocuparea forței de muncă este un domeniu extrem de relevant din perspectiva reducerii sărăciei și excluziunii sociale. Principalul mijloc prin care indivizii își obțin resursele ce le asigură bunăstarea este de pe piața forței de muncă, prin urmare, este de așteptat ca persoanele care n-au un loc de muncă să fie într-o șansă mai ridicată de a se afla în risc de sărăcie. Un prim indicator relevant este *rata de activitate*, calculată ca ponderea populației active din grupa de vârstă 15-64 ani, incluzând populația ocupată și șomerii. Distribuția pe vârste sugerează că ratele cele mai mici de activitate se regăsesc în cadrul categoriilor 15-19 ani (11,3% în 2018), 20-24 ani (47,9%) și 60-64 ani (32,8%). Acest lucru este explicabil, majoritatea tinerilor fiind în sistemul de învățământ, iar o bună parte dintre persoanele 60-64 ani s-au pensionat. În ceea ce privește diferențele de gen se constată că rata de activitate în rândul bărbaților este mai mare decât în rândul femeilor. Există diferențe majore în ceea ce privește rata de ocupare a femeilor comparativ cu a bărbaților (73% bărbați, față de 56% femei).

Un indicator important ce relevă gradul de diminuare a nivelului de sărăcie în rândul populației este reprezentat de *rata contractelor de muncă cu perioadă temporară de încadrare*. Conform surselor oficiale, în România tinerii au deținut cea mai mare pondere a contractelor de muncă temporare, uneori chiar de patru sau aproape cinci ori mai mare decât media națională pentru toate persoanele lucrătoare cu vârste cuprinse între 15-64 de ani. La această situație se adaugă și procentul ridicat de ocupare *part-time* în rândul tinerilor (15-24 ani), peste dublul mediei naționale pentru persoanele ocupate (15-64 ani). Motivele pentru care persoanele lucrează *part-time* diferă; cel mai important motiv în cazul României este faptul că nu au găsit un loc de muncă cu normă întreagă. Prin urmare, ocuparea *part-time* nu este o opțiune reală pentru majoritatea populației care are un astfel de contract, persoanele alegându-l pentru că nu au găsit unul cu normă întreagă. Mai mult de jumătate din populația ocupată cu timp parțial de lucru nu a ales în mod voluntar acest tip de contract.

9.11.2. Rata șomajului

În ceea ce privește *rata șomajului* din România (4.2%), măsurat ca procent din populația activă, aceasta este sub media UE (6.8%) (*Sursa: Eurostat*). În rândul tinerilor cu vârste sub 30 de ani, în funcție de nivelul educațional, se înregistrează un decalaj foarte mare a ratei șomajului. Astfel, rata șomajului pentru tinerii cu studii superioare avea valoarea de 5.5%

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

(2018), la jumătatea valorii aferente tinerilor care au urmat liceul și sub jumătatea valorii pentru tinerii care au cel mult școala gimnazială. Persoanele care locuiesc în orașe mari au o probabilitate mai mică să fie șomere.

Furnizorii de servicii de ocupare și formare profesională și uneori cei de servicii sociale au un rol foarte important în implementarea măsurilor active de ocupare din cadrul politicilor publice de ocupare sau incluziune socială. Principalele politici publice atribuie economiei sociale un rol important în realizarea obiectivelor și punerea în practică a măsurilor active de incluziune socială a grupurilor cu risc ridicat de excludere socială și de pe piața muncii.

Pentru anumite grupuri de populație accesul la piața muncii este influențat nu doar de contextul socio-economic, ci și de alți factori de risc și/sau de discriminare cum ar fi, vârsta, situația profesională, originea etnică, sănătatea ș.a. Este cazul *tinerilor, a populației de etnie romă, a persoanelor cu dizabilități, a persoanelor încarcerate sau foștilor deținuți, a persoanelor care au în îngrijire o persoană cu dizabilități sau o persoană vârstnică, a persoanelor din comunități rurale, izolate unde nu există sau există foarte puține locuri de muncă, a persoanelor care au un nivel foarte scăzut de educație (mai puțin de 8 clase absolvite) etc.*

Multe grupuri marginalizate se confruntă cu un deficit de oportunități de angajare, în comparație cu ansamblul populației. Pentru a reduce sărăcia și excluziunea pe piața muncii, principala prioritate în domeniul ocupării o constituie prevenirea șomajului și creșterea ocupării forței de muncă în rândul persoanelor care doresc să se angajeze, cu precădere din rândul populației vulnerabile, prin aplicarea eficace a politicilor active de ocupare și de acces pe piața muncii.

9.11.3. Obiective

Strategia națională își propune obiective care să vizeze alinierea strategiilor județene și locale cu privire la ocupare și anume:

- ✓ Activarea persoanelor sărace care nu sunt angajate, nu sunt înscrise în sistemul de învățământ sau formare profesională;
- ✓ Reducerea ocupării în sectorul informal și creșterea productivității fermelor mici și mijlocii;
- ✓ Reducerea sărăciei persoanelor încadrate în muncă;
- ✓ Dezvoltarea capacității instituționale și a resurselor serviciului public de ocupare;
- ✓ Creșterea participării pe piața muncii a categoriilor vulnerabile;
- ✓ Dezvoltarea economiei sociale în vederea creșterii oportunităților de angajare pentru grupurile vulnerabile.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

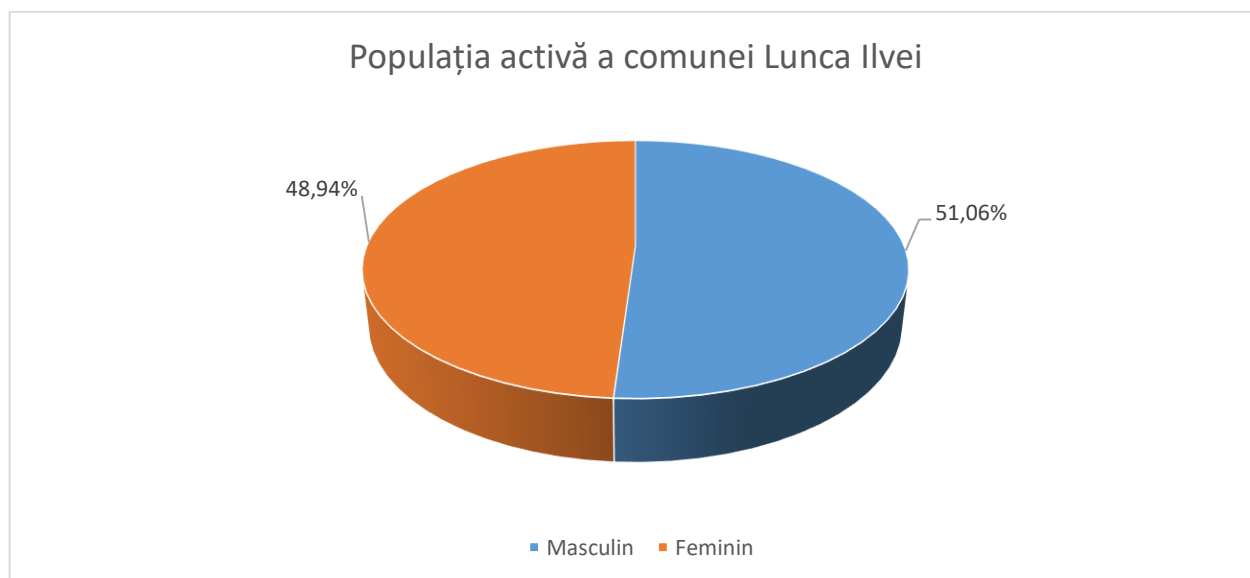
Astfel, în linii prioritare, este important să se aibă în vedere:

- Creșterea finanțării pentru politici de ocupare a forței de muncă și includerea șomerilor și a persoanelor inactice în servicii personalizate de ocupare a forței de muncă;
- Susținerea tinerilor din grupurile vulnerabile, inclusiv prin punerea în aplicare a Planului de implementare a Garanției pentru Tineret;
- Utilizarea fondurilor europene pentru întărirea capacităților de implementare, monitorizare și evaluare a politicilor active de ocupare;
- Promovarea reconversiei profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii angajabilității pe o piață a muncii în continuă schimbare și a programelor de formare menite să crească gradul de alfabetizare digitală, în special a persoanelor din grupurile vulnerabile și a celor din mediul rural.

9.11.4. Ocuparea forței de muncă în comuna Lunca Ilvei

Populația activă²⁹, cu vârste între 20 și 64 ani, în comuna Lunca Ilvei:

Anul	Total populație activă (20-64 ani)	Masculin	Feminin
		Nr.	Nr.
2024	2.025	1.034	991

²⁹ Prelucrare proprie, utilizând date și informații de la Institutul Național de Statistică

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

În ceea ce privește situația șomerilor³⁰ din comuna Lunca Ilvei:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Februarie 2024	
									Nr.	% din populația activă
Total, din care	47	20	29	27	31	19	25	23	38	1,88 %
Masculin	26	10	15	18	21	11	15	12	28	1,38 %
Feminin	21	10	14	9	10	8	10	11	10	0,49 %

Din situația sus-prezentată reiese faptul că numărul șomerilor din comuna Lunca Ilvei nu prezintă valori foarte ridicate, raportându-ne la numărul populației active (N=2.025, în 2024).

Cu toate acestea, în vederea diminuării și controlării șomajului și a riscului de sărăcie, primăria are în vedere următoarele măsuri, pentru perioada 2024-2033:

- ✓ O mai bună corelare dintre nevoile elevilor și studenților, serviciile de consiliere, sprijin, acompaniere și tendințele manifestate pe piața muncii;
- ✓ Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Lunca Ilvei, pentru dobândirea unor experiențe profesionale și obținerea unui loc de muncă;
- ✓ Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea accesului populației comunei Lunca Ilvei la programe de calificare/ recalificare, specializare sau de ucenicie, în vederea obținerii unor competențe/ specializări/ calificări, corelate cu actualele cerințe ale pieței muncii;
- ✓ Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tinerii și adulții din comună.

9.12. Locuirea socială

9.12.1. Situația actuală

Locuirea și calitatea locuirii reprezintă un domeniu esențial pentru calitatea vieții indivizilor. Importanța unei locuințe este crucială pentru șansele de participare la educație, pentru ocuparea forței de muncă și o condiție necesară pentru ca o persoană să nu se afle în risc de sărăcie sau excluziune.

³⁰ Institutul Național de Statistică, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
Agenția Județeană pentru Ocuparea forței de Muncă Bistrița-Năsăud

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Conform surselor oficiale, persoanele care au rate sau care locuiesc în chirie sunt mai degrabă tineri care s-au mutat în marile orașe din alte zone ale țării. Având în vedere tendința de concentrare a populației în aceste zone este foarte probabil ca pe viitor să crească numărul celor care au locuințe închiriate sau cumpărate cu rate la bancă.

Un alt indicator important pentru a înțelege situația locuirii este **rata de supraaglomerare**. Chiar dacă România are cea mai mare rată de proprietari pe locuințe, rata de supraaglomerare este printre cele mai mari din Europa. *Cea mai mare rată de supraaglomerare a locuințelor este în cazul familiilor cu copii.*

În România, 56% din populația care se află sub pragul sărăciei locuiește într-o gospodărie supraaglomerată, în timp ce 43% dintre cei care nu se află în sărăcie locuiesc de asemenea într-o locuință supraaglomerată. Tinerii (16-29 de ani) sunt într-o mai mare măsură în riscul de a se afla în situația de deprivare severă de locuință. Persoanele care se află în risc de sărăcie au o probabilitate mai mare să fie de privați sever de locuință.

În ceea ce privește *ponderea tinerilor (18-34 ani) care locuiesc cu părinții* în România, mai mult de jumătate se află în această situație (56,8% în anul 2018). Totodată există diferențe importante în funcție de gen, 66% dintre tinerii bărbați, față de 47% dintre tinerele femei locuind cu părinții. Pe lângă cei care încă urmează studiile, se poate spune că veniturile nu permit multor tineri să se mute de acasă, fiind nevoiți sau preferând să locuiască mai mult cu părinții.

9.12.2. Obiective și măsuri

Asigurarea accesului la serviciile de locuire, în special pentru persoanele fără adăpost și pentru alte persoane care nu își pot permite o locuință, este unul din obiectivele stabilite în strategiile la nivel european și național. Creșterea accesului la locuințe reprezintă unul dintre factorii cheie în atingerea obiectivelor europene, cu privire la scăderea numărului de persoane cu risc de sărăcie sau de excluziune socială. Există numeroase grupuri vulnerabile care se confruntă cu sărăcia extremă, cum ar fi oamenii străzii și persoanele care locuiesc în condiții inadecvate, iar programele de sprijin în domeniul locuirii au o acoperire insuficientă a populației vulnerabile pe această dimensiune, ori nu sunt furnizate în mod integrat pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile.

Așadar, *Dezvoltarea sectorului locuirii sociale* este unul dintre principiile strategiei naționale, prin care se reamintește statelor membre, autorităților locale și regionale, că subvenționarea sectorului locuințelor sociale constituie o garantare a drepturilor fundamentale ale omului și este totodată, un răspuns la nevoile sociale acute, actuale. Îmbunătățirea condițiilor de locuire

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

constituie în același timp o investiție socială strategică, având în vedere efectele de ameliorare a stării de sănătate a populației și creșterea bunăstării sociale a acesteia, prin accesul la piața muncii și prin împuternicirea persoanelor, pentru a duce o viață independentă.

Așadar, este necesară o evaluare a necesarului de locuințe sociale pentru toate grupurile vulnerabile (tineri care părăsesc sistemul de protecție, persoanele fără adăpost, foști deținuți, victime ale violenței domestice, persoane evacuate din locuințe restituite foștilor proprietari, persoane dependente de droguri), stabilirea unui cadru strategic privind locuințele sociale implicând coordonarea intersectorială și cooperarea între autoritățile centrale și locale.

O altă prioritate a strategiei este *Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost, cu specificarea faptului că nu există o evaluare exactă a numărului și situației acestor persoane, în țara noastră*. Conform datelor recensământului din 2011, marea majoritate a acestora (aproape 90%) trăiesc în mediul urban, iar mai mult de unul dintre zece oameni ai străzii sunt copii.

Strategia națională menționată propune câteva *măsuri decisive* în viitorul apropiat, printre care:

- ✓ eradicarea fenomenului copiilor străzii;
- ✓ evaluarea dimensiunii populației fără adăpost;
- ✓ creșterea numărului și capacității adăposturilor;
- ✓ îmbunătățirea capacității intervențiilor de urgență pe stradă în vederea asigurării nevoilor de bază cu privire la alimentație și asistență medicală pentru persoanele nevoiașe;
- ✓ prevenirea și stoparea evacuărilor ilegale;
- ✓ adoptarea politicilor de prevenire pentru persoanele cu risc de a rămâne fără adăpost, inclusiv persoanele eliberate din detenție, din instituțiile de îngrijire a copiilor, centre rezidențiale și spitale, victimele violenței domestice, persoanele dependente de droguri și persoanele vârstnice singure și vulnerabile.

9.12.3. Locuirea socială în comuna Lunca Ilvei

Conform informațiilor furnizate de Primăria comunei Lunca Ilvei, figurează³¹:

Număr total de gospodării locuite	2022	2023
Lunca Ilvei	1.217	1.215

³¹ Primăria comunei Lunca Ilvei

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Urmărind obiectivele europene și naționale, primăria comunei Lunca Ilvei pune accent pe identificarea familiilor aflate în situații de risc, ce și-ar putea pierde locuința. De aceea, primăria are în vedere:

- ✓ monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială;
- ✓ identificarea persoanelor fără adăpost și plasarea acestora în locuințe sociale până la remedierea situației, precum și ajutorarea acestora în vederea reintegrării sociale;
- ✓ asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost;
- ✓ identificarea unui spațiu de găzduire pentru persoanele fără adăpost, precum și pentru victimele violenței domestice.

9.13. Servicii sociale

9.13.1. Scopul strategiei județene în domeniul asistenței sociale și protecției copilului

Scopul strategiei județene în domeniul asistenței sociale și protecției copilului la nivelul județului Bistrița-Năsăud este protejarea, apărarea și garantarea tuturor drepturilor omului și ale copilului, ale persoanelor cu handicap, ale persoanelor victime ale violenței în familie, etc. Astfel, strategia își asumă o serie de obiective strategice atât pentru protecția copilului cât și în domeniul asistenței sociale, a protecției persoanelor cu dizabilități, a victimelor violenței domestice ori a persoanelor vârstnice aflate în dificultate. Deschiderea către o comunitate evidențiată prin prevederile strategiei conduce la o colaborare eficientă, ce are în vedere complementaritatea serviciilor oferite în sistem integrat și interinstituțional.

În cadrul strategiei se menționează faptul că *“fiecare persoană are dreptul să fie parte integrantă a comunității, păstrându-și în același timp independența și individualitatea. Dacă unele persoane se află într-o situație de nevoie care le creează dependență față de serviciile socio-medicale, ele au dreptul la servicii care să le ofere sprijinul necesar acolo unde este posibil, pentru ca acele persoane să continue să locuiască în propria lor comunitate”*.

9.13.2. Furnizorii de servicii sociale

Sistemul local de servicii sociale cuprinde ansamblul tuturor serviciilor sociale funcționale la nivelul comunei, asigurate de furnizorii de servicii sociale acreditați, publici și privați, prin care autoritățile publice locale, împreună cu societatea civilă, intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor sau comunităților.

Legea asistenței sociale nr. 292/2011 creează cadrul general al sistemului de asistență socială. Principiile și valorile conturează sistemul național de asistență socială pe două componente majore, respectiv sistemul de beneficii de asistență socială și sistemul de servicii sociale,

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud**

constituite ca măsuri unitare, complementare și corelate/ ajustate la nevoile beneficiarilor. Beneficiile sociale au impact direct asupra beneficiarilor, reprezentând sume acordate lunar persoanelor îndreptățite și care vizează combaterea riscului de sărăcie (ajutorul social) sau susținerea familiilor cu copii (alocația de stat pentru copii, alocația pentru susținerea familiilor, indemnizația pentru creșterea copilului). Accesul la beneficii și servicii sociale reprezintă un mijloc de întărire a coeziunii sociale și de reducere a excluderii sociale.

În prezent, la nivelul comunei Lunca Ilvei, sunt acreditați următorii furnizori de servicii sociale³²:

Denumire	Adresa	Nr. decizie acreditare	Data acreditării	Serie și nr. certificat
Primăria comunei Lunca Ilvei – Serviciul Public de Asistență Socială	str. Grănicerilor, nr. 198, comuna Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud	2127	25.02.2015	AF/002121

La momentul elaborării prezentei Strategii, pe raza teritorială a comunei Lunca Ilvei nu sunt licențiate servicii sociale, urmând ca în perioada 2024-2033 să se ia măsuri în acest sens³³.

9.13.3. Informații despre personal

În ceea ce privește personalul³⁴ din domeniul social, în comuna Lunca Ilvei sunt:

Personal	2023
Angajați în centre	-
Asistenți personali	34
Ingrijitori informali	-
Voluntari	-

Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere suplimentarea personalului din domeniul social, odată cu extinderea și îmbunătățirea serviciilor sociale oferite. De asemenea, se va asigura formarea profesională continuă și specializarea personalului, în conformitate cu cerințele legale în vigoare.

³² https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10042024_Furnizori_acreditati_1.pdf

³³ https://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/10042024_Servicii_Sociale_licentiate_1.pdf

³⁴ Primăria comunei Lunca Ilvei

9.13.4. Grupuri vulnerabile

Serviciile sociale din comuna Lunca Ilvei vizează, în principal, grupurile expuse unui risc ridicat de excluziune în moduri care sunt, uneori, dar nu întotdeauna, asociate cu sărăcia. Varietatea, complexitatea și numărul mare de probleme sociale cu care se confruntă familiile, persoane aflate în dificultate, au ca principale cauze:

- dificultăți materiale;
- stare de sănătate precară;
- familii dezorganizate;
- copii a căror părinți au plecat la muncă în străinătate;
- conflict intrafamiliar;
- violența domestică.

Tuturor grupurilor vulnerabile trebuie să li se ofere oportunități de a-și atinge potențialul și de a deveni o parte activă a societății.

Persoanele sau grupurile identificate ca fiind în dificultate ori în situație de risc de marginalizare sau excluziune socială includ:

a) Copii și familii aflate în dificultate:

- copii separați de părinți sau cu risc de separare;
- copii instituționalizați;
- copii cu dizabilități;
- copii cu părinți plecați la muncă în străinătate;
- tinerii;
- tinerii de peste 18 ani care părăsesc sistemul de protecție;
- mame adolescente;
- familiile monoparentale;
- familii cu mai mult de doi copii;
- victimele violenței în familie;

Problemele sociale cu care se confruntă această categorie sunt:

- lipsa locuinței;
- resurse financiare insuficiente și dificultăți în gestionarea lor;
- familii cu un climat social defavorabil;
- abandonul școlar;
- probleme de sănătate;
- dificultăți în menținerea unui loc de muncă;
- dificultăți în obținerea unor drepturi.

b) Persoane adulte cu dizabilități:

Problemele sociale ale persoanelor cu dizabilități:

- atitudinea discriminatorie a societății;
- lipsa accesibilității, inclusiv în mediul familial;
- situații materiale precare;
- lipsa locurilor de muncă adaptate;
- absența suportului pentru familia care are în întreținere persoane cu handicap;
- capacitate scăzută de autogospodărire.

c) Persoane vârstnice (vârstnici dependenți, fără sprijin familial sau săraci)

Problemele sociale ale persoanelor vârstnice sunt:

- probleme de sănătate;
- izolare, singurătate, venituri mici în raport cu necesitățile;
- lipsa locuinței;
- absența suportului pentru familia care are în îngrijire un vârstnic dependent;
- lipsa de acces la servicii sociale.

d) Persoane victime ale violenței în familie

Problemele sociale ale persoanelor victime ale violenței în familie:

- negarea situației în care se găsesc;
- situație materială precară;
- absența monitorizării și susținerii acestor persoane în procesul de reintegrare;
- nivel redus de școlarizare și educație;
- sărăcie;
- condiții improprii de viață (spațiu de locuit inadecvat, număr mare de copii);
- probleme de sănătate și probleme comportamentale.

e) Persoanele de etnie romă

Problemele sociale ale persoanelor de etnie romă sunt:

- familii dezorganizate;
- nivel redus de școlarizare și educație;
- sărăcie;
- lipsa actelor de identitate;
- starea de sănătate;
- mentalitatea romilor cu privire la educație și muncă;
- dificultate în obținerea unui loc de muncă din cauza lipsei calificării;
- condiții improprii de locuit.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

f) Alte persoane aflate în situație de risc sau marginalizare socială:

- persoane cu diferite adicții, consum de droguri, alcool sau alte substanțe toxice, jocuri de noroc, internet;
- persoane fără adăpost;
- persoane care au părăsit penitenciarele, infractori, foști delincvenți.

Problemele sociale cu care se confruntă această categorie de persoane sunt:

- stare de sănătate precară;
- situație materială precară;
- negarea situației în care se găsesc;
- conflicte familiale;
- atitudine discriminatorie a societății.

9.14. Beneficiarii de ajutor social

În evidențele primăriei comunei Lunca Ilvei, prestațiile sociale sunt acordate astfel³⁵:

Tipul prestației	2023, total 354 dosare, <i>din care</i> :	2022, total 355 dosare, <i>din care</i> :
Ajutoare sociale, conform Legii nr. 416/2001	12	15
Alocații pentru susținerea familiei	30	35
Alocații de stat pentru copii	23	22
Ajutoare de urgență susținute din bugetul de stat	6	10
Ajutoare pentru încălzirea locuinței cu lemne pentru beneficiarii de ajutor social	-	-
Ajutoare pentru încălzirea locuinței cu lemne pentru populație	165	170
Alocații de plasament	2	3
Indemnizații pentru creșterea copilului	17	17
Stimulente de inserție	11	5
Drepturi acordate persoanelor cu handicap, conform Legii nr. 448/2006 (asistenți personali)	34	30
Indemnizații lunare acordate persoanelor cu handicap grav și accentuat	44	33
Tichete pentru grădiniță	10	15

³⁵ Primăria Comunei Lunca Ilvei

După cum se observă în situația sus-prezentată, numărul prestațiilor sociale din comuna Lunca Ilvei se menține destul de ridicat. Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere îmbunătățirea și dezvoltarea serviciilor sociale existente, precum și identificarea de noi servicii ce pot satisface nevoile populației aflate în situații dificile. De asemenea, se va pune accent pe consilierea și sprijinirea persoanelor aflate în nevoi pentru depășirea situațiilor de risc și reintegrarea socială a acestora.

Capitolul X - TIPOLOGIA SITUAȚIILOR DE DIFICULTATE, VULNERABILITATE, DEPENDENȚĂ SAU RISC SOCIAL

10.1. Copii și familii în dificultate

Potrivit Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului, interesul superior al copilului reprezintă principiul fundamental pe care se bazează toate actele normative ce reglementează domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, cu impact în toate domeniile: educație, sănătate, justiție, asistență socială etc.

Problematika socială a copiilor fiind extrem de diversă, menționăm câteva dintre categoriile de copii, care necesită servicii sociale specializate la nivel local:

- Copii cu măsură de protecție specială/ rezidențială/ plasament la AMP (serviciul de asistență maternală)/ plasament familial;
- Copii abuzați, neglijati, exploatați prin muncă;
- Copii cu părinții plecați la muncă în străinătate;
- Copii din familii sărace/monoparentale, fără venituri sau cu venituri reduse la risc de excluziune socială;
- Copii victime ale violenței în familie;
- Copii cu dizabilități psihice/autism;
- Copii cu dizabilități neuro-motorii/din familii;
- Copii cu cerințe educaționale speciale (CES);
- Copii delincvenți;
- Copii neșcolarizați, cu nevoi de integrare în mediul educațional, inclusiv copii imigranți;
- Copii la risc de abandon școlar sau care au abandonat școala;

Conform statisticilor, 34% dintre copiii români se află în risc de sărăcie sau excluziune socială. Problematika copiilor aparținând etniei rome continuă să preocupe atât autoritățile române

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

cât și pe cele internaționale. Apartenența la etnia romă crește riscul unui copil de a fi sărac. Studiile realizate în domeniu arată că aproximativ 40% dintre copiii romi nu au hrană zilnică asigurată, iar aproximativ 28% dintre adolescenții și tinerii romi cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani sunt căsătoriți, situație cu un impact negativ asupra participării școlare și accesului pe piața muncii a tinerelor familii, dar și în ceea ce privește șansele de dezvoltare ale noilor generații. În același timp, o serie de decalaje între copiii de etnie romă și cei proveniți din etnia majoritară apar în ceea ce privește participarea la educație și performanțele școlare.

Situația copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, deși satisfăcătoare la nivel economic, ridică o cu totul altă problemă în ceea ce privește dezvoltarea copiilor, deprivarea parentală având consecințe profunde la nivel emoțional și reflectându-se în scăderea performanțelor școlare ale acestora și chiar în riscul de abandon școlar.

Furnizarea serviciilor sociale cu caracter primar pentru copil și familia sa constau în:

- ✓ evidențierea, diagnosticarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale și de grup;
- ✓ informarea asupra situațiilor de risc social, precum și asupra drepturilor sociale ale persoanei;
- ✓ identificarea persoanelor și a familiilor aflate în situații de risc, în vederea inițierii de acțiuni și măsuri preventive;
- ✓ furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană la un moment dat;
- ✓ sensibilizare asupra necesităților sociale existente sau latente și asupra resurselor umane, materiale și financiare necesare satisfacerii lor;
- ✓ dezvoltarea de programe cu caracter comunitar, în scopul promovării sociale a indivizilor și colectivităților;
- ✓ prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare și consiliere;

10.1.1. Situația copiilor expuși riscurilor de sărăcie și excluziune socială

Rata sărăciei relative în rândul copiilor din România, calculată la pragul de 60% din mediana veniturilor disponibile pe adult-echivalent este cu peste 40% mai mare față de valoarea înregistrată în rândul persoanelor cu vârsta peste 64 de ani; această concluzie este întărită și de *analiza riscului de sărăcie în funcție de vârste*. Copiii (0-18 ani) se află într-o mai mare măsură în risc de sărăcie decât adulții (18-64 ani) și vârstnicii (65+). În România, situația este precară: *2 din 5 copii aflându-se în risc de sărăcie sau excluziune socială (38.1%)*. Față de celelalte grupe de vârstă, categoria copiilor înregistrează un procent al ratei sărăciei relative

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

persistente cu peste 50% mai mare față de categoria tinerilor (18-24 de ani) și a persoanelor adulte cu vârsta cuprinsă între 25 și 49 de ani.

Fenomenul sărăciei în rândul copiilor (0-17 ani) este influențat totodată de o serie de caracteristici cum ar fi *subcategoria de vârstă, tipul gospodăriei, numărul de copii dependenți dintr-o gospodărie, situația profesională a părinților sau fluxul migrator*.

a. în funcție de tipul gospodăriei

Rata sărăciei relative se menține ridicată în rândul copiilor (0-17 ani) care trăiesc în *familii cu 1 sau 2 copii dependenți și în general în gospodării cu copii dependenți*, similar și în ceea ce privește rata sărăciei relative în rândul copiilor care trăiesc în *familii monoparentale*. Singura categorie de gospodării pentru care rata sărăciei relative în rândul copiilor a scăzut ușor este cea a familiilor cu doi adulți și un singur copil dependent. În schimb, rata sărăciei relative în rândul copiilor care trăiesc în familii numeroase (cu doi adulți și 3 sau mai mulți copii dependenți) aproape s-a dublat.

b. în funcție de vârstă

Diferențierea indicatorului ratei sărăciei relative în rândul copiilor (0-17 ani) pe subcategoriile de vârstă (copii mai mici de 6 ani, cu vârste între 6 și 11 ani și respectiv, cu vârste între 12 și 17 ani), relevă un trend descendent pentru categoria copiilor cu vârste cuprinse între 12 și 17 ani, dar și pentru categoria copiilor sub 6 ani. În pofida unor progrese punctuale, tendința aferentă ratei sărăciei relative pentru categoria copiilor cu vârste cuprinse între 12 și 17 ani cunoaște un trend ascendent.

Ca o concluzie, *rata sărăciei relative în rândul copiilor din România crește în general odată cu vârsta acestora*, iar ecartul înregistrat între valorile indicatorului pentru preșcolari (copiii sub 6 ani) și ceilalți copii (6-17 ani) a crescut considerabil de-a lungul decadelor. (Sursa: Eurostat, EU-SILC).

c. în funcție de fluxul migrator

Sursele oficiale afirmă că rata sărăciei copiilor este strâns legată și de fluxul migrator, în special în familiile cu unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate, familii în care neajunsurile sunt mai mari. De asemenea, o altă cauză importantă ce conduce la creșterea gradului de sărăcie în rândul copiilor este și cea legată de *nivelul educațional al părinților* - riscul sărăciei în rândul copiilor crește odată cu scăderea nivelului educațional al părinților.

10.1.2. Grupul vulnerabil al copiilor lipsiți de îngrijire și sprijin parental

10.1.2.1. Minori aflați în sistemul de protecție specială a copilului

În contextul respectării dreptului copilului de a nu fi separat de părinți decât în situațiile în care separarea este în interesul superior al acestuia, trebuie remarcate eforturile considerabile ale

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Statului Român înregistrate de-a lungul ultimului deceniu în ceea ce privește *scăderea ratei de părăsire a copiilor în unitățile sanitare* și, mai cu seamă, lupta permanentă pentru a-i reîntoarce în familie sau a-i plasa fie la familia extinsă, familie, fie la asistenți maternali, centre de plasament etc. Cei mai mulți dintre aceștia sunt reîntorși în familie sau plasați la asistenți maternali. (*Sursa: Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții*)

Un aspect semnalat ca prioritar de *Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei* este numărul mare de minore care devin mame.

Urmărind consolidarea serviciilor sociale de protecție a copilului, Guvernul României și-a propus să accelereze procesul de reducere a numărului de copii cuprinși în sistemul de protecție specială, prin:

- dezvoltarea și consolidarea capacității serviciilor de prevenție și asistență bazate pe comunitate;
- reconsiderarea căilor și mijloacelor (inclusiv beneficii sociale) de a oferi sprijin pentru familii și pentru a preveni separarea copiilor de familii;
- revizuirea serviciilor existente de protecție a copilului pentru a îmbunătăți calitatea îngrijirii acordate, reducând în același timp durata de ședere în sistemul de protecție specială la minimumul necesar.

Legea nr. 272/2004 *privind protecția și promovarea drepturilor copilului* introduce posibilitatea legală ca, în ceea ce privește *situația copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate*, pe lângă rudele până la gradul IV, care pot fi desemnate să asigure creșterea și îngrijirea acestor copii, să fie introduse și *persoanele care fac parte din rețeaua socială a acestuia și față de care a dezvoltat relații de atașament sau cu care s-a bucurat de viața de familie*; în aceeași lege sunt vizați și *minorii solicitanți de azil*. Astfel, se propune lărgirea categoriile de copii care beneficiază de măsuri de protecție specială prin adăugarea copiilor solicitanți de azil, dar și obligația Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului (DGASPC) de a numi o persoană care să asiste solicitantul de azil minor pe parcursul tuturor procedurilor legale privind clarificarea situației sale.

10.1.2.2. Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială

Noile modificări și completări din anul 2019 aduse Legii nr. 272/2004 *privind protecția și promovarea drepturilor copilului* au în vedere și creșterea calității vieții tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție specială, fiind introdusă *obligația direcției generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC) de a le acorda sprijin în căutarea unui loc de muncă și a unui loc de cazare în ultimele șase luni de ședere în sistem, iar serviciului public de asistență specială, să îi monitorizeze timp de doi ani*.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Tot pentru a veni în sprijinul tinerilor care părăsesc sistemul de protecție specială, s-a stabilit creșterea indemnizației acordate acestora la ieșirea din sistem, de la valoarea unui salariu de bază minim brut pe țară la valoarea a trei salarii minime brute pe țară.

10.1.2.3. Copii cu dizabilități

Un sprijin pentru compensarea deficiențelor create de dizabilitate (cum ar fi sporirea performanțelor în învățare, comunicare, independență, mobilitate) îl reprezintă tehnologiile asistive, de multe ori inaccesibile ca preț pentru a fi achiziționate pentru sprijinirea acestor copii, fără contribuția financiară a statului.

În ceea ce privește copiii diagnosticați cu tulburări de sănătate mintală (din sistemul de servicii publice), afecțiuni care conduc la scăderea gradului lor de autonomie și participare socială, o atenție specială este acordată copiilor care prezintă tulburări de autism.

La nivelul comunei Lunca Ilvei sunt înregistrați 13 copii cu dizabilități³⁶, astfel:

Grad handicap, din care:	Nr. copii
Grad 1 - grav	6
Grad 2 - accentuat	2
Grad 3 - mediu	4
Grad 4 - ușor	1

Pentru toți acești copii dar și pentru familiile acestora, primăria comunei Lunca Ilvei va identifica programe de sprijin și consiliere, precum și programe de sporire a performanțelor în învățare, comunicare, independență și mobilitate.

10.1.2.4. Copii abuzați, neglijați sau exploatați

Conform datelor oficiale, în România numărul copiilor care au fost expuși abuzului/ neglijariei/ exploatării este în ușoară creștere. Totodată, cresc și cazurile de situații de abuz (emoțional, fizic și sexual) al copilului.

Primăria comunei Lunca Ilvei depune toate eforturile necesare pentru limitarea acestor situații abuzive.

10.1.2.5. Copii delincvenți

Un factor negativ care conduce la creșterea delincvenței în rândul copiilor (0-17 ani) îl reprezintă *consumul de alcool și droguri*. Cea mai înaltă vulnerabilitate față de efectele

³⁶ Primăria Comunei Lunca Ilvei, Direcția generală de asistență socială și protecția copilului, Bistrița-Năsăud

alcoolului și dependența de alcool este asociată cu debutul folosirii alcoolului înainte de împlinirea vârstei de 15 ani.

Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere identificarea timpurie a copiilor ce experimentează consumul de droguri și alcool, pentru limitarea efectelor nocive și reducerea numărului de copii delincvenți.

10.1.3. Situația actuală în domenii strategice de intervenție pentru reducerea sărăciei și excluziunii sociale

10.1.3.1. Copii (0-17ani) și tineri (18-24 ani)

Sărăcia și excluziunea socială generează „multiple dezavantaje sub forma șomajului, venitului redus, locuirii în condiții precare, a serviciilor de sănătate inadecvate și a barierelor care le opresc accesul la procesul de învățare pe parcursul vieții, cultură, sport și recreere. Oamenii săraci sunt adesea excluși și marginalizați din participarea la activități (economice, sociale și culturale), care sunt obișnuite pentru alți oameni, iar accesul lor la drepturile fundamentale poate fi restricționat”.

Valorile ridicate în ceea ce privește sărăcia relativă în rândul tinerilor impune o analiză detaliată a *ponderii tinerilor care nu sunt în educație, formare sau pe piața muncii (NEET)* și a *caracteristicilor* acestora. Această categorie este ca fiind una vulnerabilă, aflându-se în risc de excluziune socială. Pentru *categoria tinerilor cu vârste între 18-24 de ani*, ce reprezintă a doua categorie de vârstă în rândul populației, indicatorul ratei sărăciei relative se menține în continuare ridicat.

10.1.3.2. Tinerii NEET (15-24 ani)

Aproape jumătate din tinerii NEET în România și-ar dori să lucreze indiferent dacă sunt în căutarea sau nu, a unui loc de muncă. Cu alte cuvinte, fie *oportunitățile de muncă* sunt scăzute în anumite regiuni, fie *tipurile de locuri de muncă disponibile* nu sunt în domeniile în care tinerii sunt calificați, fie *nivelul veniturilor* pe care le pot obține din ocuparea unui loc de muncă nu este satisfăcător, fie *lucrează ca și freelanceri, bloggeri, vloggeri, antreprenori în IT* etc. Totodată, *procentul tinerilor NEET care nu sunt dispuși să muncească a crescut*, fiind ușor mai ridicat comparativ cu cei care și-ar dori să muncească.

De asemenea, actuala situație generată de pandemie a evidențiat dificultățile întâmpinate de mulți tineri în perioada de tranziție *“de la școală la muncă”*, fiind o perioadă destul de dificilă. Perioadele lungi de șomaj și inactivitate în care se regăsesc foarte mulți tineri are un impact negativ pe termen lung, aceștia fiind expuși unui risc ridicat de excluziune socială. Pandemia SARS-CoV-2 a afectat sistemele de educație și formare din întreaga lume. În domeniul formării

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

profesionale, soluția dispusă a fost închiderea fizică a instituțiilor de specialitate, fiind aprobate domeniile de activitate pentru care se poate acorda avizul comisiilor de autorizare în vederea desfășurării programelor de formare profesională autorizate în sistem on-line.

Pentru toate categoriile de tineri și copii, Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere identificarea și monitorizarea situației actuale la nivelul comunei, precum și:

- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de învățământ;
- ✓ Dezvoltarea unor programe de petrecere a timpului liber și socializare;
- ✓ Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tineri.

10.2. Persoanele cu dizabilități

Persoanele care au dizabilități sunt mult mai expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială comparativ cu persoanele care nu aparțin acestei categorii vulnerabile. *Grupul persoanelor cu dizabilități poate fi considerat unul dintre cele mai expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială.* Excluziunea socială resimțită de către persoanele cu dizabilități nu apare doar în sistemul educațional, ci aceasta este perpetuată, având efecte inclusiv pe piața muncii. *Din totalul persoanelor cu dizabilități, femeile reprezintă 53,10%, iar numărul persoanelor cu vârsta de peste 50 ani reprezintă 72,12%.* De asemenea, în acest total, centralizarea datelor pe grupe de vârstă arată că 54,23% sunt persoane cuprinse între 18-64 ani și 45,77% au peste 65 ani.

Indiferent de venituri, adultul cu dizabilități beneficiază de indemnizație lunară care se calculează astfel: 70% din indicatorul social de referință pentru adultul cu handicap grav, 53% din indicatorul social de referință, pentru adultul cu handicap accentuat. În plus, există alocat un buget personal complementar lunar (30% din indicatorul social de referință pentru adultul cu handicap grav, 22% din indicatorul social de referință pentru adultul cu handicap accentuat și 12% din indicatorul social de referință pentru adultul cu handicap mediu). La aceștia se adaugă și copii cu dizabilități pentru care părintele, tutorele sau persoana care se ocupă de creșterea și îngrijirea copilului cu handicap în baza unei măsuri de protecție specială, stabilită în condițiile legii, beneficiază de prestații sociale, pe perioada în care îl are în îngrijire, supraveghere și întreținere, astfel:

- a) 60% din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în cazul copilului cu handicap grav;
- b) 35% din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în cazul copilului cu handicap accentuat;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

c) 12% din indicatorul social de referință, prevăzut de Legea nr. 76/2002, cu modificările și completările ulterioare, în cazul copilului cu handicap mediu.

Cu toate că au existat și există astfel de politici prin care este încurajată încadrarea persoanelor cu dizabilități pe piața muncii, procentul acestor persoane aflate în risc de sărăcie s-a situat în ultimii 10 ani între valorile 19,4% și 25,1%, prin urmare în prezent **aproximativ 1 din 4 persoane cu dizabilități se află în risc de sărăcie**. În ceea ce privește diferența dintre femei și bărbați cu dizabilități angajate și aflate în risc de sărăcie, procentul bărbaților este mai ridicat.

Uniunea Europeană promovează incluziunea și participarea activă a persoanelor cu dizabilități în societate, în acord cu promovarea drepturilor acestora. Pe această bază a fost elaborată Strategia Europeană privind persoanele cu dizabilități, ale cărei obiective sunt orientate către opt mari direcții de acțiune:

- ✓ Accesibilitatea bunurilor și a serviciilor, promovarea pe piață a unor device-uri facilitatoare, care să îmbunătățească calitatea vieții persoanelor cu dizabilități;
- ✓ Asigurarea participării la viața socială și la activități de recreere și loisir, prin înlăturarea oricăror bariere și prin furnizarea unor servicii comunitare;
- ✓ Egalitatea de șanse și combaterea discriminării;
- ✓ Angajabilitatea, inserția pe piața muncii prin creșterea semnificativă a numărului persoanelor cu dizabilități producătoare de venituri;
- ✓ Educație și formare, prin promovarea educației incluzive și a învățării pe tot parcursul vieții pentru elevii și studenții cu dizabilități;
- ✓ Protecție socială prin asigurarea unor condiții de locuire decente, combaterea sărăciei și a incluziunii sociale;
- ✓ Sănătatea, prin promovarea accesului liber și neîngrădit la servicii medicale și alte contexte terapeutice;
- ✓ Acțiuni în plan extern, prin dezvoltarea de programe dedicate persoanelor cu dizabilități care să promoveze drepturile acestora în spațiul european și să le consolideze participarea la viața socială.

Conform legislației naționale (Legea nr. 448/2006), persoanele cu dizabilități sunt cele cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri speciale de protecție, în sprijinul integrării și al incluziunii sociale. Dizabilitatea poate fi abordată din perspectiva medicală (cu referire strictă la problema individului și la nevoia sa de tratamente și terapii) și din cea socială, care pune accentul pe adaptările și modificările aduse

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

mediului social și comunitar astfel încât dificultățile și riscul de discriminare și de excludere ale persoanelor cu dizabilități să fie cât mai mult reduse.

Strategia națională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități” și Planul operațional privind implementarea strategiei naționale, vizează prin diferite proiecte și programe, înființarea de servicii sociale de tip centre de zi, centre respiro/ centre de criză și locuințe protejate, în vederea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități aflate în instituții de tip vechi și pentru prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități din comunitate (HG nr. 798/2016).

Din situațiile înregistrate în comuna Lunca Ilvei reiese existența unui număr de 215³⁷ persoane adulte cu dizabilități:

Grad handicap, din care:	Nr. adulți cu dizabilități
Grad 1 – grav, cu indemnizație	96
Grad 2 - accentuat	108
Grad 3 - mediu	8
Grad 4 - ușor	3

Analizând situația prezentată în comuna Lunca Ilvei concluzionăm că persoanele cu handicap reprezintă 7% din populație. Astfel, considerăm că există la nivel local nevoia de dezvoltare a serviciilor sociale de zi, cu precădere pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, care au resurse financiare limitate și care nu-și pot permite costurile terapierilor de specialitate. De asemenea, sunt necesare derularea de campanii de informare a populației cu privire la drepturile pe care le au aceste persoane, precum și programe de sprijin și consiliere psihologică.

10.3. Persoanele fără adăpost, persoanele vârstnice singure sau dependente, persoanele de etnie romă aflate în situații de sărăcie sau excludere socială, persoanele care locuiesc în comunități marginalizate sau izolate

Un rezumat al principalelor *date și tendințe statistice* aferente acestor grupuri vulnerabile poate fi sintetizat după cum urmează:

10.3.1. Persoane fără adăpost

³⁷ Primăria comunei Lunca Ilvei, Direcția generală de asistență socială și protecția copilului, Bistrița-Năsăud

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Estimarea numărului de persoane fără adăpost este dificil de realizat întrucât indicatorii care sunt utilizați în statisticile privind gospodăria se referă doar la persoanele care locuiesc în gospodării private. Prin urmare, nu există o bază comună de date cu privire la caracteristicile personale ale persoanelor în cauză: vârstă, naționalitate, perioada în care sunt fără adăpost (temporar sau de lungă durată), venituri și amploarea deprinderii lor.

În România nu există o strategie națională dedicată persoanelor fără adăpost, dar în prezent Ministerul Muncii și Protecției Sociale vizează elaborarea de instrumente și proceduri care vor fi folosite în identificarea persoanelor fără adăpost, realizarea unei cercetări calitative și cantitative din care să rezulte numărul de persoane fără adăpost la nivelul fiecărui județ, problemele cu care se confruntă, soluții și recomandări. De asemenea, Ministerul își propune elaborarea unei politici publice naționale dedicate persoanelor fără adăpost.

Conform prevederilor art. 59 din Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările și completările ulterioare, se disting trei categorii principale de servicii sociale ce pot fi furnizate în special persoanelor fără adăpost de către furnizorii publici și privați de servicii sociale:

- echipe mobile de intervenție în stradă sau servicii de tip ambulanță socială;
- adăposturi de noapte;
- centre rezidențiale cu găzduire pe perioadă determinată.

Legea asistenței sociale nr. 292/2011, în articolul 6 (z), definește persoanele fără adăpost ca fiind o categorie socială formată din indivizi ori familii care, din motive singulare sau cumulate de ordin social, medical, financiar-economic, juridic ori din cauza unor situații de forță majoră, trăiesc în stradă, locuiesc temporar la prieteni sau cunoscuți, se află în incapacitate de a susține o locuință în regim de închiriere ori sunt în risc de evacuare, se află în instituții sau penitenciare de unde urmează ca, în termen de 2 luni, să fie externate, respectiv eliberate și nu au domiciliu ori reședință.

Direcția Generală de Evidență a Populației definește persoana fără domiciliu prin mențiunile „lipsă act spațiu” și „lipsă spațiu”, situația în care „persoana nu poate face dovada spațiului de locuit asigurat ori, în ultimă instanță nu are efectiv unde să locuiască, ori ocupă o locuință ilegal, neavând acceptul găzduitorului pentru întocmirea formelor legale”.

„Oamenii străzii” sau „persoanele adulte fără adăpost” reprezintă așadar o categorie defavorizată, exclusă de la serviciile publice sociale și medicale (ajutor social, cantină socială, asigurări de sănătate etc.).

Cauzele pierderii locuinței de către o persoană, sunt în principal:

- procesele, divorțul și conflictele familiale;
- evacuările (retrocedarea imobilelor naționalizate);

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- pierderea locului de muncă;
- bolile psihice (urmate de pierderea puterii de decizie, a discernământului);
- implicarea în unele scheme financiare (imposibilitatea plății creditelor bancare ce au fost garantate cu locuința);
- extorcarea /escrocheriile, etc.

Persoanele fără adăpost pot fi regăsite în orice societate și chiar în marile capitale europene, ele generând o problemă diversă și complexă, prea puțin abordată în țara noastră. Printre drepturile sociale ale persoanelor fără adăpost, legea prevede:

- ✓ dreptul la reintegrare socială prin găsirea unui spațiu de locuit și a unui loc de muncă;
- ✓ dreptul de acces la servicii speciale (direct orientate spre integrarea socială a persoanelor aflate în stradă);
- ✓ dreptul la consiliere pe termen lung, în vederea integrării sociale;
- ✓ dreptul de acces la condiții minimale de viață, respectiv găzduire și îngrijire, la servicii publice medico-sociale.

Cele mai multe dintre persoanele fără adăpost se află într-o situație de criză socială și juridică, dar și într-o stare de sănătate precară fizică și psihică, având un comportament de multe ori imprezvizibil și cu un potențial agresiv sporit.

La nivelul comunei Lunca Ilvei nu sunt înregistrate persoane fără adăpost. Prin prezenta Strategie, primăria urmărește monitorizarea continuă a persoanelor în risc de a-și pierde locuința, a cauzelor ce au generat această situație și sprijinirea persoanelor vulnerabile în procesul de reintegrare socială. De asemenea, când situația o va cere, se va identifica un spațiu de găzduire a acestor persoane, până la remedierea situației.

10.3.2. Persoane vârstnice singure sau dependente

Conform datelor oficiale, 18% din populația rezidentă a țării este reprezentată de persoane în vârstă de 65 de ani și peste. Totodată, *indicele de îmbătrânire demografică* estimează că ponderea populației cu vârsta mai mare sau egală cu 65 de ani va atinge 30%, până în anul 2060. În paralel, creșterea speranței de viață a determinat creșterea numărului și ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste). Oamenii trecuți de vârsta de 65 de ani trăiesc mai mulți ani din viață cu o boală cronică sau cu o dizabilitate. Deși numai 46 % dintre românii cu vârsta peste 65 de ani declară că au una sau mai multe boli cronice, majoritatea pot să trăiască în continuare în mod independent. Cu toate acestea, 31 % dintre românii cu vârsta peste 65 de ani raportează că se confruntă cu unele limitări în desfășurarea activităților cotidiene, precum îmbrăcarea și hrănirea.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Datele statistice reflectă un fenomen de îmbătrânire demografică accentuată existând posibilitatea de a exercita o presiune puternică asupra bugetelor aferente pensiilor, serviciilor medicale și serviciilor de îngrijire de lungă durată. Aceste provocări sunt accentuate de *migrația semnificativă a populației active* care contribuie totodată la creșterea procentului de persoane de 65 de ani și peste (mai cu seamă cele care locuiesc singure) care riscă să rămână fără ajutorul familiei în contextul în care un procent scăzut din populația în vârstă a României beneficiază efectiv de servicii de îngrijire la domiciliu (0,23% din procentul de aproximativ 6-7% din populația în vârstă care are nevoie de aceste servicii).

În plus, accesul la instituțiile rezidențiale este limitat și prin capacitatea redusă de plată a familiei sau tutorelui legal, centrele de îngrijire pentru persoanele în vârstă acoperind în mică măsură populația în vârstă de peste 75 de ani, ceea ce accentuează riscul de sărăcie și excluziune socială al acestui grup vulnerabil.

Având în vedere fenomenul continuu al îmbătrânirii populației, sistemul serviciilor sociale destinate vârstnicilor experimentează o presiune crescândă în România. Din cauza insuficienței implicării a populației de vârstă a treia în procesele decizionale în plan politic și social, nevoile și preferințele acestei categorii de populație nu sunt întotdeauna luate în considerare. În acest scop, structurile europene vizează prin diverse strategii, programe și proiecte, o mai bună integrare a serviciilor adresate vârstnicilor, pornind de la evaluarea stării de sănătate și a nevoilor acestora, până la implicarea lor nemijlocită în deciziile care-i afectează în mod direct și oferindu-le posibilitatea de a alege între diferite forme de asistență și suport. Politicile europene, din care decurg cele naționale în domeniul protecției persoanelor vârstnice și al promovării îmbătrânirii active, vizează o serie de acțiuni și de măsuri prioritare, după cum urmează:

- consolidarea sistemului de protecție socială pentru creșterea calității vieții vârstnicilor;
- consilierea pre-pensionare a angajaților și combaterea discriminării acestora;
- promovarea și încurajarea mentoratului și voluntariatului în rândul vârstnicilor, pentru valorificarea experienței profesionale și de viață, a competențelor și abilităților lor;
- furnizarea unor oportunități de învățare (în domenii moderne, tehnologiile digitale, dar și în domeniul sănătății sau privind gestionarea veniturilor proprii), pentru creșterea participării la nivel societal;
- responsabilizarea instituțiilor publice și facilitarea accesului la servicii;
- întărirea rolului persoanelor vârstnice în cadrul comunităților și promovarea dialogului inter-generațional;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- asigurarea unor spații pentru întâlniri, în vederea socializării și derulării unor activități de recreere și loisir;
- informarea și acordarea suportului juridic, dar și consiliere psihologică și socială pentru unele nevoi identificate;
- oferirea cadrului adecvat de organizare în grupuri de acțiune și de inițiativă pentru protejarea și promovarea drepturilor persoanelor vârstnice;
- realizarea unor studii anuale pentru evaluarea și monitorizarea indicatorilor socio-economici ai populației vizate, care să reflecte nivelul de trai și gradul de bunăstare al acesteia;
- prevenirea și combaterea abuzurilor asupra persoanelor vârstnice și a excluziunii sociale, etc.

În evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei sunt înregistrate 564³⁸ persoane vârstnice (peste 64 ani), reprezentând 17,56% din totalul populației, ce se pot afla în situații de dificultate, la un moment dat. Pentru 5 dintre aceștia se achită contravaloarea serviciilor din centrele pentru vârstnici. Pentru toate aceste persoane, primăria are în vedere monitorizarea continuă a situației în care se află, identificarea și dezvoltarea de servicii de consiliere și sprijin.

10.3.3. Persoanele de etnie romă

La nivelul anului 2016, numai 28% din totalul persoanelor rome active și inactive erau angajate, diferențele fiind foarte mari între femei și bărbați. De altfel, cele mai multe persoane au declarat că sunt casnice (59% femei și 22% bărbați), fiind probabil ca acest răspuns să ascundă munca ocazională, fără contracte de muncă.

În ceea ce privește munca renumerată, aproximativ 46% dintre persoanele rome au desfășurat o muncă renumerată, diferențele de gen fiind însă foarte mari (27% femei vs. 64% bărbați), fapt care reflectă că femeile desfășoară o muncă domestică nerenumerată într-o măsură mult mai mare.

Locuirea este direct legată de sărăcie și excluziune. Populația de etnie romă trăiește în medie în condiții mai proaste comparativ cu media națională. De altfel, aspecte care pot fi incluse la categoria „deprivarea severă de locuință” sunt mai problematice în cazul populației de romi. De exemplu, aproape 7 din 10 locuințe ale romilor nu au apă în interiorul gospodăriei. De asemenea, 80% dintre locuințele cetățenilor romi nu au toaletă și duș sau baie în interiorul locuinței.

³⁸ Prelucrare proprie, utilizând date ale Institutului Național de Statistică

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Un alt indicator pentru deprivarea severă de locuire se referă la starea fizică a locuinței. Astfel, *un sfert dintre locuințele cetățenilor romi fie au acoperișul spart, au igrasie și mucegai și totodată 14% dintre acestea sunt prea întunecate.*

Din punct de vedere al *mediului în care este plasată locuința* (fiind urmărite situațiile în care persoanele locuiesc în zone afectate de poluare, criminalitate, violență și vandalism) *gospodăriile populației rome se află într-o mai mică măsură (11%) situate în zone cu poluare, murdărie sau alte probleme de mediu*, iar din punct de vedere al criminalității, violenței sau vandalismului *gospodăriile rome se plasează (5%) sub media națională (15%).*

10.3.3.1. Persoane de etnie romă aflate în situații de sărăcie sau excluziune socială

La nivelul României nu există date foarte fidele cu privire la populația de romi și, totodată, nu există consens cu privire la numărul romilor din Europa și România, existând inclusiv diferențe între rezultatele la recensământul din 2011 și estimările specialiștilor, acest lucru fiind explicat prin faptul că autoritățile române cu atribuții în domeniul social nu colectează date după criteriul etnic, având în vedere că toate politicile sociale au la bază criteriul nediscriminării, măsurile de asistență socială adresându-se tuturor persoanelor aflate în sărăcie și excluziune socială sau în risc de sărăcie și excluziune socială, indiferent de apartenența etnică. Și mai mult, în orice grup etnic există și persoane sărace și persoane cu venituri peste medie, acestea din urmă neputând fi beneficiari de măsuri de asistență socială dacă nu au alte vulnerabilități ce necesită, de exemplu, servicii sociale (ex. persoane vârstnice sau cu dizabilități, cu nevoi de îngrijire, etc). Din datele oficiale reiese faptul că aproximativ 90% din gospodăriile rome se confruntă cu lipsuri materiale grave (deprivare materială severă). În prezent nu există studii de impact ale programelor care au avut ca scop reducerea sărăciei și excluziunii cetățenilor romi implementate în contextul recomandărilor Strategiei mai sus-amintite. De altfel, în ciuda inițiativelor europene și naționale, respectarea drepturilor fundamentale (inclusiv sociale) ale cetățenilor romi rămâne în continuare problematică în condițiile persistenței atitudinilor rasiste întâlnite și sub denumirea de anti-țigănist. De asemenea, se poate aprecia că în toate domeniile există fenomenul de discriminare pe criterii etnice precum: *discriminarea la locul de muncă sau la angajare, în educație, obținerea unei locuințe, sănătate sau alte servicii publice și private.*

În domeniul educațional, decalajul dintre cetățenii români aparținând minorității rome și cetățenii de alte etnii este semnificativ. Conform Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor de etnie romă, rata de înscriere la grădiniță a copiilor romi de vârstă 3—6 ani este mult sub cea a populației majoritare, 37% la copiii romi vs. 77% la copiii care nu aparțin minorității rome. De asemenea, doi din zece copii romi nu merg la școală, cel mai frecvent

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

motiv invocat fiind cel legat de lipsa resurselor financiare (*Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020, Monitorul oficial al României, Partea I, Nr. 49/21.01.2015*).

Același decalaj se reflectă și în domeniul ocupării și integrării, în cel al locuirii și sănătății și în calitatea vieții persoanelor de etnie romă. Sărăcia absolută este de cel puțin patru ori mai mare în rândul cetățenilor români aparținând minorității rome comparativ cu restul populației. Riscul mortalității infantile este de 4 ori mai mare în rândul copiilor romi de 0—1 ani. Aproape jumătate dintre copiii romi nu beneficiază de vaccinarea gratuită furnizată de Ministerul Sănătății în cadrul Programului Național de Imunizări, fie din cauza refuzului vaccinării, fie a lipsei de informare/educație a mamelor sau din cauza deficiențelor din asistența medicală primară. Lipsa educației este principalul factor declanșator al sărăciei și excluziunii sociale în rândul populației rome.

În vederea creșterii participării copiilor și tinerilor de etnie romă la sistemul educațional, Ministerul educației a introdus în 2011 funcția mediatorului școlar, care are ca principală responsabilitate, sprijinirea participării tuturor copiilor din comunitate la învățământul general obligatoriu, încurajând implicarea părinților în educația copiilor și în viața școlii și facilitând colaborarea dintre familie – comunitate – școală. Pe postul de mediator școlar, se recomandă angajarea unor persoane care cunosc limba și cultura comunității locale pentru care sunt necesare serviciile de mediere școlară.

În evidențele primăriei comunei Lunca Ilvei nu sunt evidențe clare referitoare la persoane de etnie romă aflate în situații de dificultate.

Prin prezenta strategie, Primăria comunei Lunca Ilvei va depune eforturi pentru identificarea familiilor de etnie romă aflate în dificultate, în vederea integrării sociale, continuării educației și sprijinirea acestora pentru a-și găsi locuri de muncă. De asemenea, se vor derula campanii de informare și conștientizare a populației în vederea combaterii discriminării.

10.3.4. Comunitățile marginalizate

Conform studiilor de specialitate, prin *comunitate marginalizată* se înțelege o comunitate care îndeplinește simultan următoarele trei condiții:

- are un nivel scăzut de capital uman;
- are un nivel scăzut de ocupare în sectorul formal;
- are condiții de locuire precară.

O comunitate are condiții de locuire precară dacă îndeplinește cel puțin unul dintre indicatorii:

- *proporția locuințelor supraaglomerate* (<15,33m² pe persoană);

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

– *nesiguranță locativă*: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuință în proprietate personală au valori ce depășesc pragul minimal aferent:

- ☐ Proporția locuințelor supraaglomerate (<15,33 m² pe persoană), în totalul locuințelor din comunitatea vizată: 54%;
- ☐ Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală, în totalul gospodăriilor din comunitatea vizată: 12%.

Cele mai dezavantajate sunt satele mici (cele cu mai puțin de 500 de locuitori) și, în special, satele foarte mici (cele cu mai puțin de 200 de locuitori), în particular cele care au populația îmbătrânită și/sau cele care sunt situate în zone izolate, în aceste sate existând de obicei, o mică comunitate non-romă care trăiește într-o zonă marginalizată. Referindu-ne la populația totală care a fost identificată ca locuind în aceste zone rurale marginalizate, ea prezintă o *structură de gen*, după cum urmează: *copiii* (cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani) - 34%, *vârstnici* - 13%.

10.3.4.1. Persoane care locuiesc în comunități marginalizate sau izolate

În pofida inițiativelor derulate de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și care vizează dezvoltarea serviciilor sociale la nivelul comunităților marginalizate, la sfârșitul anului 2020 continuă să existe comunități marginalizate fără servicii sociale licențiate. Aceste date reflectă o inechitate în ceea ce privește gradul de acoperire teritorială și a calității serviciilor sociale și medicale furnizate, o lipsă acută a personalului specializat din aceste două domenii, cu impact negativ asupra calității vieții locuitorilor și asupra dezvoltării comunitare.

Primăria comunei Lunca Ilvei va pune accent pe ajutorarea persoanelor care trăiesc în comunități marginalizate sau izolate, prin identificarea de programe și servicii sociale care să corespundă necesităților identificate.

10.4. Mame minore

Sărăcia sau dificultățile financiare, lipsa educației sexuale adecvate și a planificării familiale, accesul restrâns la mijloacele de contracepție, dar și serviciile și resursele insuficiente destinate consilierii și prevenției, fac ca sarcinile în rândul adolescentelor să fie una dintre cele mai actuale probleme de sănătate publică ale zilelor noastre, fiind un fenomen răspândit atât la nivel global cât și la nivel național.

Sarcina la adolescente reprezintă atât o problemă socială, cât mai ales una medicală, deoarece pune mama în situații neobișnuite și o expune anumitor riscuri. Principalele cauze ale creșterii numărului mamelor minore, sunt:

- condiție socială și economică precară;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- căsătorie timpurie (în special în cadrul anumitor grupuri etnice);
- nivel de școlarizare redus;
- debutul timpuriu al activității sexuale și întreținerea de acte sexuale neprotejate;
- consumul de droguri;
- influența mediului și a mass-mediei, etc.

Mamele adolescente reprezintă un grup de paciente cu risc crescut de complicații pe durata sarcinii și în timpul nașterii, pentru făt și nou-născut. Aspectul psiho-emoțional al sarcinilor la adolescente merită o atenție deosebită, deoarece influența extrem de nefavorabilă a vieții sexuale și a sarcinii, au efecte negative asupra dezvoltării, determinând instalarea stresului și a dezechilibrelor psihice, depresie, anxietate etc.³⁹

Serviciile socio-medicale destinate acestei categorii de beneficiari (*cuplul mamă-copil*), sunt:

- ✓ asistență socială și medicală, consilierea psihologică a mamelor aflate în dificultate și a copiilor cu risc de abandon, dezvoltarea abilităților maternale astfel încât integrarea copilului nou-născut să se realizeze în condiții optime în familie;
- ✓ urmărirea /monitorizarea declarării nașterii copiilor;
- ✓ dezvoltarea unei rețele de comunicare rapidă între autoritățile cu atribuții privind protecția drepturilor copilului astfel încât, la nevoie, să se inițieze o măsură de protecție specială pentru copil.

Obiectivele urmărite în această direcție sunt:

- ✓ prevenirea separării copiilor de părinți,
- ✓ obținerea rapidă a actelor de identitate,
- ✓ protecția și îngrijirea copiilor abandonați în unitățile spitalicești, în vederea pregătirii plasamentului acestora în familia substitutivă/asistent maternal profesionist sau serviciu rezidențial, în funcție de vârsta și nevoile copilului, etc.

Deși în evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei este înregistrată o (1) mamă minoră⁴⁰, datele statistice arată că România se află pe locul 2 în Europa (după Bulgaria) în ceea ce privește numărul de mame minore. De aceea, Primăria comunei Lunca Ilvei contribuie la reducerea acestui fenomen scăpat de sub control și va pune accent pe dezvoltarea de programe și campanii de informare și educare a populației care să prevină aceste situații de risc.

10.5. Victime ale violenței în familie

³⁹ Hudson, Elik și Campbell-Grossman 2000

⁴⁰ Primăria comunei Lunca Ilvei

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Violența domestică reprezintă un fenomen cu *dimensiuni internaționale*, ce poate afecta orice persoană indiferent de vârstă sau categorie socială și cu impact profund negativ asupra drepturilor și libertăților omului.

*Statistic, în România, în fiecare săptămână sunt înregistrate în medie, la Poliție, șase cazuri în care **un bărbat este autorul unei fapte de viol, agresiune sexuală sau act sexual cu un minor, iar multe dintre aceste fapte rămân în continuare neraportate.*** Studiile demonstrează că *alcoolul nu poate fi considerat o cauză a faptelor, ci doar un factor favorizant.* Se prefigurează însă aspecte îngrijorătoare în ceea ce privește dimensiunea violenței fizice în familia de adulți cu sau fără copii, care este foarte ridicată, fiind necesară o perseverență și mai mare a societății civile și a instituțiilor statului pentru a construi soluții eficiente de prevenire în viitor.

Datele statistice recente ale Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) *ce implică violența domestică* semnaleză că faptele de violență domestică sunt în creștere; aceste infracțiuni sunt prevăzute de Legea nr. 217/2003 *pentru prevenirea și combaterea violenței în familie.* Majoritatea agresorilor sunt adulți de *sex masculin* (92%), iar majoritatea victimelor sunt adulți de *sex feminin* (76%), dar și minori. În ceea ce privește distribuția infracțiunilor după mediul de proveniență aceasta este relativ echilibrată, respectiv 47% dintre infracțiuni au avut loc în mediul urban și 53% în mediul rural. Din punctul de vedere al locului de desfășurare: spațiul public vs spațiu privat, 81% dintre infracțiuni se petrec în spațiul privat, la domiciliu.

Violența și comportamentele agresive constituie probleme majore, manifestate la nivel societal, afectând populația lumii indiferent de vârstă, educație sau statut social. Violența domestică poate să îmbrace forme diverse, mai mult sau mai puțin vizibile, precum violența fizică, psihologică, sexuală, economică și socială. Manifestările agresive cu urmările lor nefaste asupra climatului familial și asupra dezvoltării și evoluției persoanelor implicate este nu numai o problemă socială și de sănătate publică, ci și o problemă a nerespectării și a încălcării drepturilor omului, complexitatea ei solicitând atât protecția integrității personale a victimelor, cât și protejarea intereselor sociale comune, precum libertatea și democrația.

Conform Legii nr. 217/2003, art. 3, violența în familie reprezintă *„orice acțiune sau inacțiune intenționată, cu excepția acțiunilor de autoapărare ori de apărare, manifestată fizic sau verbal, săvârșită de către un membru de familie împotriva altui membru al acelei familii, care provoacă ori poate cauza un prejudiciu sau suferințe fizice, psihice, sexuale, emoționale ori psihologice, inclusiv amenințarea cu asemenea acte, constrângerea sau privarea arbitrară de libertate”.* Constituie de asemenea, violență în familie, împiedicarea oricărui membru al unei familii, dar cu precădere al femeilor și copiilor, de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Condițiile care favorizează apariția actelor de violență sunt, după cum urmează:

- disfuncții și carențe educative ale mediului familial (medii familiale dezorganizate, afectate de abuz și/sau adicții);
- deficiențele mediului educațional;
- educația sexuală lacunară;
- sărăcia și carențele socio-economice;
- deficiențele mediului instituțional și legislația neadecvată;
- creșterea gradului de permisivitate socială și lipsa reacțiilor la nivel comunitar;
- incidența tulburărilor psihice și a consumului de substanțe și alcool etc.

Conform legislației europene și naționale, **victimele violenței în familie au următoarele drepturi** legale:

- ✓ respectarea personalității, demnității și vieții private;
- ✓ protecție specială, adecvată situației și nevoilor;
- ✓ servicii de consiliere, reabilitare, reintegrare socială, precum și la asistență medicală gratuită;
- ✓ consiliere și asistență juridică gratuită.

Autoritățile administrației publice centrale și locale **au obligația să ia măsuri de prevenire** a violenței în familie, prin:

- ✓ informarea victimelor violenței în familie, potrivit competențelor ce le revin;
- ✓ consultarea și stabilirea de parteneriate cu organizațiile neguvernamentale care asigură asistență și protecție a victimei;
- ✓ colaborarea cu organele de urmărire penală la care pot face plângere;
- ✓ acordarea de asistență juridică și apărarea drepturilor procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile;
- ✓ aplicarea procedurilor pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat, potrivit legii.

Guvernul României a aprobat un proiect de modificare a legislației în domeniu, fiind vizate legile nr. 217/2003 și nr. 202/2002 și având ca scop reglementarea unui ordin de protecție provizoriu, un instrument care va permite forțelor de ordine chemate la locul agresiunii să ia măsuri speciale într-un mod rapid, astfel încât victimele violenței domestice să fie protejate în timp real. Prin acest document-instrument, polițistul va avea dreptul și obligația să se deplaseze la domiciliul victimei, să intre chiar și cu forța și să emită acest ordin de protecție provizoriu care să asigure securitatea victimei, în cazul în care aceasta se află într-un pericol iminent. Agresorul poate fi înlăturat din domiciliu, chiar dacă este titularul contractului de proprietate al spațiului respectiv. Acest ordin de protecție provizoriu este complementar

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

ordinului de protecție deja existent în legislație încă din 2012, cu precizarea că "*se emite de către polițist, are caracter executoriu, nu are un termen anume, nu are somație, are valabilitate cinci zile, cu posibilitatea de prelungire până la emiterea ordinului de protecție*". Documentul trebuie confirmat de un procuror, în 24 de ore pe baza declarațiilor și a probelor.

Cazurile de violență domestică înregistrate la nivelul comunei Lunca Ilvei nu sunt cunoscute cu exactitate. Multe dintre victimele violenței domestice nu declară aceste fapte fie pentru că se rușinează să meargă la poliție, fie pentru că le este frică de repercursiuni fizice sau economice din partea partenerului, fie pentru că atunci când ajung în fața unui polițist, acesta nu le ia întotdeauna în serios. Deseori, femeile abuzate rămân în capcana casei lor violente cu speranța că la un moment dat viața lor va redeveni normală. De multe ori, victimele adulte întâlnesc violența încă din copilărie și cresc cu stima de sine scăzută, uneori ajung să creadă că merită un astfel de tratament violent. Există un cerc vicios al violenței domestice care foarte rar poate fi întrerupt și care, adesea, continuă atât timp cât victima rămâne în viață. Acasă e un loc periculos și adesea ascuns; intimitatea de dincolo de ziduri este, de multe ori, despre nervi, țipete și bătăi. Multe dintre drame rămân ascunse în spatele pereților, dincolo de ușile prin care se aud plânsetele și pe care vecinii nu le iau în seamă, sub pretextul mioritic că „*ei se ceartă, ei se împacă*”.

Pentru a scăpa de aceste violențe este necesar ca victimele să conștientizeze situația în care se află și să prindă mai multă încredere în instituțiile statului, instituții care le pot veni în ajutor doar dacă aceste victime declară abuzurile și depun plângere.

De aceea, începând cu perioada imediat următoare se va aloca o atenție sporită acestor fenomene ce pot duce, uneori, chiar și la deces. Astfel, considerăm că la nivelul comunei Lunca Ilvei este necesară **dezvoltarea unui serviciu social**, care să includă:

- activități de prevenție, precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței în familie și a formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți;
- activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență domestică;
- activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor către serviciile specializate;
- centre de găzduire a victimelor, până la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație.
- constituirea unei echipe mobile pentru intervenție de urgență, în cazuri de violență domestică.

10.6. Victime ale traficului de persoane

Traficul de persoane constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale și se referă la recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea persoanelor, prin amenințări de recurgere sau prin recurgere la forță ori la alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de autoritate sau de o situație de vulnerabilitate ori prin oferta sau acceptarea de plăți sau avantaje pentru a obține consimțământul unei persoane având autoritate asupra alteia, în scopul exploatării.

Din perspectivă statistică, date recente relevă faptul că România continuă să fie o țară generatoare, dar și de tranzit, a marilor rețele de trafic de persoane. Populația victimelor identificate are o structură de gen, în care femeile și fetele sunt majoritare, în anul 2019 cunoscând o proporție de 83,2% din totalul victimelor înregistrate. În ceea ce privește profilul persoanelor celor mai vulnerabile la trafic sau ale victimelor, în anul 2019 acesta corespundea persoanelor cu un nivel de educație scăzut și foarte scăzut (49,5% din totalul victimelor înregistrate aveau cel mult studii gimnaziale, la momentul traficării), provenind atât din mediul rural (49,9%), cât și din mediul urban (46,3%). Referitor la profilul traficantilor din România aceștia sunt cetățeni români, de ambele sexe, cu vârste variate, unii cunoscuți cu antecedente penale (trafic de persoane ori alte infracțiuni). În anul 2019, traficul intern se situează la o cotă de 55% din totalul victimelor identificate, ponderea acestuia fiind în creștere față de anul anterior. Principala formă de exploatare rămâne exploatarea sexuală, dar o incidență ridicată o reprezintă și exploatarea prin muncă și exploatarea în scopul practicării cerșetoriei.

Serviciile sociale destinate victimelor traficului de persoane sunt asigurate de către furnizori publici (direcțiile generale de asistență socială și protecție a copilului) sau de furnizori privați de servicii sociale (ONG-uri). De asemenea, din 2019, DGASPC-urile au obligația înființării unui compartiment care să asigure, printr-o echipă integrată formată din asistent social, psiholog și consilier juridic, servicii sociale specializate victimelor infracțiunilor, inclusiv victimelor traficului de persoane.

Printre principalele provocări cu care furnizorii publici și privați de servicii sociale se confruntă în ceea ce privește dezvoltarea de servicii sociale destinate victimelor traficului de persoane se numără: asigurarea accesului la servicii victimelor, lipsa personalului de specialitate (asistenți sociali, psihologi), necesitatea cursurilor de formare pentru specialiști, fondurile limitate destinate dezvoltării acestor servicii, necesitatea îmbunătățirii, adaptării standardelor minime de calitate privind serviciile destinate victimelor traficului de persoane, luând în considerare nevoile reale ale acestora.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Legea nr. 678/2011 prevede următoarele accepțiuni cu privire la exploatarea unei persoane într-una din următoarele forme:

- executarea unor munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat, cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate;
- ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală;
- prelevarea de organe;
- efectuarea unor alte asemenea activități, prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Standardele naționale prevăd faptul că termenul de *victimă a traficului de persoane/a exploataării*, desemnează orice persoană fizică vătămată despre care există informații că a fost supusă infracțiunilor privind traficul de persoane prevăzute de Legea nr. 678/2001 cu modificările și completările ulterioare.

Comisia Europeană menționează într-un Raport publicat în 2016, existența unor rețele de crimă organizată implicate în traficul de persoane care vizează grupurile cele mai vulnerabile, persoane aflate la risc, indiferent de rasă, naționalitate, etnie, sex sau context social.

Biroul Națiunilor Unite în domeniul drogurilor, crimei și traficului de persoane, a raportat că 161 țări sunt afectate de traficul de persoane, fie prin a fi țară sursă, țară de tranzit sau țară de destinație, în timp ce:

- majoritatea victimelor traficului de persoane au vârste cuprinse între 18 și 24 ani;
- cele mai multe dintre victime provin din rândul femeilor și copiilor (aproximativ 1.2 milioane de copii sunt traficați în fiecare an);
- 95% dintre persoanele traficate experimentează violența sexuală sau fizică;
- 32 % dintre victime sunt folosite în mod forțat pe piața muncii, dintre care un procent de 56 % sunt femei și fete;
- o mare parte dintre victimele traficului de persoane au un nivel mediu de educație.

Alți **factori de risc** pentru persoanele traficate sunt:

- sărăcia, cea mai mare parte a victimelor provenind din țările slab dezvoltate din punct de vedere economic și social și ajung în statele dezvoltate, de obicei în Europa de Vest și America de Nord (în unele cazuri, persoanele pot avea un oarecare nivel de educație, dar pot fi totodată și responsabile pentru întreținerea unor familii și copii);
- abuzul experimentat în copilărie (fizic sau sexual în copilărie, neglijare, abandon sau deprivare parentală, traume emoționale etc);

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

– migrația, determinată de conflictele armate existente pe teritoriul unor state, dezastrele naturale, calamități etc.

Persoanele aflate într-o stare specială, din cauza situației ilegale ori precare de intrare sau ședere într-o altă țară, ori datorită sarcinii, unei boli sau infirmități ori unei deficiențe, fizice sau mintale se pot afla de asemenea, la risc de a fi traficate.

La nivel național, pentru prevenirea traficului de persoane, organizațiile neguvernamentale cooperează cu ministerele interesate și organizează campanii de informare privind fenomenul traficului de persoane și riscurile la care sunt supuse victimele acestuia. Victimele traficului de persoane pot fi cazate, la cerere, temporar, în centre de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane, înființate prin lege, și aflate în subordinea consiliilor județene. Centrele sunt amenajate și dotate astfel încât să ofere condiții civilizate de cazare și igienă personală, hrană, asistență psihologică și medicală. (Art. 32 din Legea 678/2001).

Agencia Națională Împotriva Traficului de Persoane are ca principale atribuții:

- ✓ coordonarea și monitorizarea la nivel național a colectării și diseminării datelor și informațiilor privind situația persoanelor traficate;
- ✓ asistența acordată victimelor traficului de persoane și reintegrării sociale a acestora;
- ✓ stabilirea indicatorilor și criteriilor de apreciere a dimensiunilor și caracteristicilor fenomenului;
- ✓ monitorizarea centrelor pentru asistența victimelor în conformitate cu standardele naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane;
- ✓ controlul organizațiilor neguvernamentale care beneficiază de programe și de finanțări naționale în domeniu;
- ✓ administrarea liniei telefonice gratuite și consilierea apelanților–victime sau prezumtive victime ale traficului de persoane aflate în situații de criză;
- ✓ gestionarea bazei naționale de date precum și a aplicațiilor de prelucrare a datelor în format electronic, cu respectarea regulilor de confidențialitate și de protecție a datelor cu caracter personal.

Deși în evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei nu sunt înregistrate cazuri de trafic de persoane, considerăm că sunt necesare acțiuni de informare și prevenire a acestor fenomene întrucât este posibil ca victimele să nu se adreseze unităților de poliție, din motive similare violenței domestice: teamă, rușine, amenințări, constrângeri.

10.7. Persoane cu probleme de sănătate mintală

Un grup vulnerabil aparte este cel al persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Această categorie de persoane sunt expuse unui risc crescut de sărăcie și excluziune socială și se află într-un raport de tip „cerc vicios” cu sărăcia și excluziunea, persoanele care trăiesc în sărăcie sau excluziune socială dezvoltând mai ușor probleme de sănătate mintală. Prin *cerc vicios* facem referire atât la dificultatea de a lua decizii, cât și la diverse cutume și prejudecăți ale comunității.

Persoanele cu probleme de sănătate mintală beneficiază, pe de o parte de asistență specializată în unități de psihiatrie sau în centre de recuperare și reabilitare iar pe de altă parte sunt persoane care rămân în comunitate, unde pot beneficia de asistență comunitară. Expunerea la prejudecățile membrilor comunității se poate asocia, de asemenea, cu un risc ridicat de excluziune socială. O parte din asistența comunitară este oferită și de către organizații neguvernamentale, acțiunile acestora fiind finanțate preponderant prin proiecte și donații, de unde rezultă și un grad redus al sustenabilității pe termen lung.

De cealaltă parte, centrele de recuperare și reabilitare pentru pacienții cu afecțiuni psihice cronice au fost gândite ca o alternativă viabilă la spitalele de psihiatrie, ele având funcția de a asigura un mediu de tip familial care oferă activități de recuperare, abilitare/reabilitare, activități de viață independentă și integrare în societate.

În evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei s-a înregistrat în anul 2023 un număr de 34 persoane cu probleme de sănătate mintală⁴¹, în creștere comparativ cu anul precedent, 2022 (30 persoane). Prin prezenta strategie, se va avea în vedere identificarea timpurie a unor astfel de cazuri pe teritoriul localității, precum și identificarea unor programe de sprijin și consiliere psihologică destinate persoanelor cu aceste afecțiuni, cât și a familiilor acestora.

10.8. Persoane care suferă de boli cronice, inclusiv infectate cu virusul HIV/ SIDA

Adunarea Generală ONU din septembrie 2015 a prilejuit comunității internaționale să pună capăt epidemiei SIDA ca problemă de sănătate publică în toate statele lumii, până în 2030. Pentru atingerea acestei ținte, Organizația Mondială a Sănătății a stabilit obiective intermediare, unul dintre acestea fiind asigurarea accesului la tratamente antiretrovirale a unui număr cât mai mare de pacienți diagnosticați.

„Modelul cascadei” îngrijirilor HIV este un instrument din ce în ce mai folosit pentru evaluarea gradului de îndeplinire a țăintelor propuse, prin identificarea problematicii specifice, a

⁴¹ Primăria comunei Lunca Ilvei

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

obstacolelor întâmpinate în diferite etape, stadiul îngrijirilor și de asemenea, stabilirea intervențiilor necesare corectării funcționării sistemului, urmărindu-se astfel cunoașterea în permanență a numărului estimativ al persoanelor care trăiesc cu HIV, numărul celor diagnosticați, numărul celor incluși în TARV (tratamentul cu antiretrovirale) și în final, ponderea celor la care s-a obținut supresia virală.

Legea nr. 584/2002 este documentul care reglementează direcțiile principale de acțiune și stabilește măsurile necesare pentru prevenirea transmiterii infecției cu HIV și combaterea eficientă a bolii SIDA, precum și pentru protecția specială a persoanelor afectate de acest flagel. Articolele 2 și 3 din legea menționată fac referire la un plan de măsuri instituite la nivel național și regional în cadrul asistenței de sănătate publică, pentru prevenirea infectării și a transmiterii virusului HIV, asigurarea îngrijirilor medicale de profil și a tratamentului specific antiretroviral și al bolilor asociate infecției HIV/SIDA, în spital și în ambulatoriu, educarea individului, familiei și colectivităților, pregătirea profesională de calitate și continuă a personalului medico-sanitar care asigură servicii de asistență medicală pacienților HIV/SIDA, precum și pentru dezvoltarea cercetării medicale în domeniu. Persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA beneficiază de protecție socială, de tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește dreptul la învățătură, dreptul la muncă și protecție socială a muncii și la promovarea profesională, iar starea sănătății lor nu poate constitui un criteriu de concediere.

Instituțiile statului colaborează cu organizațiile neguvernamentale în scopul promovării și asigurării respectării drepturilor persoanelor diagnosticate, precum și în vederea creșterii calității vieții acestora, prevenirii combaterii marginalizării și a riscului de discriminare.

Conform art. 7 din Legea nr. 584/2002, principalele **măsuri de protecție socială pentru persoanele cu HIV/ SIDA**, sunt următoarele:

- ✓ asigurarea neîngrădită și necondiționată a dreptului la muncă;
- ✓ promovarea profesională nediscriminatorie;
- ✓ respectarea dreptului la educație în cazul copiilor și tinerilor infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA;
- ✓ orientare sau reorientare profesională ori pensionare, în funcție de gradul infecției stabilite prin expertiză medicală de specialitate, după caz;
- ✓ acordarea unei indemnizații lunare de hrană, în quantum aprobat prin hotărâre a Guvernului, pentru o alimentație corespunzătoare, atât pentru bolnavii internați și instituționalizați, cât și pentru cei din ambulatoriu, care să asigure eficiența în tratamentul cu medicamente antiretrovirale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033 a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

În evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei s-a înregistrat în anul 2023 un număr de 393 persoane cu boli cronice⁴² (reprezentând 12% din totalul populației), în creștere comparativ cu anul precedent, 2022 (380 persoane). Prin prezenta strategie, se va avea în vedere identificarea timpurie a unor astfel de cazuri pe teritoriul localității, precum și identificarea unor programe de sprijin și consiliere psihologică destinate persoanelor cu aceste afecțiuni, cât și a familiilor acestora.

Din nefericire, unii dintre cetățenii aflați în nevoi nu solicită sprijin și ajutor din frica de marginalizare și discriminare și aleg, deseori, să-și ascundă diagnosticul. Pentru aceștia, primăria depune în permanență eforturi în vederea dezvoltării serviciilor sociale la care pot apela persoanele afectate. În acest sens, Primăria comunei Lunca Ilvei va lua o serie de măsuri, dintre care amintim:

- ✓ identificarea persoanelor cu boli cronice, informarea acestora cu privire la drepturile pe care le au, conform prevederilor legale;
- ✓ derularea de campanii de informare și programe de conștientizare pentru a opri discriminarea în rândul acestor pacienți, inclusiv în școli;

10.9. Persoane cu adicții

10.9.1. Persoane dependente de consumul de alcool

Pentru acest grup vulnerabil, singurele date disponibile ce reflectă *nevoile, profilul consumatorului dependent de alcool sau al categoriilor care fac sau sunt predispuse la abuzul de alcool*, sunt cele puse la dispoziție de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), *România nedeținând un sistem național dedicat monitorizării consumului de alcool, consecințelor sociale și economice în rândul populației generate de acest consum sau a impactului politicii anti-alcool.*

În prezent, România se situează printre statele cu *număr ridicat de episoade de consum excesiv/compulsiv de alcool* în rândul consumatorilor de alcool. Potrivit unor date recente, în România se înregistrează o ușoară creștere a ratei deceselor cauzate de tulburările induse de consumul de alcool datorită faptului că *procentul populației care face abuz de alcool a crescut.* În România nu există, în prezent, o rețea consolidată de servicii specializate (există doar două centre de tratament specializat, la București și Târgoviște) pentru persoanele dependente de alcool. Din acest motiv, dar și din alte cauze, cum ar fi prejudecățile, categoriile de persoane care apelează la un medic specializat sunt cei vârstnici sau cazurile grave.

⁴² Primăria comunei Lunca Ilvei

10.9.2. Consumatorii de droguri

Consumul și traficul de droguri constituie la nivel mondial un fenomen dinamic, puternic influențat de o multitudine de factori de natură socială și economică. Procesul de globalizare, caracterizat de mișcarea liberă a persoanelor, a bunurilor și a capitalurilor, de dezvoltare a noilor tehnologii informatice și de comunicații, a determinat noi provocări în propagarea și răspândirea acestui fenomen.

În ultimii ani au avut loc schimbări semnificative care pot influența evoluția fenomenului drogurilor, astfel:

- modificări ale profilurilor consumatorilor de substanțe psihoactive;
- apariția și răspândirea modelului policonsumului;
- precocitatea în debutul de consum al drogurilor;
- reducerea diferențelor de consum dintre sexe;
- existența unei relații foarte strânse între debutul precoce în consumul de droguri și modelul consumului recreațional;
- apariția de noi substanțe psihoactive pe piața drogurilor, cu o accesibilitate și o disponibilitate foarte crescută;
- creșterea riscurilor asociate consumului de droguri, prin sporirea numărului de cazuri de consumatori de droguri infectați cu HIV, HVC și sau HVB;
- generalizarea traficului de droguri la nivel național, etc.

În prezent, România reprezintă un spațiu de tranzit pe rutele consacrate de trafic cu droguri de mare risc destinate pieței de consum internaționale, aceasta fiind poziționată pe Ruta Balcanică a heroinei, respectiv pe cea de intrare în Europa a cocainei, fiind și o zonă de tranzit pentru droguri sintetice din vestul Europei spre Orientul Mijlociu. Grupările de crimă organizată autohtone sau din alte zone care acționează pe teritoriul național sunt implicate preponderent în intermedierea operațiunilor de trafic de droguri, susținând operaționalizarea și gestionarea rutelor de transport în beneficiul unor rețele mai ample active la nivel internațional. Zona adiacentă a Mării Negre prezintă un potențial ridicat de traficare a drogurilor (în special cocaină și sintetice), fiind vizate de grupările de crimă organizate care exploatează riscurile și vulnerabilitățile aferente frontierei maritime a României, precum și cele rezultate din particularitățile comerțului cu diverse produse în sistem containerizat care sunt importate sau care urmează să tranziteze teritoriul țării noastre.

Pentru piața internă, canabisul continuă să fie cel mai consumat drog în România, cocaina prezintă disponibilitate pe piață în cantități tot mai mari, iar drogurile sintetice sunt întâlnite preponderent în rândul tinerilor. Cu privire la heroină, piața a rămas stabilă, dar cantitățile

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

traficate sunt de o puritate din ce în ce mai mare, în ultimii ani ajungând la aproximativ 20% sau chiar mai mare. Se constată o revigorare a cererii pentru substanțele noi psihoactive, pe fondul prețului relativ redus și a disponibilității crescute pe teritoriul național.

Strategia Națională Antidrog vizează în principal: reducerea cererii de droguri, prin consolidarea sistemului național integrat de prevenire și asistență, implementat în școală, familie și comunitate, precum și intervențiile de identificare, atragere și motivare a consumatorilor de droguri în vederea furnizării de servicii de asistență specializată ce au ca finalitate integrarea socială.

Programul de interes național de prevenire a consumului de tutun, alcool și droguri are drept scop dezvoltarea unor servicii profesionalizate care să vizeze, printre altele:

- formarea unor atitudini și practici la nivelul întregii populații de vârstă școlară, pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, fără tutun, alcool și droguri;
- creșterea influenței factorilor de protecție la vârste mici pentru evitarea sau întârzierea debutului consumului de tutun, alcool și droguri;
- sensibilizarea și educarea populației școlare în scopul evitării consumului experimental/recreațional de droguri și/sau trecerii la consumul regulat.

Obiectivele generale ale unui astfel de demers se referă la:

- ✓ dezvoltarea unor servicii de informare și consiliere telefonică de tip permanent pentru persoanele cu adicții;
- ✓ prevenirea consumului de tutun, alcool și droguri în rândul adolescenților și tinerilor, prin dezvoltarea atitudinilor și practicilor sănătoase de viață;
- ✓ reducerea riscurilor asociate consumului de substanțe;
- ✓ reabilitarea și reinserția socio-profesională a persoanelor cu comportament adictiv.

Pentru atingerea acestor obiective, se prevede:

- ✓ crearea și dezvoltarea de servicii integrative tip informare și consiliere destinate consumatorilor de droguri și foștilor consumatori de droguri, în vederea acordării de suport informațional, psihologic și social în situații de criză;
- ✓ informarea și consilierea destinată familiilor, aparținătorilor persoanelor consumatoare de substanțe, dar și comunităților locale (inclusiv a specialiștilor implicați în lucrul cu persoanele cu adicții, în intervențiile în situații de criză etc).

În evidențele Primăriei comunei Lunca Ilvei sunt înregistrate 120⁴³ persoane cu adicții (reprezentând 4% din totalul populației), însă există riscul de a nu se cunoaște cu exactitate

⁴³ Primăria comunei Lunca Ilvei

numărul acestor consumatori de alcool și/sau droguri. Oamenii, de multe ori, nu conștientizează gravitatea unor astfel de consumuri (alcool și droguri). Înspre ajutorarea populației, Primăria împreună cu alte instituții și ONG-uri, va demara campanii de informare și conștientizare, va identifica programe și servicii care să vină în sprijinul persoanelor care se luptă cu dependența de droguri și/sau alcool și va contribui la educarea cetățenilor înspre o viață sănătoasă.

10.10. Persoane care au săvârșit fapte penale

Potrivit Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, deținuții își exercită toate drepturile civile și politice, cu excepția celor care au fost interzise, potrivit legii, prin hotărârea definitivă de condamnare, precum și a celor a căror neexercitare sau exercitare restrânsă rezultă inerent din privarea de libertate.

Activitatea socio-educativă din penitenciare are drept scop atenuarea influenței negative a privării de libertate asupra personalității deținuților și identificarea și dezvoltarea aptitudinilor și abilităților care să le permită integrarea într-o viață socială normală după ieșirea din penitenciar.

Pentru realizarea acestor obiective, în penitenciare se desfășoară următoarele categorii de activități:

- ✓ realizarea profilelor aptitudinale ale deținuților și evaluarea nevoilor socio-educaționale ale acestora;
- ✓ instruirea școlară;
- ✓ formarea profesională;
- ✓ formarea valorilor morale și însușirea regulilor de comportament;
- ✓ acțiuni cultural-educative și sportive;
- ✓ menținerea și sprijinirea legăturilor cu familia și comunitatea;
- ✓ educația moral-creștină și asistență religioasă;
- ✓ consiliere și asistență psihologică;
- ✓ grupuri de suport, etc.

Pentru fiecare persoană condamnată, la depunerea în penitenciar, în perioada de carantină și observare, se realizează o evaluare educațională, psihologică și socială, în scopul elaborării Planului individualizat de evaluare și intervenție educativă și terapeutică, cu respectarea nevoilor prioritare de intervenție și consultarea persoanei condamnate.

Alte aspecte luate în considerare în realizarea planului de intervenție, sunt: nevoile identificate, regimul de executare a pedepsei privative de libertate și momentul traseului execuțional.

Potrivit art. 79 din Legea nr. 254/2013, dreptul la învățământ este asigurat tuturor condamnaților care nu au reușit să își completeze studiile în viața liberă și doresc să o facă pe parcursul executării pedepsei privative de libertate. În sistemul penitenciar se organizează cursuri de școlarizare pentru formele de învățământ general obligatoriu și pot fi organizate cursuri și pentru alte forme de învățământ prevăzute de legea educației.

Persoanele care ispășesc pedepse privative de libertate, se află la risc de a nu deține sau de a nu putea susține o locuință ori un domiciliu și de a deveni „oameni ai străzii”, situație ce poate atrage după sine o criză existențială caracterizată de sărăcie și excluziune. Starea de criză presupune de asemenea, incapacitatea persoanelor care au fost (sau urmează să fie) eliberate din penitenciar, de a-și mobiliza resursele interne pentru a găsi un loc de muncă, pentru a se reintegra în familie și pentru a beneficia de resurse externe (servicii publice medico-sociale), ceea ce poate spori probabilitatea de a recidiva.

În evidențele anului 2023 ale Poliției locale Lunca Ilvei sunt înregistrate 60 persoane adulte care au săvârșit fapte penale,⁴⁴ în ușoară scădere comparativ cu anul precedent 2022 (72 persoane). Totuși, rata acestora este destul de ridicată, reprezentând 1,87% din totalul populației.

Considerăm că la nivelul comunei Lunca Ilvei este necesară **dezvoltarea unui serviciu social**, care să includă:

- activități de prevenție, precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței și a formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți;
- activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență;
- activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor, către serviciile specializate;
- centre de găzduire a victimelor, până la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație;
- campanii de informare și conștientizare, împreună cu alte instituții și ONG-uri, pentru a diminua numărul de persoane ce săvârșesc fapte penale.

10.11. Adulții privați de libertate sau aflați în supravegherea serviciilor de probațiune

⁴⁴ Primăria comunei Lunca Ilvei

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

O măsură în direcția scăderii numărului de recidive o reprezintă creșterea personalului socio-educativ și psihosocial, cu rol în sprijinirea persoanelor private de libertate în procesul de reintegrare în societate.

În vederea creșterii șanselor de reintegrare socială, *serviciile educaționale, de asistență psihologică și socială au fost adaptate treptat* nevoilor deținuților, în prezent 38 de penitenciare deținând licențiere în furnizarea acestor servicii. Tot în sprijinul facilitării angajabilității în perioada postdetenție, este derulat începând cu anul 2010, proiectul național „Bursa locurilor de muncă”. Un demers al Statului Român pentru consolidarea procesului de reintegrare socială îl reprezintă *Strategia națională de reintegrare socială a persoanelor private de libertate 2020-2024.*

Primăria comunei Lunca Ilvei are în vedere monitorizarea și consilierea psihologică a foștilor deținuți, pentru eliminarea recidivelor și reintegrarea socială a acestora.

10.12. Persoane cu măsură de ședere pe teritoriul României

Refugiații sunt acele persoane care experimentează o temere bine întemeiată de persecuție bazată pe rasă, religie, naționalitate, opțiuni politice ori apartenența la anumite grupuri sociale. În Europa ultimilor ani, criza refugiaților a generat o nouă abordare a politicilor de imigrație, impunând dezvoltarea unei societăți incluzive, tolerante, ca o premisă cheie pentru o incluziune de succes a refugiaților, respectiv a persoanelor care au fost acceptate și recunoscute ca atare, în țările de destinație.

La nivelul Uniunii Europene, au fost prevăzute o serie de condiții pentru dobândirea statutului de refugiat, în vederea acordării dreptului la protecție internațională. Solicitanții de azil sunt acele persoane care depun o cerere formală în acest sens, deoarece viața lor este supusă unor anumite riscuri, în țările de origine.

Odată cu aderarea la Uniunea Europeană, România a adoptat politica europeană de sprijin a imigranților, dezvoltând programe de integrare bazate pe nevoile beneficiarilor, în cadrul procesului de incluziune socială, economică și culturală.

Strategia națională privind migrația pentru perioada 2021-2024, continuă prevederile strategiei naționale anterioare cu adăugiri, conform noilor situații apărute în plan intern și internațional, prin creșterea presiunii fenomenului imigrației ilegale asupra statelor membre ale Uniunii Europene. Scopul urmărit este gestionarea migrației ca „ansamblu de acțiuni de alocare și gestionare a resurselor publice pentru a controla și coordona fluxul de cetățeni proveniți din state terțe care intră legal sau ilegal pe teritoriul României”.

Obiectivele politicilor de imigrație, așa cum reies ele din strategia menționată anterior, sunt:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ promovarea migrației legale în beneficiul tuturor părților, facilitându-se accesul pe teritoriul României a cetățenilor terți care răspund nevoilor de ocupare a forței de muncă, în domeniile considerate a fi deficitare;
- ✓ întărirea controlului legalității șederii cetățenilor statelor terțe pe teritoriul României;
- ✓ îmbunătățirea sistemului național de azil, în scopul eficientizării și asigurării conformității cu standardele legale naționale, europene și internaționale aplicabile, prin asigurarea accesului la procedura de azil și procesarea în mod eficient a solicitărilor, asigurarea unui standard demn de viață al solicitanților de azil conform standardelor legale naționale, europene și internaționale aplicabile;
- ✓ gestionarea unitară și coerentă a situațiilor apariției unui aflux de imigranți ilegali pe teritoriul României, generat de posibile situații de criză de natură politică, socială, economică sau militară și gestionarea eficientă a participării României la mecanismele de relocare intra și extra-UE.

Participarea activă a României la eforturile comunității internaționale și statelor membre ale Uniunii Europene presupune asumarea obligațiilor care-i revin, în calitate de stat de relocare a refugiaților, identificarea unor soluții durabile pentru persoanele aflate în nevoie de protecție internațională și integrarea socială a cetățenilor statelor terțe, prin crearea unui mediu facilitator. Operațiunile sunt derulate prin Centrul de Relocare de urgență de la Timișoara, conform Acordului tripartit semnat la 8 mai 2008 între Guvernul României, Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație și ratificat prin Legea nr. 291/2008.

Pe teritoriul comunei Lunca Ilvei s-a înregistrat în anul 2023 un număr de 3 persoane cu măsură de ședere (refugiați), în scădere comparativ cu anul precedent 2022 (9 persoane). Personalul din cadrul Primăriei ia toate măsurile necesare pentru gestionarea unor astfel de situații.

Analiza SWOT

	Benefice atingerii obiectivelor	Pun în pericol atingerea obiectivelor
Sursă internă (organizația)	Puncte tari	Puncte slabe
Sursă externă (mediul extern)	Oportunități	Amenințări

Capitolul XI - Analiza SWOT a serviciilor sociale

Analiza SWOT este o metodă folosită pentru a ajuta la proiectarea unei viziuni de ansamblu. Ea funcționează ca o radiografie internă și evaluează în același timp factorii de influență interni și externi, cu scopul de a pune în evidență punctele tari și slabe ale comunei, în relație cu oportunitățile și amenințările existente la un moment dat, pe piață.

Acronimul SWOT provine din engleză: Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, însemnând „Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări”.

S - Strength /punctele tari: definesc valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru succesul în atingerea obiectivului managerial. Un punct forte reprezintă oricare element tangibil care facilitează atingerea obiectivelor manageriale.

W - Weaknesses /punctele slabe sau zonele de vulnerabilitate: elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor. Un punct de slăbiciune reprezintă un element ce poate împiedica îndeplinirea obiectivelor.

O - Opportunities /oportunitățile sau căile prin care pot fi influențate interesele avute. De asemenea, oportunitățile sunt tendințe generale prezente în mediul extern, un fel de proiecție a „binelui viitor”.

T – Threats/amenințări: la adresa creșterii, aspecte negative ce apar din supraexploatarea resurselor ori limitările care sunt impuse din partea unui mediu extern aflat în schimbare. Pot fi riscuri tranzitorii sau permanente, poate fi o proiecție a riscului în viitor.

Analiza SWOT se realizează, în general, în prima fază a unui proiect, pentru ca elementele de analiză să poată alcătui baza planului de proiect și să poată fi folosite ulterior în cadrul proiectului, dacă acesta întâmpină dificultăți în ceea ce privește planificarea sau bugetul alocat și trebuie readus pe linia de plutire.

În cadrul analizei SWOT se va ține seama de faptul că:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- ✓ punctele tari și punctele slabe sunt concepte „stactice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp. Ele reprezintă *ceea ce există*;
- ✓ oportunitățile și amenințările au în vedere viitorul și se referă la alegerile pe care le au de făcut persoanele implicate în procesul de planificare. Ele reprezintă *ceea ce va fi*.
- ✓ În urma analizei SWOT, indiferent de acțiunile stabilite, procesul decizional ar trebui să includă următoarele elemente prioritare:
 - + construiește pe Punctele Tari;
 - + elimină Punctele Slabe;
 - + exploatează Oportunitățile;
 - + îndepărtează Amenințările.

Analiza SWOT are și limitările sale, deoarece se pot vedea unele circumstanțe ca fiind foarte simple și se pot trece cu vederea unele contacte strategice fundamentale care ar putea apărea. Mai mult decât atât, categorisirea aspectelor ca puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări ar putea fi un lucru foarte subiectiv deoarece există un grad mare de incertitudine pe piață.

În ceea ce privește comuna Lunca Ilvei, analiza SWOT în domeniul social se prezintă în felul următor:

Puncte tari	Puncte slabe
+Existența unui compartiment de Asistență Socială, în cadrul primăriei, acreditat; +Acordarea ajutoarelor sociale și indemnizațiilor pentru persoanele cu venit minim garantat și pentru susținerea familiilor; +Acordarea ajutoarelor sociale pentru asistenți personali ai persoanelor cu handicap grav, precum și acordarea celorlalte beneficii; +Interesul crescut al administrației publice locale în dezvoltarea serviciilor sociale și nu numai, pe teritoriul comunei Lunca Ilvei; +Existența unei Strategii de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei pentru perioada 2021-2027, care vizează, prin obiectivele și portofoliul său de proiecte, creșterea calității	-Personal insuficient în domeniul serviciilor sociale; -Servicii insuficiente de asistență/îngrijire la domiciliu, destinate vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități, etc.; -Căi insuficiente de acces pentru persoanele cu handicap; -Creșe și grădinițe cu program prelungit, insuficiente; -Zone de agrement și de petrecere a timpului liber, insuficiente; -Lipsa centrelor de reconversie profesională; -Lipsa centrelor de permanență;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

<p>vieții cetățenilor și reducerea sărăciei în rândul locuitorilor din comuna Lunca Ilvei;</p>	<ul style="list-style-type: none">-Servicii insuficiente de informare și consiliere psihologică și vocațională destinate tinerilor;-Servicii și/ sau programe sociale insuficiente destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii afectați de migrația părinților, tinerii NEET, minoritățile etnice, victimele abuzului și violenței domestice, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, mame minore, femei însărcinate sau lăuze, victime ale consumului de droguri și alcool, persoane cu probleme de sănătate mintală.-Servicii/ campanii de informare insuficiente împotriva discriminării;-Servicii insuficiente împotriva abandonului școlar, în special în rândul populației de alte etnii;-Servicii insuficiente destinate familiilor aflate în dificultate;-Servicii insuficiente de reducere a violenței și scăderea numărului de fapte penale;-Servicii insuficiente privind educația sexuală în școli;-Parteneriate insuficiente cu unități sanitare și personal medical, pentru îmbunătățirea accesului locuitorilor la servicii medicale de specialitate, inclusiv servicii de consiliere psihologică;-Inexistența unui call-center pentru urgențele din domeniul socio-medical (violență domestică, agresiune sexuală,
--	--

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

Oportunități	Amenințări
<p>+Amplasare teritorială favorabilă din punct de vedere al accesibilității rutiere, comuna Lunca Ilvei aflându-se la o distanță de 54 de km de Năsăud și 78 km de Bistrița, ceea ce poate duce la creșterea parteneriatelor încheiate cu instituții/ ONG-uri furnizoare de servicii sociale;</p> <p>+Încurajarea fenomenelor asociative, inclusiv a parteneriatelor de tip public-privat pentru dezvoltarea unor noi servicii sociale și existența unor oportunități de finanțare în acest sens;</p> <p>+Oportunități de finanțare pentru dezvoltarea programelor sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii afectați de migrația părinților, tinerii NEET, minoritățile etnice, victimele abuzului și violenței domestice, familiile mono-parentale sau cele cu mulți copii, femei însărcinate sau lăuze, etc;</p> <p>+Posibilitatea dezvoltării unor servicii socio-medicale destinate femeilor gravide și lăuzelor;</p> <p>+Posibilitatea dezvoltării unor programe de formare profesională cu scopul de a crea echipe multidisciplinare de specialiști, pentru acordarea de servicii integrate socio-medicale, adresate persoanelor, familiilor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc;</p> <p>+Existența politicilor sociale de susținere din partea UE și oportunități de finanțare în acest sens pentru înființarea/ modernizarea infrastructurii și a serviciilor oferite;</p>	<p>abuzuri, consum de alcool și droguri, atacuri de panică, depresii, etc).</p> <p>-Eficiența redusă, pe termen lung, a unor servicii și acțiuni disperate adresate persoanelor, familiilor sau grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc (este necesară o abordare integrată a sprijinului, din punct de vedere educațional, medical, social, locativ și ocupațional);</p> <p>-Programe operaționale insuficiente, dedicate dezvoltării infrastructurii serviciilor sociale;</p> <p>-Vulnerabilitatea socială a populației rurale;</p> <p>-Birocrația și timpul îndelungat în vederea obținerii surselor de finanțare, în vederea dezvoltării rapide a serviciilor sociale;</p> <p>-Interesul scăzut al persoanelor care ar putea să ajute, în mod voluntar, grupurile vulnerabile;</p> <p>-Interesul scăzut al antreprenorilor, în vederea angajării persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau aparținătoare a unor grupuri vulnerabile;</p> <p>-Locuri de muncă insuficiente pe piață, în special pentru persoanele cu probleme de sănătate, dizabilități, persoane de alte etnii, etc;</p> <p>-Fonduri naționale insuficiente, resurse bugetare reduse comparativ cu cererea în domeniul infrastructurii și serviciilor sociale;</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

	<ul style="list-style-type: none">-Încrederea scăzută a populației în instituțiile statului, atunci când se confruntă cu violența domestică, abuzuri, agresiune sexuală, trafic de persoane, consum de droguri și alcool, etc;-Personal slab calificat și/ sau dezinteresat în unele instituții publice, care au rolul de a sprijini grupurile vulnerabile;-Atitudinea indiferentă și nepăsătoare a populației, cu privire la oamenii aflați în dificultate;-Posibilitatea de recidivă a persoanelor care au săvârșit fapte penale;-Cadru legislativ în schimbare, fapt ce duce deseori la încetinirea proceselor de ajutorare a persoanelor vulnerabile;-Creșterea continuă a prețurilor/inflația, fapt ce duce la sporirea gradului de sărăcie în rândul populației;-Scăderea natalității și îmbătrânirea prematură a populației;-Apariția de noi probleme sociale, generate de criza economică;-Comunicarea defectuoasă între anumite instituții;-Apariția/ extinderea unor situații pandemice care agravează problemele sociale existente;
--	---

În urma realizării analizei SWOT, concluzionăm că există un potențial ridicat de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei. De aceea, în capitolul următor descriem prioritățile avute în vedere pentru o dezvoltare durabilă a acestor servicii.

Capitolul XII - NECESITĂȚI IDENTIFICATE

În urma analizării situației existente, la nivelul comunei Lunca Ilvei s-au identificat următoarele necesități:

- Formarea profesională continuă a personalului de specialitate în domeniul serviciilor sociale;
- Înființarea și licențierea de servicii sociale care să satisfacă nevoile populației;
- Înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu program normal și prelungit;
- Dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ de pe teritoriul comunei;
- Înființarea unor centre de zi, care să ofere servicii destinate copiilor în familie, copiilor separați sau în risc de separare de părinți;
- Sprijinirea participării copiilor din comuna Lunca Ilvei la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc;
- Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Lunca Ilvei;
- Identificarea și monitorizarea persoanelor care pleacă la muncă în străinătate, în special părinții sau părintele care exercită singur autoritatea părintească sau la care locuiește copilul, în vederea prevenirii separării copilului de familia sa;
- Servicii de consiliere pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate și pentru familii aflate în situații de risc social;
- Programe de sporire a performanțelor în învățare, comunicare, independență și mobilitate pentru copiii cu dizabilități;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Lunca Ilvei, pentru dobândirea unor experiențe profesionale și obținerea unui loc de muncă;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea accesului populației la programe de calificare/ recalificare, specializare sau de ucenicie, în vederea obținerii unor competențe/ specializări/ calificări, corelate cu actualele cerințe de pe piața muncii;
- Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare a carierei pentru tinerii și adulții din comuna Lunca Ilvei;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea și organizarea, cu regularitate, a unor programe speciale de învățământ pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”;
- Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copiii și tinerii din comuna Lunca Ilvei, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber;
- Dezvoltarea de parteneriate locale între organizațiile societății civile (centrele de voluntari, grupurile de întraajutorare și suport, comitetele parohiale, asociațiile de elevi și de părinți constituite la nivelul unităților școlare din structura Inspectoratul Școlar Județean, etc);
- Susținerea angajatorilor în vederea creării de noi locuri de muncă în comună; campanii de informare și programe destinate antreprenorilor pentru a spori șansele de angajare a persoanelor cu dizabilități sau de etnie romă;
- Creșterea finanțării pentru politici de ocupare a forței de muncă și includerea șomerilor și a persoanelor inactice în servicii personalizate de ocupare a forței de muncă;
- Promovarea reconversiei profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii angajabilității pe o piață a muncii în continuă schimbare și a programelor de formare menite să crească gradul de alfabetizare digitală, în special a persoanelor din grupurile vulnerabile și a celor din mediul rural;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști și pentru subvenționarea unor servicii integrate educaționale, medicale și sociale, adresate persoanelor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc, în vederea creșterii calității vieții și incluziunii sociale a acestora;
- Implementarea unor programe care să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor defavorizate;
- Monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială în vederea inițierii de acțiuni și măsuri preventive;
- Creșterea și identificarea fondurilor pentru crearea și dezvoltarea rețelei de servicii sociale;
- Creșterea numărului de personal de specialitate în domeniul social și dezvoltarea profesională continuă a acestora;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii în care are loc furnizarea serviciilor sociale de pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, amenajarea unităților și achiziția de dotări și resurse performante în cadrul acestora;
- Sprijinirea investițiilor, acțiunilor și proiectelor ONG-urilor în domeniul serviciilor sociale pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, atât la nivelul infrastructurii, cât și a serviciilor furnizate, inclusiv prin parteneriatele public-privat;
- Implicarea mediului de afaceri în susținerea activităților de asistență socială și dezvoltarea economiei de tip social;
- Sprijinirea entităților publice sau private în procesul acreditării ca furnizori de servicii sociale sau în procesul licențierii serviciilor sociale furnizate;
- Colaborarea inter-instituțională și /sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice, precum: copiii instituționalizați, copiii afectați de migrația părinților, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, copiii aflați în risc de abandon școlar, tinerii NEET, persoanele care au părăsit timpuriu școala, minoritățile etnice, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice; victimele abuzului și violenței domestice, adolescențele și femeile însărcinate sau lăuze, mame minore, etc.
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe de informare a populației comunei Lunca Ilvei cu privire la: drepturile fundamentale ale copiilor și familiilor; prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor; prevenirea riscului de abandon școlar și excluziune socio-profesională a tinerilor; prevenirea abuzului și violenței domestice, la locul de muncă, la școală (inclusiv fenomenul de cyber-bullying); prevenirea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice, etc;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea surselor de finanțare pentru sprijinul material și financiar acordat persoanelor vulnerabile și/sau cu dificultăți materiale, prin: locuințe sociale, ajutoare de hrană, subvenții pentru plata utilităților, materiale școlare pentru copii, acces gratuit la anumite servicii și resurse educaționale, medicale, sociale, de transport, etc;
- Servicii pentru persoane cu dizabilități, centre de recuperare și abilitare/reabilitare;
- Extinderea serviciilor de zi furnizate de către furnizorii publici, cu precădere pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, care au resurse financiare limitate și care nu-și pot permite costurile terapiilor de specialitate;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Îmbunătățirea accesibilității persoanelor cu handicap în instituțiile publice, culturale, sportive și în mijloacele de transport în comun, prin înființarea de noi căi de acces și îmbunătățirea celor existente;
- Îmbunătățirea serviciilor pentru persoane vârstnice: înființarea de cantine sociale, centre de zi, centre de consiliere a persoanelor vârstnice, centre de petrecere a timpului liber;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii de asistență/îngrijire la domiciliu destinate vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități;
- Identificarea și monitorizarea persoanelor cu boli cronice, informarea acestora cu privire la drepturile pe care le au conform prevederilor legale și ajutorarea acestora în obținerea drepturilor cuvenite;
- Campanii de informare și programe de conștientizare pentru a opri discriminarea în rândul acestor pacienți, inclusiv în școli;
- Campanii de informare la nivelul întregii populații de vârstă școlară, pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, fără tutun, alcool și droguri;
- Creșterea influenței factorilor de protecție la vârste mici pentru evitarea sau întârzierea debutului consumului de tutun, alcool și droguri;
- Sensibilizarea și educarea populației școlare în scopul evitării consumului experimental/recreațional de droguri și/sau trecerii la consumul regulat;
- Dezvoltarea unor servicii de informare și consiliere telefonică de tip permanent pentru persoanele cu adicții;
- Crearea și dezvoltarea de servicii integrative tip informare și consiliere destinate consumatorilor de droguri și foștilor consumatori de droguri, în vederea acordării de suport informațional, psihologic și social în situații de criză;
- Informarea și consilierea destinată familiilor, aparținătorilor persoanelor consumatoare de substanțe, dar și comunităților locale (inclusiv a specialiștilor implicați în lucrul cu persoanele cu adicții, în intervențiile în situații de criză, etc);
- Prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare și consiliere;
- Activități de prevenție, precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței în familie și a formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți;
- Activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență domestică precum și a persoanelor cu adicții;
- Activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor, către serviciile specializate;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Consultarea și stabilirea de parteneriate cu organizațiile neguvernamentale care asigură asistență și protecție victimei;
- Colaborarea cu organele de urmărire penală la care victimele pot face plângere;
- Acordarea de asistență juridică și apărarea drepturilor procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile;
- Servicii pentru victime ale violenței domestice: centre de primire în regim de urgență și consiliere, identificarea unui spațiu de găzduire a victimelor, până la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație;
- Înființarea unui call-center pentru urgențele în domeniul socio-medical (violență domestică, abuzuri, consum de alcool și droguri, agresiune sexuală, atacuri de panică și episoade de demență a persoanelor vârstnice, etc);
- Înființarea unui punct de urgență pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, pentru acordarea primului ajutor;
- Înființarea unui serviciu /post de ambulanță și/sau a unui centru de permanență în comuna Lunca Ilvei;
- Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu pentru locuitorii comunei Lunca Ilvei;
- Identificarea de programe subvenționate pentru analize uzuale oferite persoanelor vulnerabile;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unui program de informare a populației cu privire la educația sanitară, precum și de monitorizare și control a factorilor de risc pentru sănătatea acesteia;
- Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate;
- Campanii de informare a populației privind educația sanitară și serviciile de care pot beneficia;
- Servicii de informare, consiliere și îngrijire a persoanelor diagnosticate cu boli cronice, inclusiv HIV/SIDA precum și a mamelor minore, campanii de informare care să prevină răspândirea acestor fenomene;
- Programe de educație sexuală în școli, pentru reducerea numărului de mame minore, a îmbolnăvirilor și a violenței domestice;
- Programe de consiliere și nutriție în ce privește alimentația mamei și a copilului, în special pentru mamele aflate la prima naștere sau în situații de risc social;
- Servicii de informare și conștientizare, în vederea combaterii discriminării persoanelor de etnie romă, precum și a bolnavilor de boli cronice și dizabilități;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE 2024-2028-2033
a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud

- Identificarea copiilor și adulților de altă etnie (în special etnie romă) fără acte de identitate, în vederea întocmirii acestora;
- Colaborarea inter-instituțională și/sau crearea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea unor servicii de asistență, suport și acompaniere, pentru reglementarea situației locative a unor locuitori;
- Identificarea persoanelor fără adăpost și plasarea acestora în locuințe sociale până la remedierea situației, precum și ajutorarea acestora în vederea reintegrării sociale;
- Înființarea/ identificarea de locuințe/ spații destinate persoanelor fără adăpost sau persoane aflate în dificultate temporară;
- Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost;
- Furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană, la un moment dat;
- Campanii de informare și conștientizare, împreună cu alte instituții și ONG-uri, pentru a diminua numărul de persoane ce săvârșesc fapte penale;
- Servicii de consiliere pentru reintegrarea socială a persoanelor ce au săvârșit fapte penale și au ieșit din centrele de detenție, precum și consilierea psihologică a acestora, în scopul de a evita recidivele;
- Servicii de consiliere destinate persoanelor cu probleme de sănătate mintală, precum și pentru familiile acestora;
- Extinderea și dotarea cu aparatură și mobilier a unităților de învățământ;
- Investiții pentru construirea și dotarea unei biblioteci comunale moderne, în vederea utilizării acesteia de către locuitorii comunei, precum și programe pentru creșterea numărului de cititori activi;
- Organizarea unui centru de documentare și informare în cadrul bibliotecii comunale, atragerea sponsorizărilor de cărți și alte resurse culturale;
- Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu cetățenii;
- Actualizarea permanentă a bazelor de date și a procedurilor de lucru.

În completarea necesităților identificate stă la bază *Planul operațional pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud*, anexă la prezenta strategie și portofoliul de proiecte ce vizează domeniul social, enumerate în *Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei, județul Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027*.

Capitolul XIII - SURSE, BIBLIOGRAFIE

Sursele utilizate în elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a comunei Lunca Ilvei, pentru perioada 2024-2028-2033:

- ✓ Date colectate din cadrul Primăriei comunei Lunca Ilvei și de pe site, <https://www.primarialuncailvei.ro/ro/>;
- ✓ https://ro.wikipedia.org/wiki/Comuna_Lunca_Ilvei,_Bistrița-Năsăud;
- ✓ Strategia de dezvoltare a comunei Lunca Ilvei 2021-2027;
- ✓ Planul de dezvoltare al regiunii Nord-Vest (PDR) 2021-2027;
- ✓ https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunea_de_dezvoltare_Nord-Vest;
- ✓ Strategia de Dezvoltare a județului Bistrița-Năsăud pentru perioada 2021-2027;
- ✓ Institutul Național de Statistică;
- ✓ Inspectoratul Școlar Bistrița-Năsăud,
- ✓ Centrul Național de Statistică și Informatică în Sănătate Publică;
- ✓ Recensământ România, <http://www.recensamantromania.ro>;
- ✓ Ministerul Muncii, <http://mmuncii.ro>;
- ✓ Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA);
- ✓ Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție;
- ✓ Agenda 2030, http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/08/Agenda-2030_RO.pdf;
- ✓ Strategia națională de dezvoltare durabilă a României, <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-României2030.Pdf>;
- ✓ Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2022-2027;
- ✓ Alte legi naționale în vigoare la data elaborării prezentei Strategii.

PLAN OPERAȚIONAL PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE LA NIVELUL COMUNEI LUNCA ILVEI PENTRU PERIOADA 2024-2028-2033

Obiectiv General 1: Îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de protecție socială					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
1.1. Creșterea gradului de acoperire a serviciilor sociale pentru copil și familie prin dezvoltarea de servicii sociale eficiente, focusate pe nevoile sociale locale și dezvoltarea de facilități pentru petrecerea timpului liber	Înființarea și acreditarea de creșe și grădinițe, care să ofere servicii de educație timpurie antepreșcolară, cu program normal și prelungit	Primăria Lunca Ilvei	număr de creșe/grădinițe înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de tip after-school în unitățile de învățământ gimnazial de pe teritoriul comunei	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe dezvoltate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Sprijinirea participării copiilor din comuna Lunca Ilvei la învățământul general obligatoriu, în special a celor care provin din grupuri vulnerabile sau aflate în situații de risc	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de servicii dezvoltate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

1.2. Creșterea calității serviciilor în vederea îmbunătățirii educației și performanțelor de învățare

Dezvoltarea unor programe de educație parentală („Școala părinților”) pe teritoriul comunei Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe dezvoltate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Programe de sporire a performanțelor în învățare, comunicare, independență și mobilitate pentru copiii cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor programe speciale de învățământ pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), pentru combaterea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii și de tip „a doua șansă”	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Dezvoltarea unor programe de educație nonformală pentru copiii și tinerii din comuna Lunca Ilvei, care să cuprindă inclusiv activități de socializare și petrecere a timpului în aer liber	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de programe/ servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

	Dezvoltarea de parteneriate locale între organizațiile societății civile (centrele de voluntari, grupurile de întraajutorare și suport, comitetele parohiale, asociațiile de elevi și de părinți constituite la nivelul unităților școlare din structura Inspectoratul Școlar Județean, etc)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
1.3. Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ	Continuarea investițiilor în infrastructura de învățământ, extinderea și dotarea cu aparatură și mobilier a unităților de învățământ	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități renovate și dotate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Investiții în modernizarea școlilor și a instituțiilor de învățământ complementare	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități modernizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dotarea unităților școlare cu deficiențe în sfera TIC cu echipamente informatice noi	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de unități dotate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul educației și integrarea tehnologiilor digitale în educație prin dotarea unităților școlare cu instrumente informatice specifice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de beneficiari, număr unități dotate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Derularea unor programe pentru creșterea numărului de cititori activi	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de cititori activi	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Organizarea unui centru de documentare și informare în cadrul bibliotecii comunale, atragerea sponsorizărilor de cărți și alte resurse culturale	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de sponsorizări	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Conștientizarea și sprijinirea comunității în ceea ce privește prevenirea abandonului școlar și promovarea accesului copiilor la sistemul educațional, prin dezvoltarea de programe (Școala după Școală, A doua Șansă, Centre de zi și After-school)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de persoane identificate, număr programe dezvoltate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

1.4. Reducerea abandonului școlar și a ratei analfabetismului	Organizarea unor cursuri de îmbunătățire a interacțiunii profesor - elev	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr cursuri organizate, număr beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar prin stimularea integrării populației școlare din categoriile marginalizate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr beneficiari, număr persoane reintegrate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Implementarea unor programe de sprijin pentru diminuarea părăsirii timpurii a școlii (Bani de liceu)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr programe implementate, număr beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
1.5. Creșterea capacității beneficiarilor de a accesa și utiliza serviciile destinate copilului și familiei	Optimizarea de campanii de informare/evenimente pentru a face cunoscut populației serviciile sociale la care poate apela	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ	număr de campanii de informare	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

1.6. Întărirea capacității de evaluare și monitorizare a drepturilor copilului și a situației sociale	Implicarea activă a comunității în asigurarea respectării drepturilor copilului și încheierea de parteneriate între autoritățile publice locale și organizații publice/private în domeniul protecției copilului	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, DGASPC, Consiliu Comunitar Consultativ, alte instituții	număr de parteneriate încheiate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 2: Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații de risc					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
2.1. Asigurarea unui minim de resurse pentru toți copiii, prin implementarea programelor naționale antisărăcie	Creșterea accesului copiilor săraci la serviciile sociale de bază și identificarea la timp a copiilor aflați în situații de risc	DGASPC, Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ, Grup de inițiativă	număr de cazuri identificate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Facilitarea accesului copiilor de altă etnie (în special cea romă) la servicii de educație, inclusiv promovarea programului "a doua șansă"	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii romi care frecventează instituții de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și preuniversitar	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

2.2.Reducerea decalajului de șanse pentru copiii de etnii diferite (în mod special pentru cei de etnie romă sau alte etnii)	Identificarea copiilor de altă etnie (în special cea romă) fără acte de identitate în vederea întocmirii acestora	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de copii romi identificați fără acte, pentru care s-au întocmit acte de identitate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Campanii de informare și programe de conștientizare pentru a opri discriminarea persoanelor de altă etnie, inclusiv în școli	DGASPC, Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Consiliu Comunitar Consultativ, Grup de inițiativă, instituții de educație	număr de campanii derulate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
2.3. Prevenirea fenomenului de “copii ai străzii”, împreună cu alte organizații la nivel local	Evaluarea fenomenului copiilor străzii în vederea stabilirii dimensiunii fenomenului și a cauzelor principale care au dus la aceste situații	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	prevenirea/ diseminarea numărului de copii ai străzii	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Organizarea de campanii de descurajare a cerșetoriei	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii organizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

2.4.Integrarea socială a copiilor cu risc ridicat de delincvență juvenilă	Specializarea personalului implicat în soluționarea cazurilor de copii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, DGASPC	ponderea personalului implicat în soluționarea cazurilor de copii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal, care a participat la cursuri de specializare	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Organizarea de campanii de descurajare a delincvenței juvenile	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii organizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Organizarea de întâlniri cu membrii Consiliului Comunitar Consultativ, cu implicarea actorilor relevanți în soluționarea problemelor sociale, pentru copiii și familiile care se confruntă cu situații de dificultate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de întâlniri organizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

2.5. Dezvoltarea de parteneriate locale în vederea prevenirii/protejării intereselor copiilor expuși consumului de droguri, exploatării sexuale și economice

Derularea de intervenții de prevenire în școală, familie și comunitate prin activități de informare, educare, conștientizare în vederea prevenirii consumului de droguri și de alte substanțe nocive, precum și în vederea evitării transformării consumului experimental și ocazional în consum regulat	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Campanii de informare la nivelul întregii populații de vârstă școlară, pentru adoptarea unui stil de viață sănătos, fără tutun, alcool și droguri	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Creșterea influenței factorilor de protecție la vârste mici pentru evitarea sau întârzierea debutului consumului de tutun, alcool și droguri	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

	Sensibilizarea și educarea populației școlare în scopul evitării consumului experimental/recreațional de droguri și/sau trecerii la consumul regulat	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de campanii	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
2.6. Dezvoltarea de servicii specifice acordate copiilor ai căror părinți sunt plecați din țară	Identificarea tuturor copiilor cu ambii părinți/părintele unic susținător plecați la muncă în străinătate, în vederea prevenirii separării copilului de familia sa	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de cazuri identificate	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
	Dezvoltarea unor programe personalizate de consiliere și suport pentru copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii cu părinți plecați la muncă în străinătate care au acces la servicii de suport	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Intensificarea și eficientizarea acțiunilor de monitorizare a fenomenului copiilor ai căror părinți sunt migrați temporar peste hotare	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de cazuri monitorizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

2.7. Dezvoltarea și implementarea atât în școli, cât și la nivel administrativ a serviciilor de contracepție în vederea evitării sarcinilor nedorite, la vârste sub 18 ani	Diversificarea și extinderea intervențiilor de educație sexuală în rândul copiilor și adolescenților, inclusiv educație pentru prevenirea HIV și ITS (Infecții cu transmitere sexuală)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație, instituții medicale	număr de activități desfășurate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Programe de educație sexuală în școli pentru reducerea numărului de mame minore, a îmbolnăvirilor și a violenței domestice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație, instituții medicale	număr de programe desfășurate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
2.8. Amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru petrecerea timpului liber	Amenajarea de noi parcuri și spații de joacă pentru copii	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr parcuri și spații amenajate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Obiectiv general 3: Prevenirea și combaterea oricăror forme de abuz asupra copilului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
3.1. Promovarea valorilor nonviolentei și implementarea unor programe de comunicare în acest sens	Organizarea de campanii/ evenimente/ acțiuni în vederea creșterii gradului de cunoaștere a legislației în domeniu și a măsurilor care pot fi luate în situații de violență în familie /asupra copilului (instituții care pot fi informate, instituții care protejează mamele și copiii aflați în situații de risc – ONG-uri care au astfel de servicii)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație	număr de campanii organizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, alte instituții implicate
3.2. Reducerea fenomenului de violență asupra copiilor	Dezvoltarea de programe/proiecte de tip „Școala Părinților” în parteneriat cu ONG-uri și alte instituții publice și private	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală, instituții de educație	număr de programe dezvoltate, număr de participanți la programe	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei, alte instituții implicate
3.3. Prevenirea abandonului copiilor în maternități și unități medicale de pediatrie	Promovarea de activități specifice (informare/ consiliere/ acompaniere) a gravidelor/ viitoare mame, la nivelul comunității locale, în colaborare cu cabinetele de medicină de familie, pentru prevenirea abandonului copiilor nou-născuți	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație, instituții medicale	număr de gravide consiliate/informate în vederea menținerii copilului în familia naturală	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei, alte instituții implicate

Obiectiv General 4: Asigurarea accesului neîngrădit la resursele comunității pentru persoanele cu dizabilități, adaptat nevoilor specifice					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
4.1. Informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor, cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, conform legii	Desfășurarea unor campanii de informare și consiliere a persoanelor cu dizabilități și a familiilor lor	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, DGASPC	număr de campanii desfășurate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Distribuirea de pliante, materiale informative cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de pliante distribuite	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Identificarea altor persoane cu dizabilități și/sau boli cronice, informarea cu privire la drepturile pe care le au conform prevederilor legale și ajutorarea acestora în obținerea drepturilor cuvenite	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane identificate și ajutate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea serviciilor existente și înființarea de noi servicii pentru persoanele cu dizabilități, centre de recuperare și abilitare/reabilitare	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de servicii dezvoltate, număr de servicii înființate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

4.2. Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități	Extinderea serviciilor furnizate de către furnizorii publici, cu precădere pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, care au resurse financiare limitate și care nu-și pot permite costurile terapiilor de specialitate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de familii ajutate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Îmbunătățirea/dezvoltarea accesibilității persoanelor cu handicap în instituțiile publice, culturale, sportive și în mijloacele de transport în comun, prin înființarea de noi căi de acces și îmbunătățirea celor existente	Primăria Lunca Ilvei	număr de căi noi de acces	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii de asistență/îngrijire la domiciliu destinate vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de servicii, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 5: Asigurarea exercitării depline a drepturilor de către persoanele cu dizabilități, în vederea participării și incluziunii sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
5.1. Dezvoltarea serviciilor alternative de sprijin pentru viața independentă și integrare în comunitate	Identificarea situațiilor de risc în care se află persoanele cu dizabilități, situații ce pot conduce la instituționalizarea acestora	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, DGASPC	număr de persoane cu dizabilități identificate, aflate în risc de instituționalizare	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Acordarea de servicii de îndrumare, sprijin, consiliere, evaluare și educație sanitară atât pentru persoanele cu dizabilități, cât și pentru familiile acestora	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari ai serviciilor	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Identificarea serviciilor sociale publice și private existente la nivelul comunităților locale și a celor inexistente, în vederea dezvoltării de noi servicii adaptate persoanelor cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, DGASPC	număr de servicii sociale publice și private existente	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
5.2. Sprijinirea persoanelor cu dizabilități pentru a avea acces real la toate organizațiile, structurile și serviciile din comunitate	Asigurarea informării și consilierii persoanelor cu dizabilități identificate cu privire la serviciile sociale publice sau private oferite	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	Număr informări /consilieri	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

5.3. Promovarea/ sprijinirea participării persoanelor cu dizabilități la activități sportive, cultural-educative și recreative	Informarea periodică a persoanelor cu dizabilități privind activitățile desfășurate la nivel local	Primăria Lunca Ilvei	număr de campanii de informare, număr de beneficiari participanți	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
5.4. Asigurarea tuturor beneficiilor de asistență socială pentru persoanele cu dizabilități	Formarea și perfecționarea personalului de specialitate care lucrează în domeniu	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane care participă la cursuri de formare	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Asigurarea și actualizarea permanentă a bazei de date privind persoanele cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei	baza de date actualizată la zi	Permanent	Consiliul local Lunca Ilvei
	Sprijin pentru obținerea prestațiilor sociale, altor drepturi și facilități cuvenite persoanelor cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	obținerea tuturor prestațiilor sociale	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
5.5. Conștientizarea și sensibilizarea comunității cu privire la dreptul persoanelor cu dizabilități la viața independentă și participativă în societate	Organizarea de campanii de informare și mediatizare la nivelul comunității cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități, pentru valorizarea rolului persoanei cu dizabilități în familie și în societate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de campanii de informare realizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Obiectiv General 6: Asigurarea accesului neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la viața publică și politică					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
6.1. Promovarea de măsuri privind prevenirea și combaterea discriminării și excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități	Desfășurarea de campanii de conștientizare și/sau sensibilizare a opiniei publice, inclusiv pentru a combate stereotipiile și prejudecățile existente despre persoanele cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de campanii desfășurate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

Obiectiv General 7: Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilități, pe piața liberă a muncii					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
7.1. Conștientizarea și sensibilizarea opiniei publice și angajatorilor cu privire la dreptul la muncă al persoanelor cu dizabilități, precum și a nevoilor specifice ale acestora	Desfășurarea unor acțiuni de informare/sensibilizare a angajatorilor cu privire la dreptul la muncă al persoanelor cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de acțiuni de informare/sensibilizare desfășurate	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
	Susținerea angajatorilor în vederea creării de noi locuri de muncă în comună, derularea de campanii de informare și programe destinate antreprenorilor pentru a spori șansele de angajare a persoanelor cu dizabilități sau alte nevoi specifice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de locuri de muncă create	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Obiectiv General 8: Promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
8.1. Sprijinirea dezvoltării serviciilor de asistență personală la nivel comunitar	Dezvoltarea rețelei de servicii de îngrijire la domiciliu pentru persoane cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari, număr de parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
8.2. Sprijinirea personalului implicat în activitatea de asistare personală	Instruirea și calificarea asistenților personali	Primăria Lunca Ilvei	număr de asistenți personali calificați	La 2 ani	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

8.3. Sprijinirea familiilor persoanelor cu dizabilități pentru a se implica în accesarea de către persoanele cu dizabilități a serviciilor specializate de sprijin, precum și a serviciilor de bază/primare ale comunității în toate domeniile vieții	Implicarea familiei și responsabilizarea acesteia cu privire la nevoile de îngrijire și la accesarea serviciilor specializate de către persoanele cu dizabilități	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de familii sprijinite	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Obiectiv general 9: Integrarea socială și profesională a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
9.1. Reducerea riscului de excluziune și marginalizare socială a tinerilor care părăsesc sistemul de protecție a copilului	Crearea rețelelor de suport pentru tineri în comunitate prin promovarea cooperării între tineri, membrii familiei, instituții publice locale, ONG-uri, cabinete medicale și de planning familial, în vederea creșterii gradului de incluziune socială	DGASPC, Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, alte instituții implicate
Obiectiv General 10: Îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
	Identificarea persoanelor vârstnice aflate în situații de risc	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane vârstnice aflate în dificultate, identificate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

10.1. Promovarea unei vieți sănătoase, active, sigure, împlinite, decente și demne

Evaluarea nevoilor persoanelor vârstnice și planificarea serviciilor necesare depășirii situațiilor de risc	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de persoane vârstnice evaluate, beneficiari ai serviciilor sociale	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Stabilirea și implementarea măsurilor de protecție socială în centre rezidențiale specializate pentru a răspunde nevoilor specifice ale persoanelor vârstnice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de cazuri instrumentate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Îmbunătățirea serviciilor pentru persoane vârstnice prin înființarea de: cantine sociale, cămine, azile, centre de consiliere a persoanelor vârstnice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Identificarea și dezvoltarea de servicii sociale și socio-medicale destinate persoanelor vârstnice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

	Sprijinirea reintegrării bătrânilor în viața socială a comunității prin derularea unor acțiuni de voluntariat, programe de tip "un copil - un bunic"	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de programe derulate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Organizarea unor întâlniri de lucru între mediul public și cel privat în vederea stabilirii și încurajării realizării de noi investiții în sfera recreativă, de agrement și petrecere a timpului liber	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr întâlniri organizate, număr centre înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
10.2. Promovarea unui sistem coerent, coordonat și integrat de asistență socială	Implicarea organizațiilor non-guvernamentale în activitatea de sprijin a persoanelor vârstnice	Primăria Lunca Ilvei	număr de ONG-uri implicate în activitatea de sprijin a persoanelor vârstnice	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
	Dezvoltarea parteneriatelor dintre diferite instituții publice și private care activează în domeniul social și/sau medical.	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de noi parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
10.3. Înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu	Inițierea și implementarea de proiecte pentru înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu	Primăria Lunca Ilvei	număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

10.4. Susținerea implicării active a persoanelor vârstnice în viața societății	Organizarea de campanii de informare și sensibilizare a opiniei publice în vederea valorizării rolului persoanelor vârstnice în societate, în parteneriat cu societatea civilă și mass-media	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de campanii organizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Implicarea persoanelor vârstnice în activități de voluntariat, umanitare	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de activități de voluntariat realizate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
Obiectiv General 11: Prevenirea violenței în familie în vederea diminuării fenomenului					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
11.1. Creșterea eficacității programelor de prevenire	Implementarea sistematică a măsurilor de prevenire în vederea reducerii toleranței față de violența în familie	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane informate, număr de materiale informative diseminate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Dezvoltarea de atitudini și comportamente nonviolente în rândul populației pentru atingerea obiectivului "toleranță zero" față de violența în familie	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de programe desfășurate, număr de participanți	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Activități de prevenție precum informarea și conștientizarea fenomenului violenței în familie și a formelor sale de manifestare, a factorilor favorizanți și agravanți	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de programe desfășurate, număr de participanți	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

Obiectiv General 12: Protecția victimelor violenței în familie					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
12.1. Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice locale de gestionare a violenței în familie, corelate cu violența asupra copilului	Crearea unui sistem de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență în familie și violență asupra copilului la nivel local	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri înregistrate, număr de cazuri soluționate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Activități de identificare și de evaluare a situațiilor de violență domestică, precum și a persoanelor cu adicții	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri identificate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Activități de informare, consiliere primară și îndrumare a victimelor către serviciile specializate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de victime ajutate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Programe de evaluare și terapie pentru depășirea traumei și dezvoltarea capacităților individuale de a depăși situația de criză	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de persoane care au beneficiat de consiliere /terapie	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Consultarea și stabilirea de parteneriate cu organizațiile neguvernamentale care asigură asistență și protecție victimelor	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

12.2. Dezvoltarea de parteneriate și colaborarea interinstituțională, în vederea sprijinirii victimelor violenței domestice	Colaborarea cu organele de urmărire penală la care victimele pot face plângere	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de cazuri soluționate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Acordarea de asistență juridică și apărarea drepturilor procesuale ale persoanei vătămate, ale părții vătămate și ale părții civile	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de cazuri sprijinite	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Înființarea/identificarea de centre/spații de primire în regim de urgență și consiliere a victimelor până la rezolvarea problemelor ce au dus la această situație	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de centre înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 13: Îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă (sau alte etnii)

Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
13.1. Prevenirea și combaterea discriminării cu care se confruntă romii și copiii acestora	Încurajarea realizării de parteneriate între organizațiile neguvernamentale care se ocupă de populația romă (sau de altă etnie) și structurile publice județene/ locale pentru protecția copilului	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
	Reducerea numărului de comunități marginalizate (non-rome) aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de romi reintegrați	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei

13.2. Asigurarea protecției sociale pentru persoanele de etnie romă aflate în dificultate	Identificarea persoanelor de etnie romă (sau de altă etnie) aflate în dificultate și evaluarea nevoilor acestora	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de persoane aflate în dificultate, identificate	Permanent	Consiliul local Lunca Ilvei
	Stabilirea și planificarea tuturor serviciilor/prestațiilor necesare în funcție de nevoile identificate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul local Lunca Ilvei
	Integrarea/reintegrarea școlară a copiilor și tinerilor de etnie romă (sau de alte etnii)	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții de educație	număr de copii/tineri integrați în sistemul de învățământ	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
13.3. Implicarea activă a ONG-urilor ce sprijină romii în soluționarea problemelor cu care se confruntă comunitatea de romi prin inițierea, promovarea și implementarea proiectelor cu finanțare externă	Dezvoltarea de proiecte cu fonduri europene în cadrul unui sistem de cooperare local/ județean/ național pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor de etnie romă	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Finanțări nerambursabile
Obiectiv General 14: Îmbunătățirea nivelului de competențe în vederea orientării profesionale a tinerilor					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea nivelului de competențe cheie ale tinerilor NEET, cu vârste între 15 și 34 ani din comuna Lunca Ilvei, pentru dobândirea unor experiențe profesionale și obținerea unui loc de muncă	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Finanțări nerambursabile

14.1. Îmbunătățirea nivelului de competență a tinerilor și sprijinirea acestora spre orientare profesională	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru îmbunătățirea accesului populației la programe de calificare/recalificare, specializare sau de ucenicie în vederea obținerii unor competențe/specializări/calificări, corelate cu actualele cerințe de pe piața muncii	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/promovate/implementate	2024-2033	Finanțări nerambursabile
	Implementarea unor programe de consiliere, orientare și reorientare în carieră pentru tinerii și adulții din comuna Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de proiecte inițiate/promovate/implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 15: Îmbunătățirea serviciilor privind reducerea numărului de șomeri					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
15.1. Promovarea reconversiei profesionale în vederea	Creșterea finanțării pentru politici de ocupare a forței de muncă și includerea șomerilor și a persoanelor inactive în servicii personalizate de ocupare a forței de muncă;	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

<p>creșterii angajabilității pe piața muncii</p>	<p>Promovarea reconversiei profesionale și a învățării pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii angajabilității pe o piață a muncii în continuă schimbare și a programelor de formare menite să crească gradul de alfabetizare digitală, în special a persoanelor din grupurile vulnerabile și a celor din mediul rural</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr de beneficiari</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>
<p>15.2. Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale în</p>	<p>Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr de beneficiari</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>
	<p>Îmbunătățirea nivelului de competențe profesionale și creșterea gradului de ocupare a șomerilor și persoanelor inactive, persoanelor de etnie romă, persoanelor din mediul rural</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr de beneficiari</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>
	<p>Stimularea mobilității și subvenționarea locurilor de muncă pentru șomeri și persoane inactive, persoane de etnie romă, persoane din mediul rural</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr de beneficiari, număr locuri subvenționate</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>

vederea reducerii numărului de șomeri	Dezvoltarea și implementarea unor cursuri de calificare/recalificare în scopul integrării populației fără ocupație în câmpul muncii	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de cursuri organizate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Programe de ucenicie și stagii pentru șomeri și persoane inactive, persoane de etnie romă, persoane din mediul rural	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe și stagii, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Cursuri pentru dobândirea de noi competențe pentru populația aflată în câmpul muncii	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de cursuri organizate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 16: Îmbunătățirea serviciilor medicale în scopul reducerii problemelor sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
	Înființarea unui call-center pentru urgențele în domeniul socio-medical (violență domestică, abuzuri, consum de alcool și droguri, agresiune sexuală, atacuri de panică și episoade de demență a persoanelor vârstnice, etc)	Primăria Lunca Ilvei, instituții medicale	număr call-centre înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

16.1. Înființarea unor servicii în regim de urgență	Înființarea unui punct de urgență pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, pentru acordarea primului ajutor	Primăria Lunca Ilvei, instituții medicale	număr puncte de urgență înființate, număr persoane beneficiare	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Înființarea unui serviciu /post de ambulanță în comuna Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei, instituții medicale	număr servicii, număr persoane beneficiare	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
16.2. Dezvoltarea serviciilor medicale și a serviciilor de	Atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru dezvoltarea unor servicii medicale de îngrijire la domiciliu pentru locuitorii comunei Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unui program de informare a populației cu privire la educația sanitară precum și de monitorizare și control a factorilor de risc pentru sănătatea acestora	Primăria Lunca Ilvei	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

îngrijire la domiciliu	Identificarea de programe subvenționate pentru analize uzuale oferite persoanelor vulnerabile	Primăria Lunca Ilvei	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Înființarea unui cabinet stomatologic de stat în vederea facilitării accesului populației cu venituri reduse la servicii medicale	Primăria Lunca Ilvei	număr unități înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
16.3. Informarea și educarea sanitară a populației	Campanii de informare a populației privind educația sanitară și serviciile de care pot beneficia	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de campanii derulate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii de asistență medicală primară de bună calitate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

	Servicii de informare, consiliere și îngrijire a persoanelor diagnosticate cu boli cornice, inclusiv HIV/SIDA precum și a mamelor minore, campanii de informare care să prevină răspândirea acestor fenomene	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
16.4. Îmbunătățirea serviciilor destinate tinerelor mame	Programe de consiliere și nutriție în ce privește alimentația mamei și a copilului, în special pentru mamele aflate la prima naștere sau în situații de risc social	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 17: Îmbunătățirea serviciilor destinate altor grupuri vulnerabile					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
17.1. Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială	Identificarea și monitorizarea persoanelor cu risc de sărăcie sau de excluziune socială în vederea inițierii de acțiuni și măsuri preventive	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane identificate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Implementarea unor programe care să vină în întâmpinarea nevoilor persoanelor defavorizate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe implementate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru crearea unei echipe multidisciplinare de specialiști și pentru subvenționarea unor servicii integrate educaționale, medicale și sociale, adresate persoanelor și grupurilor vulnerabile sau aflate în situații de risc, în vederea creșterii calității vieții și incluziunii sociale a acestora	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de sprijinire a familiilor defavorizate și a populației cu risc de sărăcie care să cuprindă și oferirea de mese calde, oferite zilnic	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor programe de asistență tehnică și dezvoltarea de servicii sociale destinate persoanelor defavorizate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de programe și servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor servicii de consiliere profesională și familială, destinate persoanelor defavorizate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de servicii dezvoltate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

17.2. Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor cu risc de sărăcie și excluziune socială

<p>Înființarea de întreprinderi sociale, în scopul combaterii disparităților sociale</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr de întreprinderi înființate, număr de beneficiari</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>
<p>Colaborarea inter-instituțională și /sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe sociale destinate unor categorii vulnerabile specifice precum: copiii instituționalizați, copiii afectați de migrația părinților, familiile monoparentale sau cele cu mulți copii, copiii aflați în risc de abandon școlar, tinerii NEET, persoanele care au părăsit timpuriu școala, minoritățile etnice, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice; victimele abuzului și violenței domestice, adolescentele și femeile însărcinate sau lăuze, mame minore, etc</p>	<p>Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate</p>	<p>număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate</p>	<p>2024-2033</p>	<p>Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile</p>

	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea fondurilor externe nerambursabile pentru implementarea unor programe de informare a populației comunei Lunca Ilvei cu privire la: drepturile fundamentale ale copiilor și familiilor; prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor; prevenirea riscului de abandon școlar și excluziune socio-profesională a tinerilor; prevenirea abuzului și violenței domestice, la locul de muncă, la școală (inclusiv fenomenul de cyber-bullying); prevenirea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau atragerea surselor de finanțare pentru sprijinul material și financiar acordat persoanelor vulnerabile și/sau cu dificultăți materiale prin: locuințe sociale, ajutoare de hrană, subvenții pentru plata utilităților, materiale școlare pentru copii, acces gratuit la anumite servicii și resurse educaționale, medicale, sociale, de transport, etc	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr parteneriate, număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 18: Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor fără adăpost și reducerea acestui fenomen					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
18.1. Îmbunătățirea modalităților de identificare a	Identificarea persoanelor fără adăpost și plasarea acestora în locuințe sociale până la remedierea situației, precum și ajutorarea acestora în vederea reintegrării sociale	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de persoane identificate și ajutate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

persoanelor fără adăpost și prevenirea acestor situații	Asigurarea sprijinului de urgență și creșterea capacității de prevenție timpurie pentru persoanele fără adăpost	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
18.2. Dezvoltarea serviciilor de ajutorare și sprijin a persoanelor fără adăpost	Înființarea/identificarea de locuințe/spații destinate persoanelor fără adăpost sau persoane aflate în dificultate temporară	Primăria Lunca Ilvei, alte instituții implicate	număr de centre înființate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană la un moment dat	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de măsuri luate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Colaborarea inter-instituțională și/sau crearea unor parteneriate public-private pentru dezvoltarea unor servicii de asistență, suport și acompaniere, pentru reglementarea situației locative a unor locuitori	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de parteneriate încheiate, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 19: Îmbunătățirea serviciilor destinate persoanelor cu adicții					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
19.1. Îmbunătățirea activităților de informare a populației și identificarea timpurie a persoanelor cu adicții	Prevenirea oricărei forme de dependență prin acțiuni de identificare, ajutor, susținere, informare și consiliere	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de campanii desfășurate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Informarea și consilierea destinată familiilor, aparținătorilor persoanelor consumatoare de substanțe, dar și comunităților locale (inclusiv a specialiștilor implicați în lucrul cu persoanele cu adicții, în intervențiile în situații de criză, etc);	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale, Poliția locală	număr de campanii desfășurate, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
19.2. Dezvoltarea serviciilor de sprijin și consiliere a persoanelor cu adicții, precum și a familiilor acestora	Crearea și dezvoltarea de servicii integrative tip informare și consiliere destinate consumatorilor de droguri și foștilor consumatori de droguri în vederea acordării de suport informațional, psihologic și social în situații de criză	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Dezvoltarea unor servicii de informare și consiliere telefonică de tip permanent pentru persoanele cu adicții	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

Obiectiv General 20: Dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor care au săvârșit fapte penale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
20.1. Îmbunătățirea serviciilor de informare și consiliere a persoanelor care au săvârșit fapte penale	Campanii de informare și conștientizare, împreună cu alte instituții și ONG-uri, pentru a diminua numărul de persoane ce săvârșesc fapte penale	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, Poliția locală	număr de campanii desfășurate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Servicii de consiliere pentru reintegrarea socială a persoanelor ce au săvârșit fapte penale și au ieșit din centrele de detenție, precum și consilierea psihologică a acestora în scopul de a evita recidivele	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale, Poliția locală	număr de servicii, număr de beneficiari	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
Obiectiv General 21: Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale					
Obiective specifice	Activități	Responsabili	Indicatori de rezultat	Termen	Sursa de finanțare
21.1 Creșterea calității tuturor serviciilor furnizate	Specializarea continuă pentru persoanele care lucrează în serviciile sociale, precum și în servicii medicale	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, instituții medicale	număr de cursuri organizate, număr de persoane formate	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Creșterea și identificarea fondurilor pentru crearea și dezvoltarea rețelei de servicii sociale	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri	număr de proiecte inițiate/ promovate/ implementate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile

21.2. Dezvoltarea serviciilor sociale care să corespundă nevoilor comunității	Înființarea și licențierea de servicii sociale care să corespundă nevoilor comunității	Primăria Lunca Ilvei	serviciu licențiat, număr beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Îmbunătățirea mijloacelor de comunicare cu cetățenii	Primăria Lunca Ilvei	număr de persoane satisfăcute	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Creșterea numărului de personal de specialitate în domeniul social și dezvoltarea profesională continuă a acestora	Primăria Lunca Ilvei	număr de persoane noi, număr de persoane instruite	Permanent	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Îmbunătățirea permanentă a infrastructurii în care are loc furnizarea serviciilor sociale de pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, amenajarea unităților și achiziția de dotări și resurse performante în cadrul acestora	Primăria Lunca Ilvei, alte instituții implicate	număr de unități, număr de servicii, număr de beneficiari	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei, finanțări nerambursabile
	Sprijinirea investițiilor, acțiunilor și proiectelor ONG-urilor în domeniul serviciilor sociale pe teritoriul comunei Lunca Ilvei, atât la nivelul infrastructurii, cât și a serviciilor furnizate, inclusiv prin parteneriatele public-privat;	Primăria Lunca Ilvei, alte instituții implicate	număr de parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei

21.3. Implicarea comunității și a mediului de afaceri în dezvoltarea serviciilor și infrastructurii sociale	Implicarea mediului de afaceri în susținerea activităților de asistență socială și dezvoltarea economiei de tip social	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr de parteneriate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei
	Sprijinirea entităților publice sau private în procesul acreditării ca furnizori de servicii sociale sau în procesul licențierii serviciilor sociale furnizate	Primăria Lunca Ilvei, ONG-uri, alte instituții implicate	număr entități acreditate	2024-2033	Consiliul județean Bistrița-Năsăud, Consiliul local Lunca Ilvei